

12.2022

διαΝΕΟσις

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Μελέτη για το ανθρώπινο δυναμικό της Βόρειας Εύβοιας

Γιώργος Πετράκος

Ευδόκιμος Φρέγκογλου, Χρήστος Χιώτης,
Ελίνα Αγγέλη, Νίκος Στακιάς, Ηλίας Χάντζος, Μαρία Σοφικίτου,
Μαρία Κουρασάνη, Ηλίας Βαλεντής, Φαίη Μακαντάση

Δεκέμβριος 2022

Ομάδα Έργου

Γιώργος Πετράκος

Καθηγητής και Διευθυντής Εργαστηρίου Αναπτυξιακής Πολιτικής,
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Από τη Θερμοκοιτίδα “D-HUB” του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»:

Ευδόκιμος Φρέγκογλου

Επικοινωνιολόγος-τεχνολόγος πολιτισμού, Συντονιστής Αναπτυξιακών
Προγραμμάτων Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» και Συντονιστής της
Θερμοκοιτίδας “D-HUB”

Χρήστος Χιώτης

Σχεδιαστής Οπτικής Επικοινωνίας, Υπεύθυνος Σχεδιασμού και Ανάπτυξης
Ψηφιακών Εφαρμογών του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»

Ελίνα Αγγέλη

Αρχιτέκτων-μηχανικός, MSc Προστασία Μνημείων

Νίκος Στακιάς

Σύμβουλος Ανάπτυξης και Διαχείρισης Προορισμών

Ηλίας Χάντζος

Σύμβουλος Βιώσιμης Ανάπτυξης των Φορέων Διαχείρισης των
Πολιτιστικών Διαδρομών

Μαρία Σοφικίτου

Αρχαιολόγος, Διευθύντρια Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»

Μαρία Κουρασάνη

Αρχαιολόγος, Υπεύθυνη Αναπτυξιακών Προγραμμάτων Σωματείου
«ΔΙΑΖΩΜΑ»

Από τη διαΝΕΟσις:

Δρ. Φαίη Μακαντάση

Οικονομολόγος, Διευθύντρια Ερευνών διαΝΕΟσις

Ηλίας Βαλεντής

Οικονομολόγος, Research Analyst διαΝΕΟσις

Σημείωση: Η ομάδα της Θερμοκοιτίδας “D-HUB” του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» και στελέχη της διαΝΕΟσις, εμπνεόμενοι και έχοντας ως πυξίδα τη μελέτη της διαΝΕΟσις που εκπόνησε ο καθηγητής Γιώργος Πετράκος, Διευθυντής Εργαστηρίου Αναπτυξιακής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και παρακολουθώντας επίμονα τις διεργασίες συγκρότησης του ΕΣΠΑ 2021-2027, προχώρησε στην εξειδίκευση των κεφαλαίων Γ και Δ της μελέτης για το ανθρώπινο δυναμικό της Βόρειας Εύβοιας.

Περιεχόμενα

Περίληψη	5
Εισαγωγή	8
Εννοιολογικό πλαίσιο	8
Μεθοδολογία υλοποίησης	8
A Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του ανθρώπινου δυναμικού	9
1. Διεθνής εμπειρία και πλαίσιο ανάλυσης	10
2. Δημογραφικές τάσεις	12
3. Η ποιότητα και εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού	13
4. Απασχόληση και ανεργία	14
5. Παραγωγική διάρθρωση και εξειδίκευση	16
6. Η εκτίμηση της καταστροφής από τις πυρκαγιές στο παραγωγικό σύστημα και την απασχόληση	17
7. Διαβούλευση με την τοπική κοινωνία και προτάσεις που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό	18
B Αξιολόγηση ισχυρών – αδύνατων σημείων και ευκαιριών – απειλών	20
8. Αποτύπωση βασικών ελλείψεων και αδυναμιών	21
9. Αποτύπωση ισχυρών σημείων και συγκριτικών πλεονεκτημάτων	22
10. Αξιολόγηση ευκαιριών	23
11. Αξιολόγηση απειλών	24
Γ Η στρατηγική και οι στόχοι για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού	25
12. Το πλαίσιο της αναπτυξιακής στρατηγικής για τη Βόρεια Εύβοια	26
13. Η στρατηγική για το ανθρώπινο δυναμικό	28
14. Οι στόχοι της στρατηγικής για το ανθρώπινο δυναμικό	30
Δ Προτάσεις πολιτικής και δράσεις για το ανθρώπινο δυναμικό	32
15. Βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού	33
16. «Επιστρέφω στον τόπο μου»: Πολιτικές δημογραφικής ανάκαμψης και ενίσχυσης της ελκυστικότητας της περιοχής	39
17. Ανοικτές και ευφυείς κοινότητες	42

18. Θεσμικές ρυθμίσεις για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης	44
19. Πολιτικές ενίσχυσης της απασχόλησης	46
20. Πολιτικές ενίσχυσης των τοπικών ικανοτήτων και της ενδογενούς ανάπτυξης.....	49

Ε Εξειδίκευση στρατηγικής, έργων και δράσεων των κεφαλαίων Γ και Δ..... 50

Κεφάλαιο Γ: Η στρατηγική και οι στόχοι για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.....	51
---	----

Κεφάλαιο Δ: Προτάσεις πολιτικής και δράσεις για το ανθρώπινο δυναμικό	56
---	----

Βιβλιογραφία	86
---------------------------	-----------

Παράρτημα	88
------------------------	-----------

Περίληψη

Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

Η Βόρεια Εύβοια χαρακτηρίζεται από έντονη και συνεχιζόμενη πληθυσμιακή συρρίκνωση. Η μείωση του πληθυσμού οφείλεται στη φυσική κίνηση, καθώς οι γεννήσεις είναι λιγότερες από τους θανάτους τις τελευταίες δεκαετίες, και στη μετανάστευση του νεότερου σε ηλικία πληθυσμού σε αναζήτηση καλύτερων προοπτικών απασχόλησης και ποιότητας ζωής. Η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού χαρακτηρίζεται από έντονη γήρανση, καθώς ο δείκτης γήρανσης είναι περίπου διπλάσιος από τον μέσο όρο της χώρας.

Ο πληθυσμός της περιοχής είναι κατά κύριο λόγο αγροτικός, με σημαντικό αριθμό πεδινών, ημιορεινών και ορεινών χωριών και οικισμών. Οι ορεινοί και οι μικρότεροι οικισμοί διαχρονικά συρρικνώνονται πληθυσμιακά και συνήθως δεν διαθέτουν πλέον καμία δημόσια δομή ή υπηρεσία.

Το επίπεδο εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού της Β. Εύβοιας είναι πολύ χαμηλότερο σε σχέση με τον μέσο όρο της χώρας. Οι υποδομές Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης συγκεντρώνονται στις μεγαλύτερες οικιστικές ενότητες, γεγονός το οποίο συνεπάγεται σημαντικές μετακινήσεις για τους μαθητές των μικρότερων χωριών και οικισμών. Οι υποδομές και δραστηριότητες επαγγελματικής και μεταλυκειακής κατάρτισης στην περιοχή της Β. Εύβοιας είναι περιορισμένες.

Η Β. Εύβοια χαρακτηρίζεται από ένα αισθητά χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής του πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό, γεγονός που αντανακλά την έλλειψη σημαντικών ευκαιριών απασχόλησης, ιδιαίτερα για άτομα χαμηλής μόρφωσης ή εξειδίκευσης.

Ο Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού παρουσιάζει περιορισμένη διαφοροποίηση της παραγωγικής του βάσης και εξειδίκευση κυρίως στο εμπόριο, στον πρωτογενή τομέα, τον τουρισμό και τις κατασκευές. Υστέρηση παρατηρείται στη μεταποίηση, αλλά και στις υπηρεσίες υγείας. Ο Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας παρουσιάζει σημαντική συγκέντρωση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, τη μεταποίηση, τις κατασκευές και τον τουρισμό.

Ο πρωτογενής τομέας στον Δήμο Ιστιαίας – Αιδηψού παρουσιάζει εξειδίκευση στην παραγωγή ελαιών και σε άλλες δενδρώδεις καλλιέργειες (πάνω από τις μισές καλλιεργούμενες εκτάσεις), ενώ σημαντική παρουσία έχουν τα κτηνοτροφικά φυτά, τα σιτηρά, τα αρωματικά φυτά και τα κηπευτικά. Στον Δήμο Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας ο πρωτογενής τομέας αποτελείται κυρίως από την παραγωγή ελαιών, τη χρήση για βόσκηψη, την παραγωγή σιτηρών, κτηνοτροφικών και βιομηχανικών φυτών.

Η ανεργία καταγράφεται σε μηνιαία βάση από τον ΟΑΕΔ (έχει μετονομαστεί σε ΔΥΠΑ) και ανέρχεται σε ετήσια βάση το 2021 στη Β. Εύβοια σε 3.200 περίπου άτομα, με υψηλότερη τιμή τα 3.900 άτομα τον Ιανουάριο και χαμηλότερη τιμή τα 2.400 περίπου άτομα τον Ιούλιο. Από αυτούς, κατά μέσο όρο το 52% είναι μακροχρόνια άνεργοι.

Το διαθέσιμο εισόδημα της Β. Εύβοιας μειώθηκε την τελευταία δεκαετία, η οποία περιλαμβάνει την περίοδο της κρίσης, κατά περίπου 30-35% και ανέρχεται περίπου στο 65% του εθνικού μέσου όρου. Η μείωση του εισοδήματος της τοπικής οικονομίας ήταν πιο έντονη από την αντίστοιχη μείωση σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Με βάση τα στοιχεία και τις προτάσεις κατοίκων και φορέων διαπιστώνεται η ύπαρξη βασικών ελλείψεων σε μεταφορικές, αστικές και κοινωνικές υποδομές, καθώς και υπηρεσίες, οι οποίες συμβάλλουν αποφασιστικά στην ανασφάλεια και την έξοδο του πληθυσμού από την περιοχή.

Αξιολόγηση ισχυρών – αδύνατων σημείων και ευκαιριών – απειλών

Η περιοχή χαρακτηρίζεται από πληθυσμιακή συρρίκνωση, υψηλό δείκτη γήρανσης, σχετικά χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και χαμηλό σχετικά επίπεδο ΑΕΠ σε σχέση με τον μέσο όρο της χώρας. Το παραγωγικό σύστημα είναι παραδοσιακό. Κυριαρχεί η γεωργία, η δασοκομία και η αλιεία και ακολουθούν το εμπόριο και ο τουρισμός στις παράκτιες ζώνες. Η μεταποίηση είναι πολύ περιορισμένη, ειδικά στην καθετοποίηση του πρωτογενή τομέα, όπου υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες. Οι δημόσιες υπηρεσίες και ειδικά οι υπηρεσίες υγείας υστερούν σημαντικά, ενώ υπάρχουν ελλείψεις και σε σημαντικές υποδομές που δημιουργούν προβλήματα προσβασιμότητας. Η τουριστική περίοδος είναι χρονικά περιορισμένη, παρά τις δυνατότητες για τουρισμό σε ετήσια βάση.

Η Β. Εύβοια διαθέτει ένα σημαντικό πρωτογενή τομέα και έχει τη δυνατότητα ποιοτικής αναβάθμισης της γεωργίας και της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων. Έχει σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης ποιοτικού θερμαλιστικού τουρισμού και τουρισμού ευεξίας και υγείας, αλλά και ήπιων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Η παραγωγική βάση της επιτρέπει μια καλύτερη σύνδεση του πρωτογενή τομέα και του κλάδου των τροφίμων με τον τουρισμό.

Οι σημαντικότερες ευκαιρίες για τη Β. Εύβοια απορρέουν από την ολοκλήρωση και την υλοποίηση του Προγράμματος Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης και από τη διαθεσιμότητα των πόρων του ΕΣΠΑ, του Ταμείου Ανάκαμψης και τους άλλους συμπληρωματικούς πόρους του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (πρώην Εθνικού ΠΔΕ), του Πράσινου Ταμείου, του Προγράμματος Αντώνης Τρίτσης, των χορηγιών, κλπ.

Η σημαντικότερη απειλή που αντιμετωπίζει η περιοχή είναι η αδυναμία ή μη έγκαιρη υλοποίηση των βασικών παραμέτρων και πυλώνων του Προγράμματος Ανάπτυξης, η γραφειοκρατία του κράτους, η υποστελέχωση των ΟΤΑ και η αδυναμία ανταπόκρισης στον νέο τους ρόλο, καθώς και η συνέχιση των τάσεων πληθυσμιακής συρρίκνωσης.

Στρατηγική και στόχοι

Η στρατηγική για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στη Βόρεια Εύβοια επιχειρεί να αντιμετωπίσει τα κύρια προβλήματα και τις απειλές, να αξιοποιήσει τα πλεονεκτήματα και τις ευκαιρίες και να αποτελέσει οργανικό και συνδεδεμένο μέρος της συνολικής στρατηγικής ανάπτυξης της περιοχής. Η στρατηγική επιδιώκει τη μετάβαση σε ένα νέο μοντέλο ενδογενούς, ευφυούς, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, όπου οι κάτοικοι μένουν και οι νέοι επιστρέφουν στον τόπο τους, και έχει ως κύριους στόχους τη στήριξη της δημογραφικής ανάκαμψης της περιοχής, τη βελτίωση της ποιότητας των ανθρώπινων πόρων και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Πολιτικές και δράσεις

Οι προτάσεις οι οποίες κατατίθενται για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού προκύπτουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, τη διαβούλευση με τους φορείς και τους κατοίκους της περιοχής, τη διαβούλευση με την Κεντρική Διοίκηση, υπουργεία και οργανισμούς, την αξιολόγηση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος, αλλά και των δυνατοτήτων που παρέχει το υφιστάμενο πλαίσιο άσκησης αναπτυξιακής πολιτικής.

Εισαγωγή

Εννοιολογικό πλαίσιο

Η μελέτη για το ανθρώπινο δυναμικό έχει οριζόντιο χαρακτήρα, καθώς συσχετίζεται με την εξειδίκευση, την ποιότητα, την απασχόληση και την ανεργία, τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και τις συνθήκες αναπαραγωγής τους. Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνουν σε σημαντικό βαθμό πτυχές του παραγωγικού συστήματος της περιοχής και είναι απαραίτητα για την κατανόησή του και τον επιτυχή σχεδιασμό των παρεμβάσεων. Η μελέτη προσδιορίζεται χωρικά στους δύο Δήμους που επλήγησαν από τις δασικές πυρκαγιές, δηλαδή Ιστιαίας – Αιδηψού και Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας, χρησιμοποιώντας, όπου απαιτείται, αναφορές και συγκρίσεις με ευρύτερα γεωγραφικά πλαίσια.

Μεθοδολογία υλοποίησης

Η μελέτη αφορά εδαφικά προσδιορισμένη αναπτυξιακή παρέμβαση στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού σε μια περιοχή μικρής κλίμακας. Αξιοποιεί τα διαθέσιμα δευτερογενή δεδομένα από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και τους λοιπούς δημόσιους φορείς, όπως υπουργεία και οργανισμοί, αλλά αποτυπώνει όπου είναι δυνατόν την τοπικά διαθέσιμη γνώση η οποία προκύπτει από στοχευμένες επισκέψεις και συζητήσεις, τόσο με τοπικούς φορείς, όσο και με εκπροσώπους παραγωγών, επαγγελματιών και της Κοινωνίας των Πολιτών. Αξιοποιεί, επίσης, την υφιστάμενη επιστημονική γνώση, προκειμένου να διατυπώσει ένα πλαίσιο παρεμβάσεων το οποίο θα είναι συμβατό και θα αντλεί εμπειρία από τις σύγχρονες προσεγγίσεις και πολιτικές στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού. Η μελέτη συσχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με τις προτάσεις των άλλων μελετών του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας και κυρίως αυτών που αφορούν την πολεοδομική οργάνωση της περιοχής, τις υποδομές, το παραγωγικό σύστημα (τουρισμός και αγροδιατροφή) και την καινοτομία, καθώς οι προτεινόμενες σε αυτές πολιτικές θα επηρεάσουν τις συνθήκες διαβίωσης, τις προοπτικές απασχόλησης και τις ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού.

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

Δεκέμβριος 2022

Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του ανθρώπινου δυναμικού

1. Διεθνής εμπειρία και πλαίσιο ανάλυσης

Τις τελευταίες τρεις δεκαετίες μια σειρά από επιστημονικές μελέτες και έρευνες υποστηρίζουν ότι τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του ανθρώπινου δυναμικού είναι ο σημαντικότερος παράγοντας που συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας ή μιας μικρής ή μεγάλης περιοχής. Η «ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση» (knowledge-based growth) αποτελεί πλέον βασική στρατηγική επιλογή και στόχο πολιτικής για τις περισσότερες σύγχρονες οικονομίες. Το κεντρικό επιχείρημα αυτών των μελετών οι οποίες έχουν διαμορφώσει μια σχολή σκέψης, είναι ότι η αναβάθμιση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του ανθρώπινου δυναμικού μέσω ενός πλέγματος δομών και μηχανισμών κατάρτισης και υποστήριξης συμβάλλει στη βελτίωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας, αλλά και της ανθεκτικότητας του παραγωγικού συστήματος μιας περιοχής.¹ Η γνώση αναδεικνύεται σε καταλύτη που επιτρέπει σταδιακές ή ριζικές βελτιώσεις και αλλαγές στις παραγωγικές διαδικασίες, την τεχνολογία, την εφοδιαστική αλυσίδα, ή στα δίκτυα διανομής και πωλήσεων μιας παραγωγικής δραστηριότητας. Αναδεικνύεται επίσης σε βασικό εργαλείο κατανόησης των αλλαγών που συντελούνται με αυξανόμενη ένταση και συχνότητα στο εξωτερικό περιβάλλον και επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά κοινωνικές ομάδες και παραγωγικά συστήματα.

Η γνώση παράγεται και διαχέεται στα άτομα, στις κοινωνικές ομάδες και τις περιοχές μέσα από δομές εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης και μέσα από μηχανισμούς υποστήριξης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας. Για τον λόγο αυτό, η αναπτυξιακή πολιτική την τελευταία περίοδο ενσωματώνει με αυξανόμενη ένταση στο πλέγμα των κλασικών πολιτικών (υποδομές, επενδύσεις) και πολιτικές οι οποίες επιδιώκουν να ενισχύσουν τις δομές και τους μηχανισμούς διάδοσης της γνώσης και σύνδεσης με τις ανάγκες της οικονομίας. Η επάρκεια αυτών των δομών και μηχανισμών σε κάθε γεωγραφικό επίπεδο, το επίπεδο και ο τύπος της εκπαίδευσης, αλλά και η θεματική στόχευση είναι κάποια από τα κρίσιμα ζητήματα τα οποία

¹ Μια μεγάλη και αναπτυσσόμενη βιβλιογραφία έχει δείξει ότι το ανθρώπινο κεφάλαιο έχει ίσως τη σημαντικότερη άμεση και έμμεση επίδραση στην οικονομική μεγέθυνση, καθώς η γνώση και η καινοτομία ενισχύουν την ανάπτυξη των οικονομιών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (Lucas, 1988, Mankiw et al., 1992, De la Fuente and Doménech, 2000, 2006, Romer, 1990, Mankiw, Romer and Weil, 1992, Mathur, 1999, Florida et al., 2008, Faggian, et al., 2019, Jafari-Sadeghi et al., 2019, Diebolt and Hippe, 2019, Pereira et al., 2020).

τίθενται προκειμένου οι πολιτικές ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού να έχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα στην απασχόληση και την ανάπτυξη.

Η υφιστάμενη εμπειρία δείχνει ότι σε περιοχές με αδύναμα παραγωγικά συστήματα οι αναπτυξιακές πολιτικές θα πρέπει αφενός να έχουν ένα κρίσιμο μέγεθος για να είναι αποτελεσματικές και αφετέρου να είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες του παραγωγικού συστήματος και να αναδεικνύουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και τις δυνατότητες των τοπικών οικονομιών. Ο κανόνας αυτός ισχύει και για τις πολιτικές ενίσχυσης του ανθρώπινου κεφαλαίου. Ο σχεδιασμός του μείγματος (τυπικής, άτυπης, συνεχιζόμενης), του επιπέδου (4, 5, ή 6 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων), των εξειδικεύσεων και των μηχανισμών υποστήριξης (clusters/θερμοκοιτίδες) θα πρέπει να αντιστοιχεί στις ανάγκες της περιοχής και τη δυνατότητά της να απορροφήσει το εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό στο τοπικό παραγωγικό σύστημα, έστω μεσοπρόθεσμα. Ανεπαρκείς δομές και μηχανισμοί αφήνουν ένα ισχνό αναπτυξιακό αποτύπωμα, ενώ αντίθετα, υπερβολικά υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης ή κατάρτισης (over-qualification) σε σχέση με τις δυνατότητες και προοπτικές της τοπικής οικονομίας πιθανά να οδηγήσει σε έξοδο (μετανάστευση) του υψηλής ποιότητας ανθρώπινου δυναμικού. Το βασικό συμπέρασμα είναι ότι οι επιλογές οι οποίες στοχεύουν στο ανθρώπινο δυναμικό θα πρέπει να εντάσσονται αρμονικά και να υπηρετούν αποτελεσματικά τη συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της κάθε περιοχής.

2. Δημογραφικές τάσεις

Η Βόρεια Εύβοια (ΒΕ) είχε το 2021 πληθυσμό, με βάση την Απογραφή, ίσο με 30.446 κατοίκους, το 2011 είχε 33.128 κατοίκους, ενώ το 1991 ο πληθυσμός ήταν 39.286 κάτοικοι. Η μείωση της περιόδου 2011-2021 ήταν της τάξης του -8,09%, η μείωση της περιόδου 2001-2011 ήταν -7,47%, ενώ η συνολική μείωση της περιόδου 2001-2021 ήταν -14,96%. Συνεπώς, η περιοχή χαρακτηρίζεται από έντονη πληθυσμιακή συρρίκνωση η οποία από το 1991 είναι της τάξης του -22,5%.

Η μείωση του πληθυσμού οφείλεται σε δύο παράγοντες. Πρώτον στη φυσική κίνηση, καθώς οι γεννήσεις είναι λιγότερες από τους θανάτους τις τελευταίες δεκαετίες, ενώ την τελευταία δεκαετία οι γεννήσεις αναπληρώνουν μόλις το 25% των θανάτων. Δεύτερον, οφείλεται στη μετανάστευση του νεότερου σε ηλικία πληθυσμού σε αναζήτηση καλύτερων προοπτικών απασχόλησης και ποιότητας ζωής.

Η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού χαρακτηρίζεται από έντονη γήρανση, καθώς ο δείκτης γήρανσης² είναι περίπου διπλάσιος από τον μέσο όρο της χώρας και οι μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες είναι αυτές των 70-74 ετών.

Η μεγαλύτερη οικιστική συγκέντρωση, η οποία αποτελεί και το διοικητικό και εμπορικό κέντρο (και το μόνο αστικό κέντρο της περιοχής) είναι η Ιστιαία, ενώ σημαντικές οικιστικές ενότητες είναι τα Λουτρά της Αιδηψού, το Μαντούδι, η Λίμνη, οι Ροβιές, οι Γούβες και η Αγία Άννα.

Ο πληθυσμός της περιοχής είναι κατά κύριο λόγο αγροτικός, με σημαντικό αριθμό πεδινών, ημιορεινών και ορεινών χωριών και οικισμών. Οι ορεινοί και οι μικρότεροι οικισμοί διαχρονικά συρρικνώνονται πληθυσμιακά και συνήθως δεν διαθέτουν πλέον καμία δημόσια δομή ή υπηρεσία (π.χ. σχολείο).

Η περιοχή της Β. Εύβοιας χαρακτηρίζεται από σχετικά χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα το 2021 (29 κάτοικοι/τ.κλμ.) σε σχέση με τον μέσο όρο της χώρας (79 κάτοικοι/τ.κλμ.), γεγονός που υποδηλώνει μια μικρή σε μέγεθος οικονομία και αγοραστική δύναμη με τις συνεπακόλουθες δυσκολίες διαμόρφωσης κρίσιμης μάζας για μια σειρά οικονομικών δραστηριοτήτων.

² Με βάση τα στοιχεία της Απογραφής του 2011, καθώς τα στοιχεία Απογραφής του 2021 σε επίπεδο πληθυσμιακών ομάδων και Δήμων δεν είναι ακόμη γνωστά.

3. Η ποιότητα και εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού

Το επίπεδο εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού της Β. Εύβοιας είναι πολύ χαμηλότερο σε σχέση με τον μέσο όρο της χώρας. Το 52-55% του πληθυσμού είτε ολοκλήρωσαν είτε εγκατέλειψαν το Δημοτικό και μόνο το 8-9% είναι απόφοιτοι Ανώτατης Εκπαίδευσης, ποσοστό που αντιστοιχεί στο μισό του εθνικού μέσου όρου.³

Το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού συσχετίζεται σε σημαντικό βαθμό με την ηλικιακή του σύνθεση, καθώς μέρος του νεότερου και πλέον εκπαιδευμένου πληθυσμού μετανάστευσε σε άλλες περιοχές και μεγαλύτερες πόλεις.

Οι υποδομές Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης συγκεντρώνονται στις μεγαλύτερες οικιστικές ενότητες, γεγονός το οποίο συνεπάγεται σημαντικές μετακινήσεις για τους μαθητές των μικρότερων χωριών και οικισμών, η πρόσβαση των οποίων σε συμπληρωματικές μορφές εκπαίδευσης (φροντιστήρια, ξένες γλώσσες, μουσική, κλπ.) είναι εκ των πραγμάτων πιο δύσκολη.

Οι υποδομές και δραστηριότητες επαγγελματικής και μεταλυκειακής κατάρτισης στην περιοχή της Β. Εύβοιας είναι περιορισμένες. Λειτουργεί ένα Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΙΕΚ) στην Ιστιαία, το οποίο στεγάζεται στους χώρους του ΕΠΑΛ και προσφέρει Προγράμματα Κατάρτισης σε αποφοίτους Γυμνασίου και Λυκείου στις ειδικότητες: (α) Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον τομέα της Αγροτικής Οικονομίας και (β) Τεχνικός Τουριστικών Μονάδων και Επιχειρήσεων Φιλοξενίας (Υπηρεσία Υποδοχής - Υπηρεσία Ορόφων - Εμπορευματογνωσία). Στις ανακοινώσεις αναφέρονται και άλλα δύο προγράμματα: (α) Βοηθός Νοσηλεύτη Γενικής Νοσηλείας και (β) Τεχνικός Δασικής Προστασίας, ενώ Ωρολόγιο Πρόγραμμα Σπουδών εμφανίζεται και για ένα τρίτο Πρόγραμμα: Βοηθός Βρεφονηπιοκόμου. Οι υποδομές του ΔΙΕΚ είναι ανεπαρκείς.

Δεν υπάρχουν αντίστοιχες δομές στα Λουτρά Αιδηψού ή το Μαντούδι. Επίσης, υπάρχει από το 1981 το Κληροδότημα Τασούλα για την ίδρυση Γεωργικής Σχολής, το οποίο δεν έχει ενεργοποιηθεί ακόμη.

³ Με βάση τα στοιχεία της Απογραφής του 2011, καθώς τα δεδομένα της Απογραφής του 2021 για το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού σε επίπεδο Δήμου δεν είναι ακόμη διαθέσιμα.

4. Απασχόληση και ανεργία

Για την Απογραφή του 2021 δεν έχουν δοθεί ακόμη σε επίπεδο Δήμων αναλυτικά στοιχεία πέρα από τον πληθυσμό. Σύμφωνα, όμως, με την Απογραφή Πληθυσμού του 2011, στο Εργατικό Δυναμικό της Β. Εύβοιας συμμετέχει το 36% περίπου του συνολικού πληθυσμού της περιοχής, ποσοστό το οποίο είναι αισθητά χαμηλότερο από αυτό της χώρας (42%). Το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής του πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό αντανακλά εν μέρει την ηλικιακή δομή, τις πιο παραδοσιακές μορφές οικογενειακής οργάνωσης, αλλά και την έλλειψη σημαντικών ευκαιριών απασχόλησης, ιδιαίτερα για άτομα χαμηλής μόρφωσης ή εξειδίκευσης.

Η ανεργία καταγράφεται σε μηνιαία βάση από τον ΟΑΕΔ και ανέρχεται το 2021 στη Β. Εύβοια σε 3.200 περίπου άτομα, με υψηλότερη τιμή τα 3.900 άτομα τον Ιανουάριο και χαμηλότερη τιμή τα 2.400 περίπου άτομα τον Ιούλιο. Από αυτούς, κατά μέσο όρο το 52% είναι μακροχρόνια άνεργοι. Εάν με το απόλυτο αυτό νούμερο γίνει αναγωγή στο ανθρώπινο δυναμικό ή τον ενεργό πληθυσμό της περιοχής, προκύπτει ένα ποσοστό ανεργίας της τάξης του 30-32%. Με την ίδια μέθοδο υπολογισμού, το ποσοστό ανεργίας στο σύνολο της χώρας ανέρχεται σε 24-26%. Ακόμη και αν δεχτούμε ότι τα στοιχεία του ΟΑΕΔ τείνουν να υπερεκτιμούν την ανεργία (αντίστοιχα, τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ τείνουν να την υποεκτιμούν), είναι ασφαλές να υποστηρίξουμε ότι η ανεργία στη Β. Εύβοια είναι κατά 25% περίπου μεγαλύτερη από τον μέσο όρο της χώρας.

Τα στοιχεία της Απογραφής του 2011 δείχνουν ότι το ποσοστό ανεργίας των πτυχιούχων στη Β. Εύβοια είναι πολύ μικρότερο από αυτό των αποφοίτων Λυκείου ή ΙΕΚ (περίπου το 1/3) και σημαντικά χαμηλότερο από όλες τις άλλες κατηγορίες (Γυμνάσιο, Δημοτικό). Αντίθετα, η αποφοίτηση από Λύκειο ή ΙΕΚ δεν φαίνεται να αυξάνει τις πιθανότητες απασχόλησης των εργαζομένων και πιθανόν τις μειώνει.

Είναι ενδιαφέρον ότι η Β. Εύβοια παρουσιάζει χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας στους πιο μορφωμένους σε σχέση με τον μέσο όρο της χώρας. Αυτό οφείλεται στον μικρό σχετικά αριθμό πτυχιούχων που έχουν παραμείνει στην περιοχή, καθώς οι περισσότεροι μετά το πέρας των σπουδών τους βρίσκουν εργασία σε μεγαλύτερες πόλεις της περιοχής (Χαλκίδα,

Λαμία, Βόλο) και κυρίως στις μητροπολιτικές περιοχές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Με βάση στοιχεία της ΑΑΔΕ, εκτιμάται ότι το διαθέσιμο εισόδημα της Β. Εύβοιας μειώθηκε την τελευταία δεκαετία, η οποία περιλαμβάνει την περίοδο της κρίσης, κατά περίπου 30-35% και ανέρχεται περίπου στο 65% του εθνικού μέσου όρου. Η μείωση του εισοδήματος της τοπικής οικονομίας ήταν πιο έντονη από την αντίστοιχη μείωση σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

5. Παραγωγική διάρθρωση και εξειδίκευση

Η διάρθρωση της απασχόλησης αποτυπώνεται στην Απογραφή του 2011 και στα στοιχεία του Μητρώου Επιχειρήσεων (ΓΕΜΗ). Σύμφωνα με την Απογραφή, ο Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού παρουσιάζει περιορισμένη διαφοροποίηση της παραγωγικής του βάσης και εξειδίκευση κυρίως στο εμπόριο, στον πρωτογενή τομέα, τον τουρισμό και τις κατασκευές. Σε αυτούς τους κλάδους η συμμετοχή της απασχόλησης είναι σχεδόν διπλάσια από τον μέσο όρο της χώρας. Υστέρηση παρατηρείται στη μεταποίηση, αλλά και τις υπηρεσίες υγείας. Ο Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας παρουσιάζει σημαντική συγκέντρωση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, τη μεταποίηση, τις κατασκευές και τον τουρισμό.

Με βάση τα στοιχεία του ΓΕΜΗ, στον Δήμο Ιστιαίας – Αιδηψού λειτουργούν 1.081 επιχειρήσεις, εκ των οποίων το 47% περίπου σε εμπορικές δραστηριότητες, το 8% περίπου σε τουριστικές δραστηριότητες, το 7% στις κατασκευές και μικρότερα ποσοστά σε άλλους κλάδους. Στον Δήμο Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας λειτουργούν 743 επιχειρήσεις, το 33% περίπου των οποίων δραστηριοποιείται στο εμπόριο, το 8% στις κατασκευές, το 9% στον τουρισμό, ενώ υπάρχει παρουσία σε κάποιους κλάδους της μεταποίησης μεσαίας κεφαλαιουχικής έντασης, αλλά και στην υλοτομία.

Οι αποκλίσεις ανάμεσα στα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ και του ΓΕΜΗ, πέραν της χρονικής απόστασης, οφείλονται στο γεγονός ότι το ΓΕΜΗ μετρά επιχειρήσεις, ενώ η ΕΛΣΤΑΤ εργαζόμενους, και στο γεγονός ότι το ΓΕΜΗ δεν καταγράφει τη δραστηριότητα του πρωτογενή τομέα.

Ο πρωτογενής τομέας στον Δήμο Ιστιαίας – Αιδηψού παρουσιάζει εξειδίκευση στην παραγωγή ελαιών και σε άλλες δενδρώδεις καλλιέργειες (πάνω από τις μισές καλλιεργούμενες εκτάσεις), ενώ σημαντική παρουσία έχουν τα κτηνοτροφικά φυτά, τα σιτηρά, τα αρωματικά φυτά και τα κηπευτικά, δίνοντας στον Δήμο ένα διαφορετικό παραγωγικό προφίλ σε σχέση με τον μέσο όρο της χώρας. Στον Δήμο Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας ο πρωτογενής τομέας αποτελείται κυρίως από την παραγωγή ελαιών, τη χρήση για βόσκηψη, την παραγωγή σιτηρών, κτηνοτροφικών και βιομηχανικών φυτών.

6. Η εκτίμηση της καταστροφής από τις πυρκαγιές στο παραγωγικό σύστημα και την απασχόληση

Οι πρωτοφανείς σε έκταση και διάρκεια δασικές πυρκαγιές του Αυγούστου 2021 οδήγησαν στην καταστροφή του περιβάλλοντος και επηρέασαν αρνητικά και έντονα τις συνθήκες διαβίωσης και την ποιότητα ζωής του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού της Β. Εύβοιας. Η βλάβη αυτή είναι μακροχρόνια, σημαντική, αλλά και δεν αποτιμάται με οικονομικούς όρους. Μπορεί να επηρεάσει την ψυχική υγεία των κατοίκων και να έχει επιπτώσεις στο πληθυσμιακό ισοζύγιο αν ενισχύσει τις τάσεις εγκατάλειψης της περιοχής.

Η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος έχει όμως και ένα μετρήσιμο αρνητικό αποτέλεσμα στο εισόδημα και την απασχόληση της περιοχής. Οι επιπτώσεις της είναι άμεσες και έμμεσες. Στις άμεσες επιπτώσεις περιλαμβάνονται η εξάλειψη των θέσεων απασχόλησης των ρητινεργατών και των υλοτόμων, η καταστροφή σημαντικών καλλιεργειών και εγκαταστάσεων και η απώλεια εισοδήματος που συνεπάγεται για τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους, και η δραματική μείωση του τουρισμού στις πυρόπληκτες περιοχές. Οι περισσότερες από αυτές τις απώλειες έχουν μακροχρόνιο χαρακτήρα.

Η εκμετάλλευση της ρητίνης εκτιμάται ότι θα χρειαστεί 20-30 χρόνια για να επανέλθει, αποκλείοντας από το επάγγελμα τη σημερινή γενιά ρητινεργατών. Οι αγροτικές δενδρώδεις καλλιέργειες (κυρίως ελιές) εκτιμάται ότι χρειάζονται μια πενταετία για να αποδώσουν, ενώ η επάνοδος του τουρισμού στα επίπεδα πριν από τις φωτιές θα εξαρτηθεί από τον χρόνο αναγέννησης του δάσους και εξαφάνισης του καμένου τοπίου (συνήθως 3-5 χρόνια).

Οι έμμεσες επιδράσεις προέρχονται από την πρωτογενή μείωση του εισοδήματος στους πληγέντες κλάδους της οικονομίας και συνεπώς στη μείωση της ζήτησης στους καταναλωτικούς κλάδους του εμπορίου, αλλά ενδεχομένως και στον κλάδο των κατασκευών, λόγω της μειωμένης ελκυστικότητας της περιοχής ως τόπου κατοικίας ή τουριστικής δραστηριότητας.

Συνολικά, αναμένεται μια σημαντική άμεση και έμμεση συρρίκνωση της απασχόλησης που μπορεί να ανέλθει σε περίπου 1.000 άτομα (500-700 απώλειες θέσεων εργασίας αφορούν μόνο τους ρητινεργάτες) και μια σημαντική ύφεση στην οικονομία αν δεν ληφθούν, πέρα από τα μέτρα άμεσης ανακούφισης, και μακροχρόνια μέτρα ανάπτυξης.

7. Διαβούλευση με την τοπική κοινωνία και προτάσεις που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό

Η διαβούλευση με τους τοπικούς φορείς και την τοπική κοινωνία γίνεται μέσω της πλατφόρμας και των προτάσεων που έχουν κατατεθεί και μέσα από συζητήσεις με εκπροσώπους και κατοίκους. Οι συζητήσεις έγιναν στα πλαίσια εκδηλώσεων, αλλά και σε ξεχωριστές συναντήσεις στην Ιστιαία, την Αιδηψό και τη Λίμνη κυρίως με τους Δημάρχους των δύο Δήμων, μέλη των Δημοτικών Συμβουλίων και εκπροσώπους αρκετών φορέων. Τα ζητήματα που κυριαρχούν στις προτάσεις είναι αφενός οι μεταφορικές υποδομές και οι υποδομές και υπηρεσίες υγείας ως βασική προϋπόθεση διατήρησης του πληθυσμού και ανάκαμψης της οικονομίας, και αφετέρου οι πολιτικές αναβάθμισης του παραγωγικού δυναμικού και δημιουργίας νέων ευκαιριών απασχόλησης. Στις τελευταίες περιλαμβάνονται και αρκετές προτάσεις για δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης. Μια ειδική κατηγορία προτάσεων αφορά στην επιστροφή των νέων που έχουν φύγει από τον τόπο τους και την προσέλκυση νέου πληθυσμού.

Γενικά, η συμμετοχή της κοινωνίας και των φορέων ήταν ιδιαίτερα έντονη και ουσιαστική. Μελετήθηκαν πάνω από 110 προτάσεις πολιτών και φορέων που περιλάμβαναν πληροφορίες και στοιχεία που δεν διαθέτει η Ελληνική Στατιστική Αρχή, προτάσεις για επενδυτικές ευκαιρίες, ή κλάδους παραγωγής που διαθέτουν συγκριτικά πλεονεκτήματα, αναφορές σε εμπόδια στην προσέλκυση επενδύσεων, αλλά και καλές πρακτικές και επιτυχημένα τοπικά παραδείγματα. Αρκετές από αυτές τις προτάσεις έχουν αξιολογηθεί θετικά και έχουν συμπεριληφθεί στο Γ' μέρος της μελέτης.

Η διαβούλευση ανέδειξε επίσης την ανησυχία φορέων και κατοίκων για τους ορεινούς και απομακρυσμένους οικισμούς, οι οποίοι δεν διαθέτουν πλέον καμία δομή ή υπηρεσία εκπαίδευσης ή υγείας και στους οποίους οι συνθήκες διαβίωσης είναι δυσμενέστερες, οδηγώντας σε ταχεία μείωση του πληθυσμού.

Η διαβούλευση με τους κεντρικούς φορείς πολιτικής (υπουργεία και οργανισμούς) αποσκοπεί κυρίως στον εντοπισμό του χρηματοδοτικού πλαισίου και των προγραμμάτων και δράσεων που θα στηρίξουν τις προτάσεις που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό και, επίσης, την αναζήτηση θεσμικών ρυθμίσεων που θα συμβάλουν στη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων. Οι συζητήσεις έγιναν στα πλαίσια των εκδηλώσεων σε

Ιστιαία και Λίμνη και σε ξεχωριστές συναντήσεις στα Υπουργεία Εργασίας (Υφυπουργός, Γενική Γραμματέας), Αγροτικής Ανάπτυξης (Υφυπουργός), Προεδρίας της Κυβέρνησης (Υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργό), ΟΑΕΔ (Διοικητής), ΕΛΓΟ Δήμητρα (Στέλεχος Διοίκησης), ΟΟΣΑ (στελέχη), Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Ευβοίας, αλλά και εκπροσώπους ιδιωτικών ή κοινωνικών φορέων (ΚοινΣΕπ Στερεάς Ελλάδας, Kariera, Σύσδεσμος Βιομηχανιών Στερεάς Ελλάδας).

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

Δεκέμβριος 2022

Αξιολόγηση ισχυρών –
αδύνατων σημείων και
ευκαιριών – απειλών

8. Αποτύπωση βασικών ελλείψεων και αδυναμιών

Η περιοχή χαρακτηρίζεται από πληθυσμιακή συρρίκνωση, υψηλό δείκτη γήρανσης, σχετικά χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και επίπεδο ΑΕΠ κοντά στο 65% του μέσου όρου της χώρας. Το παραγωγικό σύστημα είναι παραδοσιακό. Κυριαρχεί η γεωργία, η δασοκομία και η αλιεία και ακολουθούν το εμπόριο και ο τουρισμός στις παράκτιες ζώνες. Η μεταποίηση είναι πολύ περιορισμένη, ειδικά στην καθετοποίηση του πρωτογενή τομέα όπου υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες.

Οι δημόσιες υπηρεσίες και ειδικά οι υπηρεσίες υγείας υστερούν σημαντικά, ενώ υπάρχουν ελλείψεις και σε σημαντικές υποδομές, όπως το μεταφορικό δίκτυο και οι ακτοπλοϊκές συνδέσεις που δημιουργούν προβλήματα προσβασιμότητας. Η τουριστική περίοδος είναι χρονικά περιορισμένη, παρά τις δυνατότητες για τουρισμό σε ετήσια βάση.

9. Αποτύπωση ισχυρών σημείων και συγκριτικών πλεονεκτημάτων

Η Β. Εύβοια χαρακτηρίζεται από ένα εξαιρετικό φυσικό περιβάλλον, το οποίο θα αποκατασταθεί από τις πυρκαγιές, τουλάχιστον μερικώς, σε έναν ορίζοντα πενταετίας. Διαθέτει ένα σημαντικό πρωτογενή τομέα και έχει τη δυνατότητα ποιοτικής αναβάθμισης της γεωργίας και της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων. Έχει σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης ποιοτικού θερμαλιστικού τουρισμού και τουρισμού ευεξίας και υγείας, αλλά και ήπιων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Η παραγωγική βάση της επιτρέπει μια καλύτερη σύνδεση του πρωτογενή τομέα και του κλάδου των τροφίμων με τον τουρισμό.

10. Αξιολόγηση ευκαιριών

Οι σημαντικότερες ευκαιρίες για τη Β. Εύβοια απορρέουν από την ολοκλήρωση και την υλοποίηση του Προγράμματος Ανασυγκρότησης και από τη διαθεσιμότητα των πόρων του ΕΣΠΑ, του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) και τους άλλους συμπληρωματικούς πόρους του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (πρώην Εθνικού ΠΔΕ), του Πράσινου Ταμείου, του Προγράμματος Αντώνης Τρίτσης, των χορηγιών, κλπ. Η διαδικασία ωρίμανσης των έργων και δράσεων στο εθνικό σκέλος του ΠΔΕ και η ένταξή τους στη συνέχεια στα κατάλληλα προγράμματα του ΕΣΠΑ ή του ΤΑΑ οδηγεί σε σημαντική επιτάχυνση στην υλοποίηση. Το Πρόγραμμα αναμένεται να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες απασχόλησης και ανάπτυξης, βελτιώνοντας τις υποδομές της περιοχής, βελτιώνοντας ή αλλάζοντας το θεσμικό πλαίσιο της αναπτυξιακής πολιτικής και ωριμάζοντας ή προσελκύοντας σημαντικές ιδιωτικές επενδύσεις. Σημαντική ευκαιρία είναι επίσης η δημιουργία και στελέχωση του Αναπτυξιακού Οργανισμού, ο οποίος θα αναλάβει σημαντικό ρόλο στη συνολική αναπτυξιακή προσπάθεια.

11. Αξιολόγηση απειλών

Η σημαντικότερη απειλή που αντιμετωπίζει η περιοχή είναι η αδυναμία ή μη έγκαιρη υλοποίηση των βασικών παραμέτρων και πυλώνων του Προγράμματος Ανασυγκρότησης, η γραφειοκρατία της διοίκησης, η υποστελέχωση των ΟΤΑ και η αδυναμία ανταπόκρισης στον νέο τους ρόλο, καθώς και η συνέχιση των τάσεων πληθυσμιακής συρρίκνωσης.

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

Δεκέμβριος 2022

Η στρατηγική και οι στόχοι
για την ανάπτυξη του
ανθρώπινου δυναμικού

12. Το πλαίσιο της αναπτυξιακής στρατηγικής για τη Βόρεια Εύβοια

Η Βόρεια Εύβοια διαθέτει ένα εξαιρετικής ποιότητας φυσικό περιβάλλον, το οποίο καταστράφηκε σε σημαντικό βαθμό από τις πυρκαγιές. Η καταστροφή επηρέασε αρνητικά την ταυτότητα της περιοχής ως οικιστικού πλέγματος και τουριστικού προορισμού ήπιας μορφής, ενταγμένου σε ένα υψηλής αισθητικής φυσικό τοπίο και επίσης περιόρισε δραστικά το μέρος του τοπικού παραγωγικού συστήματος που εξαρτώταν από το δάσος ή τις παρακείμενες καλλιέργειες που κάπκαν.

Η αναπτυξιακή στρατηγική πρέπει:

- Να δίνει μια νέα προοπτική μετά την καταστροφή και την ελπίδα ότι ένα περιβαλλοντικά και οικονομικά βιώσιμο και καλύτερο μέλλον είναι εφικτό για την περιοχή.
- Να αντιμετωπίζει τις ανάγκες και να βασίζεται στα υφιστάμενα ενδογενή πλεονεκτήματα της περιοχής, όπως το εξαιρετικό φυσικό περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους της.
- Να αξιοποιεί τις δυνατότητες ποιοτικής αναβάθμισης της γεωργίας και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, τις δυνατότητες ποιοτικής αναβάθμισης του τουρισμού, την καλύτερη σύνδεση γεωργίας και τουρισμού, ή τα δίκτυα της διασποράς και τις υφιστάμενες εκπαιδευτικές και ερευνητικές υποδομές στην ευρύτερη περιοχή.
- Να βασίζεται στους κύριους άξονες της ευρωπαϊκής στρατηγικής (smart, green, place-based) για μια ήπιας μορφής ανάπτυξη, η οποία θα αξιοποιεί τις σύγχρονες τεχνολογίες, θα προωθεί την κοινωνική συνοχή και θα βασίζεται στην εδαφικότητα και την τοπική συμμετοχή για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων.
- Να αντιμετωπίσει με ολοκληρωμένο τρόπο τη δημογραφική συρρίκνωση και τα χρόνια προβλήματα της περιοχής στον τομέα της προσβασιμότητας, των υποδομών, της εξειδίκευσης του παραγωγικού ιστού, της οικιστικής οργάνωσης, των κοινωνικών υπηρεσιών και της στελέχωσης και βελτίωσης της διαχειριστικής ικανότητας των τοπικών φορέων.

- Να αξιοποιήσει όλες τις διαθέσιμες πηγές και τα εργαλεία χρηματοδότησης και να στηρίζεται σε ευέλικτους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς σχεδιασμού, υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης.
- Να ενισχύσει την ποιότητα, τη διαφοροποίηση, τις αλυσίδες αξίας και την εξωστρέφεια στο παραγωγικό σύστημα, αλλά και την επάρκεια και ποιότητα στην παροχή των δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών.
- Να ενδυναμώσει τους τοπικούς θεσμούς και την κοινωνία των πολιτών και να ενισχύσει την κοινωνική συνοχή και την κοινωνική προστασία.
- Να περιλαμβάνει σημαντικές εμβληματικές δράσεις και να διαθέτει ένα κρίσιμο μέγεθος πόρων, ώστε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις τρέχουσες προκλήσεις και να αναδείξει τα μοναδικά χαρακτηριστικά της περιοχής, αξιοποιώντας τα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

13. Η στρατηγική για το ανθρώπινο δυναμικό

Η στρατηγική για το ανθρώπινο δυναμικό της Βόρειας Εύβοιας εντάσσεται και αποτελεί αναπόσπαστο και συστατικό μέρος της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής. Επιδιώκει την εξάλειψη των συνεπειών της καταστροφής στην απασχόληση, τη στήριξη της δημογραφικής ανάκαμψης της περιοχής, τη βελτίωση της ποιότητας των ανθρώπινων πόρων και τη στήριξη της απασχόλησης, ενώ παράλληλα συμβάλλει στη μετάβαση της Βόρειας Εύβοιας σε ένα νέο μοντέλο ενδογενούς, ευφυούς, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, όπου οι κάτοικοι μένουν και οι νέοι επιστρέφουν στον τόπο τους.

Η στρατηγική για το ανθρώπινο δυναμικό λαμβάνει υπόψη την υφιστάμενη γνώση η οποία αποτυπώνεται σε επιστημονικές εργασίες και μελέτες και τα στρατηγικά κείμενα τα οποία έχουν υιοθετηθεί την τρέχουσα περίοδο σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Αυτά περιλαμβάνουν:

- Το Σχέδιο Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας (2020).
- Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» (2021).
- Το ΕΠ «Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνικής Συνοχής» (2021-27).
- Το ΕΠ «Στερεά Ελλάδα» (2021-27).
- Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) (2014-20).
- Το Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας.
- Την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: «Ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές».
- Το Στρατηγικό Πλαίσιο για τον Ανασχεδιασμό των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης (ΕΠΑ).

- Τις κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου της ΕΕ για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών-μελών.
- Τη Στρατηγική για την Ανάπτυξη της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας.
- Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (2021-2025).
- Το Σχέδιο Δράσης και την Εθνική Στρατηγική για την υλοποίηση πολιτικών στεγαστικής αποκατάστασης.
- Τις προτάσεις του ΟΟΣΑ για την περιφερειακή πολιτική στην Ελλάδα (OECD – Regional Policy for Greece Post-2020).

Η στρατηγική είναι ανθρωποκεντρική και επικεντρώνει στην αντιμετώπιση των διαρθρωτικών και αναπτυξιακών προβλημάτων που προϋπήρχαν της καταστροφής, αλλά και των προβλημάτων των κατοίκων που επλήγησαν από τις πυρκαγιές. Με αυτή την έννοια, καλείται να αντιμετωπίσει δύο σημαντικά ελλείμματα: το αναπτυξιακό έλλειμμα πριν από την καταστροφή και αυτό που δημιούργησαν οι πυρκαγιές στην παραγωγή, την απασχόληση, την κατοικία και τις προοπτικές του παραγωγικού συστήματος. Σε αυτά ίσως πρέπει να προστεθεί και το έλλειμμα εμπιστοσύνης από τους πολίτες προς την Πολιτεία που προέκυψε από τη διαχείριση της πυρκαγιάς.

Με αυτή την έννοια, η στρατηγική και οι πολιτικές που απορρέουν από αυτή θα πρέπει να έχουν τη συναίνεση και αποδοχή των κατοίκων και των φορέων της περιοχής και να ενισχύουν τη δυνατότητα των φορέων να συμμετέχουν στην υλοποίησή της. Θα πρέπει να έχει ένα μακροχρόνιο ορίζοντα, αλλά η υλοποίησή της θα πρέπει να είναι άμεσα ορατή και κατονομή, προκειμένου να εξασφαλίσει την τοπική συμμετοχή και στήριξη.

Η στρατηγική είναι συμβατή και εντάσσεται αρμονικά στην αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας και της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, αξιοποιεί όλα τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα και περιλαμβάνει όλες τις αιχμές της σύγχρονης ευρωπαϊκής πολιτικής για μια διατηρήσιμη (sustainable, green), έξυπνη (smart), ανθεκτική (resilient), συμμετοχική (participatory), τοποκεντρική (place-based) ανάπτυξη για όλους (inclusive).

Η στρατηγική για το ανθρώπινο δυναμικό θα υποστηρίξει το νέο παραγωγικό μοντέλο, το οποίο θα δίνει έμφαση στην ποιότητα, τη διαφοροποίηση, την πιστοποίηση, το branding, τις συνέργειες, την εξωστρέφεια και τη δικτύωση του τοπικού με το εθνικό και διεθνές επίπεδο, θέτοντας τη γνώση στην υπηρεσία της ανάπτυξης και της απασχόλησης (knowledge-based growth). Θα υποστηρίξει επίσης τις δομές και τους μηχανισμούς της τοπικής διοίκησης ώστε να γίνει πιο αποτελεσματική, σύγχρονη, και προσβάσιμη, μετατοπίζοντας το κέντρο βάρους της πολιτικής προς το τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

14. Οι στόχοι της στρατηγικής για το ανθρώπινο δυναμικό

Στόχος 1: Ενίσχυση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού

Με βάση τα στοιχεία της Απογραφής του 2011, πάνω από το 50% των κατοίκων της Β. Εύβοιας είναι απόφοιτοι Δημοτικού ή εγκατέλειψαν το Δημοτικό. Αν και τα στοιχεία αυτά αναμένεται να έχουν βελτιωθεί λόγω της φυσικής κίνησης του πληθυσμού, η απόσταση από τον μέσο όρο της χώρας είναι μεγάλη. Αντίστοιχα, η συμμετοχή των πτυχιούχων ΑΕΙ, ΙΕΚ ή Λυκείου σε σχέση με τον μέσο όρο της χώρας είναι αισθητά χαμηλότερη. Επίσης, με βάση τα στοιχεία της Απογραφής που συσχετίζουν επίπεδο εκπαίδευσης και ανεργία, γίνεται φανερό ότι αυτοί οι οποίοι έχουν υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης στην περιοχή έχουν και χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας. Διαφαίνεται, συνεπώς, η ανάγκη ενίσχυσης της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού, μέσω παρεμβάσεων στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση και κατάρτιση, οι οποίες θα παρέχουν τις κατάλληλες δεξιότητες και τα αναγκαία προσόντα για την ενίσχυση των κλάδων στους οποίους η τοπική οικονομία παρουσιάζει υφιστάμενα ή εν δυνάμει συγκριτικά πλεονεκτήματα. Ο στόχος της πολιτικής αφορά τα επίπεδα προσόντων 4 και 5 και τη συνεχιζόμενη κατάρτιση και επιδιώκει να προσφέρει στην αγορά καταρτισμένα στελέχη μεσαίου επιπέδου, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης.

Στόχος 2: Ενίσχυση της απασχόλησης

Με βάση τα στοιχεία των εγγεγραμμένων ανέργων του ΟΑΕΔ, το ύψος της ανεργίας στη Βόρεια Εύβοια κυμαίνεται το 2021 από ένα ανώτατο 3.900 περίπου ανέργων τον Ιανουάριο σε ένα κατώτατο 2.600 ανέργων τον Ιούλιο. Ο μέσος αριθμός για το έτος είναι περίπου 3.200 άνεργοι, εκ των οποίων πάνω από το 50% είναι μακροχρόνια άνεργοι. Ο αριθμός αυτός είναι ιδιαίτερα μεγάλος για μια περιοχή με περίπου 30.000 κατοίκους και υποδηλώνει ότι το ποσοστό ανεργίας φτάνει και ίσως ξεπερνά το 30% του ενεργού πληθυσμού. Είναι προφανές ότι τόσο υψηλά ποσοστά ανεργίας θα οδηγήσουν είτε σε φτωχοποίηση ένα σημαντικό μέρος του πληθυσμού είτε σε περεταίρω έξοδο, του νεανικού κυρίως πληθυσμού, σε αναζήτηση καλύτερων ευκαιριών απασχόλησης στα μεγάλα αστικά κέντρα. Συνεπώς, ο δεύτερος στρατηγικός στόχος είναι η στήριξη της απασχόλησης μέσω

ενεργητικών πολιτικών οι οποίες θα δημιουργήσουν θέσεις απασχόλησης σε κλάδους αιχμής της περιοχής, αλλά και η προώθηση θεσμικών ρυθμίσεων οι οποίες θα ενισχύσουν την επενδυτική δραστηριότητα.

Στόχος 3: Ανάσχεση της δημογραφικής συρρίκνωσης και προσέλκυση νέων κατοίκων

Η Βόρεια Εύβοια βίωσε κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων δεκαετιών μια έντονη δημογραφική συρρίκνωση η οποία έχει αφαιρέσει περίπου το 25% του αρχικού πληθυσμού της. Σημαντικό μέρος της πληθυσμιακής μείωσης οφείλεται στην έξοδο του νεότερου σε ηλικία και πλέον εκπαιδευμένου ή καταρτισμένου τμήματος του πληθυσμού προς τα μεγάλα αστικά κέντρα σε αναζήτηση καλύτερων συνθηκών διαβίωσης και προοπτικών απασχόλησης. Το φαινόμενο της δημογραφικής συρρίκνωσης είναι ιδιαίτερα ισχυρό στις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, όπου μια σειρά από οικισμούς και χωριά πλησιάζουν σε συνθήκες ερημοποίησης με τους εναπομείναντες κατοίκους να είναι μεγάλης ηλικίας. Η τάση αυτή, η οποία δεν αφορά μόνο τη Βόρεια Εύβοια, είναι ιδιαίτερα ανησυχητική, καθώς υπονομεύει περισσότερο τις ήδη διαταραγμένες χωρικές ισορροπίες πόλης-υπαίθρου και κέντρου-Περιφέρειας και επίσης υπονομεύει την αγροτική παραγωγή και τη διατροφική ασφάλεια της χώρας. Με βάση τοπικές αναφορές, οι μισές εκτάσεις δεν καλλιεργούνται, καθώς οι ιδιοκτήτες δεν μένουν πλέον στην περιοχή. Ο τρίτος στόχος της στρατηγικής για το ανθρώπινο δυναμικό είναι να σταματήσει τη δημογραφική κάμψη και να συμβάλει στη δημογραφική ανάκαμψη της περιοχής, προσελκύοντας νέους κατοίκους και προσφέροντας ευκαιρίες στους νέους που έφυγαν να επιστρέψουν στον τόπο τους.

Στόχος 4: Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ασφάλειας του ανθρώπινου δυναμικού

Σε όλες τις δημόσιες τοποθετήσεις και γραπτές προτάσεις φορέων και κατοίκων της περιοχής γίνεται σαφής αναφορά στην ανάγκη άρσης της απομόνωσης και ενίσχυσης της ασφάλειας των κατοίκων. Οι κύριες ανάγκες που καταγράφονται αφορούν στην ενίσχυση και αναβάθμιση των υπηρεσιών και υποδομών υγείας και στην ενίσχυση της συνδεσιμότητας και προσβασιμότητας. Από πολλούς, η αντιμετώπιση αυτών των αναγκών θεωρείται προϋπόθεση για την επιτυχία όλων των άλλων πολιτικών. Άλλες σημαντικές ανάγκες που καταγράφονται αφορούν στην ενίσχυση της ποιότητας των ευρυζωνικών υποδομών, την ολοκλήρωση και συντήρηση βασικών αστικών υποδομών, τη δημιουργία δημόσιων χώρων πολιτισμού και εκπαίδευσης.

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

Δεκέμβριος 2022

Προτάσεις πολιτικής και δράσεις για το ανθρώπινο δυναμικό

15. Βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού

Για την αντιμετώπιση των ελλειμάτων στην εκπαίδευση, κατάρτιση και συνεχιζόμενη κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Β. Εύβοιας προτείνεται η δημιουργία των παρακάτω δομών και υποδομών:

i. Ίδρυση Δημόσιου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΙΕΚ) του ΟΑΕΔ στην Αιδηψό

Σε πρόσφατες διαβουλεύσεις με την ομάδα έργου, ο ΟΑΕΔ εξέφρασε την πρόθεση να δημιουργήσει παράρτημα του ΔΙΕΚ Χαλκίδας στη Β. Εύβοια και να προσφέρει τυπική εκπαίδευση επίπεδου 5 σε αντικείμενα που συμβάλλουν στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας. Προτείνεται η δομή αυτή να δημιουργηθεί στην Αιδηψό και να προσφέρει προγράμματα κατάρτισης σχετικά με τον τουρισμό, τον θερμαλισμό και την ευεξία. Τα προγράμματα έχουν διάρκεια σπουδών 4+1 εξάμηνα και εντάσσονται στο μηχανογραφικό σύστημα των πανελλαδικών εξετάσεων. Οι σχετικές, μέχρι στιγμής, ειδικότητες για τις οποίες ο ΕΟΠΠΕΠ έχει πιστοποιήσει προγράμματα σπουδών και θα μπορούσαν να διδαχθούν στο ΔΙΕΚ είναι οι εξής:

- ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΘΑΛΑΣΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ/ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ - SPA
- ΒΟΗΘΟΣ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
- ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ
- ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ – ΑΡΧΙΜΑΓΕΙΡΑΣ (CHEF)
- ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Σύμφωνα με το «Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας» δίνεται σε κάθε ΙΕΚ η ευελιξία να δημιουργήσουν και να λειτουργήσουν νέες ειδικότητες και επίσης να αναπτύξουν συνεργασίες με κοινωνικούς εταίρους και φορείς της αγοράς και της εκπαίδευσης. Σε αυτή την περίπτωση, το ΔΙΕΚ Αιδηψού, ενδεχομένως

σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ή το ΕΚΠΑ θα μπορούσε να αναπτύξει σταδιακά ειδικότητες όπως η προληπτική γηριατρική, η αποκατάσταση υγείας και φροντίδα ηλικιωμένων, η ευεξία και η ψυχική υγεία, ώστε να υποστηρίξει πιο αποτελεσματικά τον στόχο μετατροπής της Αιδηψού σε λουτρόπολη ευρωπαϊκού επιπέδου και φήμης.

ii. Ίδρυση Γεωργικής Σχολής του ΥΠΑΑΤ/ΕΛΓΟ στην Ιστιαία

Για την εκπαίδευση του αγροτικού πληθυσμού και ιδίως των νέων αγροτών προτείνεται η ίδρυση Γεωργικής Σχολής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού (ΕΛΓΟ) στην Ιστιαία. Ο ΕΛΓΟ διαθέτει ήδη ένα δίκτυο αντίστοιχων σχολών στα Ιωάννινα, στην Καλαμπάκα, στην Κρήτη, στη Λάρισα, στο Μαρούσι Αττικής (Κτήμα Συγγρού) και στη Νεμέα, στις ειδικότητες: Γαλακτοκομία – Τυροκομία, Ξυλογλυπτική – Διακοσμητική Επίπλου, Θερμοκηπιακές Κατασκευές και Καλλιέργειες, Ζωοτεχνία, Αγροτικά Μηχανήματα, Φυτοτεχνικές Επιχειρήσεις – Αρχιτεκτονική Τοπίου και Αμπελουργία – Οινοτεχνία. Οι σχολές αυτές λειτουργούν σύμφωνα με την ΚΥΑ 166194-ΦΕΚ 1106-2010 και την τροποποίηση και συμπλήρωσή της με την ΚΥΑ 214/153199-ΦΕΚ 2851-2019, έχουν δημόσιο χαρακτήρα και ανήκουν στη μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση. Η φοίτηση και το διδακτικό υλικό είναι δωρεάν και οι σπουδές διαρκούν δύο έτη και ένα εξάμηνο πρακτική άσκηση. Στους αποφοίτους χορηγείται πτυχίο επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και του Ευρωπαϊκού Πιστωτικού Συστήματος για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET). Η Σχολή του ΕΛΓΟ στην Ιστιαία θα μπορούσε να προσφέρει προγράμματα σπουδών σε κάποιες από τις παρακάτω πιστοποιημένες ειδικότητες:

- ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ
- ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
- ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ/ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
- ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΕΝΔΡΩΔΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ
- ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΥΠΟ ΚΑΛΥΨΗ
- ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο Ασμήνιο της Ιστιαίας υπάρχει από το 1981 το Κληροδότημα Τασούλα, το οποίο προβλέπει την αξιοποίηση αγροτικών εκτάσεων περίπου 200 στρεμμάτων και κάποιων οικημάτων αποκλειστικά

για την εκπαίδευση νέων αγροτών. Το Κληροδότημα ανήκει στο ΥΠΑΑΤ και συνεπώς η ίδρυση της σχολής από τον ΕΛΓΟ θα μπορούσε να συνδυαστεί με την παραχώρηση σε αυτού του Κληροδοτήματος για την αξιοποίηση των υποδομών για την εκπαίδευση των σπουδαστών.

iii. Ίδρυση Επαγγελματικής Σχολής του ΥΠΑΙΘ στο Μαντούδι

Δεδομένου ότι η απόσταση Ιστιαίας – Μαντουδίου δεν επιτρέπει ημερήσιες μετακινήσεις για τον μαθητικό πληθυσμό, προτείνεται η ίδρυση Επαγγελματικής Σχολής του ΥΠΑΙΘ στο Μαντούδι για τις ανάγκες εκπαίδευσης του Δήμου Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας. Η Σχολή προτείνεται να έχει δημόσιο χαρακτήρα, να ανήκει στη Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση και οι σπουδές να διαρκούν δύο έτη. Στους αποφοίτους θα χορηγείται πτυχίο επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και του Ευρωπαϊκού Πιστωτικού Συστήματος για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET). Τα αντικείμενα σπουδών θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τον αναπτυξιακό σχεδιασμό για την περιοχή. Αυτά θα προκύψουν μετά από διαβούλευση με τους φορείς της περιοχής, αλλά, καταρχήν θα πρέπει να έχουν μια κατεύθυνση προς τη βιομηχανία και τα τεχνικά επαγγέλματα και μια κατεύθυνση προς τα επαγγέλματα του δάσους. Παραδείγματα πιστοποιημένων ειδικοτήτων από τον ΕΟΠΠΕΠ είναι τα εξής:

- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΤΩΝ ΨΥΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
- ΕΡΓΑΛΕΙΟΜΗΧΑΝΩΝ – ΤΕΧΝΙΤΗΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
- ΤΕΧΝΙΤΗΣ ΜΗΧΑΝΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΥΣΗΣ
- ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Σε αυτό το επίπεδο του πλαισίου προσόντων του ΕΟΠΠΕΠ δεν εμφανίζονται πιστοποιημένα επαγγέλματα του δάσους. Θα μπορούσε, όμως, να εξεταστεί η δυνατότητα δημιουργίας προγραμμάτων σπουδών στη δασοπροστασία και ειδικά η εκπαίδευση του σώματος δασοκομάντος που έχει εξαγγελθεί από την κυβέρνηση. Επίσης, θα πρέπει να εξεταστεί για το Μαντούδι η δυνατότητα ίδρυσης Εσπερινού Λυκείου.

iv. Υλοποίηση Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης από τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) του ΟΑΕΔ και του ΕΛΓΟ Δήμητρα, τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης του ΠΘ και του ΕΚΠΑ και ιδιωτικά ΚΕΚ

Πέρα από την τυπική εκπαίδευση, απαιτούνται σημαντικές παρεμβάσεις στην άτυπη εκπαίδευση, τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη διά βίου μάθηση, ώστε να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε νέες

γνώσεις και ειδικεύσεις ευρύτερες πληθυσμιακές ομάδες οι οποίες έχουν ήδη περάσει από την τυπική εκπαίδευση και δεν αναζητούν επαγγελματικά δικαιώματα, αλλά αναβάθμιση των προσόντων τους σε μια πιο ταχύρρυθμη και χρονικά περιορισμένη, ή ακόμη και εξ αποστάσεως βάση. Σε αυτή την κατηγορία πληθυσμού, η οποία δεν περιλαμβάνει μόνο τους αναζητούντες εργασία, αλλά όλες τις ηλικιακές και επαγγελματικές ομάδες, θα πρέπει να προσφερθούν προγράμματα σπουδών με σύγχρονη γνώση και εμπειρία, τα οποία ανταποκρίνονται στις ανάγκες του παραγωγικού συστήματος, ενισχύουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής και δημιουργούν ευκαιρίες ανάπτυξης. Οι κύριες κατευθύνσεις θα πρέπει να αφορούν την αγροτική οικονομία, την καθετοποίηση του πρωτογενή τομέα και τον τουρισμό, αλλά θα μπορούν να υπάρχουν και οριζόντια προγράμματα στους τομείς της επιχειρηματικότητας, της ευφυούς και πράσινης ανάπτυξης.

Προκειμένου να υπάρξει κατάλληλος σχεδιασμός και αποτελεσματική λειτουργία των δομών συνεχιζόμενης κατάρτισης, ο Αναπτυξιακός Οργανισμός θα μπορούσε να συμπράξει με τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης του ΠΘ και του ΕΚΠΑ και να ιδρύσει το «Ελεύθερο Πανεπιστήμιο Βορείου Ευβοίας», το οποίο θα αξιοποιεί το επιστημονικό δυναμικό των δύο ιδρυμάτων για να προσφέρει σύγχρονα προγράμματα σπουδών. Ενδεικτικά αντικείμενα:

- Προληπτική γηριατρική, αποκατάσταση υγείας και φροντίδα ηλικιωμένων
- Επαγγέλματα υγείας, ευεξίας, ψυχικής υγείας
- Γαλάζια οικονομία (ναυτιλία, κρουαζιέρα, καταδύσεις)
- Καλλιέργεια αρωματικών φυτών, Γεωργία Ακριβείας, Υδροπονία
- «Ψηφιακές» και «πράσινες» δεξιότητες
- Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Οι προτεινόμενες δράσεις είναι συμβατές με το Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας και ειδικά με τους Στρατηγικούς Στόχους:

- ΣΣ1: Ανάπτυξη και ενδυνάμωση της ΕΕΚ και ΔΒΜ με έμφαση στην **ποιότητα** της παρεχόμενης εκπαίδευσης.
- ΣΣ3: Ειδικές δράσεις για την **ισότιμη πρόσβαση** στην ΕΕΚ και τη ΔΒΜ, με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες και τον πληθυσμό χαμηλών προσόντων.
- ΣΣ4: Προώθηση **ψηφιακού μετασχηματισμού** της ΕΕΚ, ΔΒΜ & Ν.

- ΣΣ5: Αναβάθμιση των **υποδομών και του εξοπλισμού** των Εκπαιδευτικών Μονάδων ΕΕΚ & ΔΒΜ.

v. Προγράμματα και δράσεις ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού

Το υφιστάμενο πλαίσιο άσκησης αναπτυξιακής πολιτικής διαθέτει μια σειρά από μέτρα και δράσεις τα οποία μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού. Αυτά περιλαμβάνονται στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανθρώπινου Δυναμικού (ΠΑΔΚΣ 2021-27), το ΕΠ Στερεά Ελλάδα 2021-27, το Ταμείο Ανάκαμψης και το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης. Ενδεικτικά:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνικής Συνοχής» (ΠΑΔΚΣ) 2021-27:

- ΕΣ 4.4 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ)
- ΕΣ 4.7 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ (ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ)
- ΕΣ 4.8 ΙΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΟΥΣΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ)
- ΕΣ 4.11 ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
- ΕΣ 4.1Α ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ (ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΕΩΝ ΙΔΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ)

Ταμείο Ανάκαμψης:

- 3.2.1 ΝΕΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ & ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
- 3.2.4 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΟΑΕΔ & ΤΟΥ ΛΑΕΚ

ΕΠ «Στερεά Ελλάδα 2021-27»:

- ΕΣ 4.2 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ (ΕΙΔΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ Β. ΕΥΒΟΙΑ)
- ΕΣ 4.6 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ (ΕΙΔΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ Β. ΕΥΒΟΙΑ)

- ΕΣ 4.11 ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ (ΕΙΔΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ Β. ΕΥΒΟΙΑ)
- ΕΣ 4.12 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ (ΕΙΔΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ Β. ΕΥΒΟΙΑ)

ΠΑΑ 2014-20:

- ΥΠΟΜΕΤΡΟ 1.1 «ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ»
- ΥΠΟΜΕΤΡΟ 2.1 «ΧΡΗΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ»
- ΥΠΟΜΕΤΡΟ 2.3 «ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ»

Τα παραπάνω μέσα πολιτικής προσφέρουν σημαντικές ευκαιρίες σχεδιασμού και υλοποίησης δράσεων ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού της Β. Εύβοιας, τις οποίες οι τοπικοί και περιφερειακοί φορείς, αλλά και οι κοινωνικοί φορείς θα πρέπει να αξιοποιήσουν.

16. «Επιστρέφω στον τόπο μου»: Πολιτικές δημογραφικής ανάκαμψης και ενίσχυσης της ελκυστικότητας της περιοχής

Για την ανάσχεση της πληθυσμιακής μείωσης, της δημογραφικής γήρανσης και της διαρροής ανθρώπινου δυναμικού υψηλών δεξιοτήτων (brain-drain), προτείνεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου πλέγματος πολιτικών προσέλκυσης ανθρώπινου δυναμικού (brain-gain) που έχει μεταναστεύσει σε άλλες περιοχές της Ελλάδας ή το εξωτερικό και διαθέτει υψηλές δεξιότητες.

Η Δράση «Επιστρέφω στον τόπο μου» έχει ως κεντρικό στόχο τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης δέσμης κινήτρων (χρηματοδοτική ενίσχυση και φορολογικές διευκολύνσεις, ενημέρωση, κατάρτιση, συμβουλευτική στήριξη, εξατομικευμένη καθοδήγηση, χώρο εργασίας σε θερμοκοιτίδα, παροχή κοινωνικής κατοικίας, ή επιδοτούμενο ενοίκιο) σε νέους ανέργους και κατοίκους των μητροπολιτικών κέντρων (κυρίως Θεσσαλονίκη και Αθήνα) με καταγωγή από τη Β. Εύβοια, προκειμένου να επιστρέψουν και να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά στον τόπο καταγωγής τους. Συμπληρωματικά, έχει ως στόχο την προσέλκυση ψηφιακών νομάδων από την Ελλάδα ή το εξωτερικό σε ένα περιβάλλον περιβαλλοντικής ποιότητας και ισορροπίας, προσβασιμότητας, ασφάλειας και ευρυζωνικότητας.

Το πρόβλημα της πρόσβασης σε κατοικία αποτελεί ένα από τα οξύτερα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν οι νέοι σε όλη τη χώρα και όχι μόνο στη Β. Εύβοια. Η κυβέρνηση εξήγγειλε πρόσφατα ένα φιλόδοξο πρόγραμμα στέγασης, ύψους €1,8 δισ., για νέους και ζευγάρια το οποίο περιλαμβάνει:

1. Χαμηλότοκα δάνεια για αγορά κατοικίας.
2. Ένα στοχευμένο «Εξοικονομώ και Ανακαινίζω», όπου κάθε δικαιούχος θα λαμβάνει έως και €20.000 για ενεργειακές παρεμβάσεις στο ακίνητό του, μαζί με πρόσθετες ενισχύσεις.
3. Κρατική επιδότηση μέχρι €10.000 σε ιδιοκτήτες κλειστών ακινήτων, προκειμένου να τα ανακαινίσουν, με την υποχρέωση να τα ενοικιάσουν σε μακροχρόνιες μισθώσεις.
4. Τη θέσπιση της «κοινωνικής αντιπαροχής» για τα δημόσια οικόπεδα και κτήρια, όπου το κράτος θα προσφέρει αδρανή περιουσιακά του στοιχεία σε ιδιώτες κατασκευαστές και εκείνοι, με έξοδά τους, θα χτίζουν σύγχρονες κατοικίες, οι μισές από τις οποίες θα ενοικιάζονται με χαμηλό ενοίκιο σε νέους μισθωτές.

5. Την υλοποίηση του Προγράμματος «Εστία 2», σύμφωνα με το οποίο, το Δημόσιο θα μισθώσει ιδιωτικά ακίνητα για να τα διαθέσει, στη συνέχεια, με πολύ χαμηλό μίσθωμα σε ευάλωτα νοικοκυριά.

Στη λογική αυτού του προγράμματος, αλλά λαμβάνοντας υπόψη τα δημογραφικά δεδομένα και τη δυσμενή λόγω των πυρκαγιών θέση της Β. Εύβοιας και την ανάγκη ανάκτησης και προσέλκυσης νεανικού πληθυσμού προτείνονται οι εξής δράσεις:

- Δημιουργία σε δημόσιες ή δημοτικές εκτάσεις δύο πρότυπων οικολογικών και ενεργειακά αυτόνομων οικισμών κοινωνικής κατοικίας (ένας σε κάθε Δήμο) και πρόγραμμα δωρεάν ή επιδοτούμενης κατοικίας σε ψηφιακούς νομάδες, νέους επιστήμονες που επιστρέφουν στον τόπο τους για να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά και νέους επιστήμονες που στελεχώνουν δημόσιες δομές υγείας, αλλά και άλλες σημαντικές δημόσιες δομές, όπως ο Αναπτυξιακός Οργανισμός (ΑΟ). Η δράση αυτή μπορεί να αξιοποιήσει διαθέσιμες δημόσιες εκτάσεις ή υποδομές και εντάσσεται πλήρως στον σχεδιασμό της πολιτικής κοινωνικής κατοικίας για νέους, όπως εξαγγέλθηκε πρόσφατα από την κυβέρνηση.
- Σχεδιασμός ενός προγράμματος αποκατάστασης εγκαταλειμμένων οικιών σε χωριά ή οικισμούς με παραδοσιακά χαρακτηριστικά, οι οποίες παραχωρούνται για 10 χρόνια στον ΑΟ και μέσω αυτού σε νέους που επιστρέφουν στον τόπο τους. Το πρόγραμμα αυτό είναι αντίστοιχο του προγράμματος «Εξοικονομώ και Ανακαινίζω» που εξήγγειλε η κυβέρνηση, συμβάλλει στην προσέλκυση νέων επιστημόνων και επίσης συμβάλλει στη διατήρηση του παραδοσιακού οικιστικού αποθέματος της Β. Εύβοιας. Προφανώς, για ευνόπτους λόγους, οι ενισχύσεις στην περίπτωση της Β. Εύβοιας θα πρέπει να είναι εμφανώς υψηλότερες λόγω της καταστροφής που έχει υποστεί.
- Δημιουργία δύο θερμοκοιτίδων ως χώρων εργασίας (co-working space), δικτύωσης και ώσμωσης επιχειρηματικών ιδεών για νέους επιστήμονες που έχουν επιλέξει να εγκατασταθούν στη Β. Εύβοια και χρειάζονται ένα χώρο εργασίας, συνεργασιών, αλλά και διάχυσης της γνώσης τους σε άλλους νέους της περιοχής. Οι θερμοκοιτίδες αποτελούν συστατικά στοιχεία του Κέντρου Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας, απαιτούν γενικά μικρούς χώρους και μπορούν να αξιοποιήσουν εγκαταλειμμένες δημόσιες υποδομές ή υποδομές Δήμων ή και άλλων οργανισμών που δεν χρησιμοποιούνται.

Το Πρόγραμμα Μετεγκατάστασης απευθύνεται σε νέους επιστήμονες στην Ελλάδα και το εξωτερικό και αποτελεί ενεργητική και ολοκληρωμένη πολιτική brain-gain με τα εξής κίνητρα:

- Δωρεάν διαμονή για 5 χρόνια με δυνατότητα ανανέωσης για άλλα 5 με χαμηλό ενοίκιο σε πρότυπο οικισμό ή ανακαινισμένη κατοικία.
- Χρηματοδότηση για ίδρυση επιχείρησης, ή ΚοινΣΕπ από ειδική Δράση του ΕΣΠΑ.
- Παραχώρηση χώρου εργασίας (co-working space) στη θερμοκοιτίδα.
- Κατάρτιση, συμβουλευτική στήριξη, εξατομικευμένη καθοδήγηση από το Κέντρο Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας.
- Φορολογικά κίνητρα μετεγκατάστασης σε περιοχές που έχουν υποστεί φυσική καταστροφή (π.χ. μείωση του φόρου εισοδήματος κατά 50% για 5 χρόνια).
- Παροχή κατοικίας σε γιατρούς και στελέχη του δημόσιου τομέα τα οποία διορίζονται στην περιοχή και αδυνατούν να εξασφαλίσουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο κατοικίας που να αντιστοιχεί στις οικονομικές τους δυνατότητες (σύμφωνα με το Άρθρο 26, Ν.4807/21).
- Πρόγραμμα αξιοποίησης ακαλλιέργητων εκτάσεων από νέους αγρότες (υπολογίζεται ότι σε ορισμένες περιοχές, οι μισές περίπου αγροτικές εκτάσεις παραμένουν ακαλλιέργητες, καθώς οι ιδιοκτήτες τους έχουν φύγει).

Η Δράση «Επιστρέφω στον τόπο μου» συνθέτει μια σειρά από σύγχρονες πολιτικές στον τομέα της πολιτικής κοινωνικής κατοικίας για τους νέους, της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, θα πρέπει να σχεδιαστεί προσεκτικά σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο (ενδεχομένως και ως πιλοτική δράση που θα μπορούσε να επεκταθεί και στο σύνολο της χώρας για την επανακατοίκηση του ύπαιθρου χώρου) και να υλοποιηθεί από τον Αναπτυξιακό Οργανισμό Βόρειας Εύβοιας.

17. Ανοικτές και ευφυείς κοινότητες

Η δράση αποτελεί μια προσπάθεια αναγέννησης της υπαίθρου της Β. Εύβοιας, και ανάσχεση των τάσεων εγκατάλειψης των χωριών προς τις πόλεις εντός και εκτός της περιοχής, οι οποίες διαθέτουν τις βασικές υπηρεσίες διοίκησης, εκπαίδευσης και αναψυχής. Η δομή του εκπαιδευτικού μας συστήματος στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (σχολείο, φροντιστήριο, ξένες γλώσσες, ωδεία, γυμναστήρια), σε συνδυασμό με την προβληματικότητα των μεταφορικών συγκοινωνιακών δικτύων, οδηγεί τις οικογένειες που κατοικούν στα χωριά στην απόφαση να μετακομίσουν στην πόλη για λίγα χιλιόμετρα απόσταση. Προτείνονται οι εξής δράσεις, οι οποίες θα συμβάλουν στη διατήρηση του πληθυσμού και την αναζωογόνηση των χωριών:

- Η ενίσχυση των επιχειρήσεων που παρέχουν συγκοινωνιακές υπηρεσίες σε ορεινές και αραιοκατοικημένες περιοχές (π.χ. ΚΤΕΛ) για τον σχεδιασμό δρομολογίων σύνδεσης σε μεγαλύτερες αποστάσεις και τη διασφάλιση βιωσιμότητας ακόμη και σε συνθήκες χαμηλής πληρότητας.
- Στις απομακρυσμένες, αραιοκατοικημένες και ορεινές κοινότητες προτείνεται η ανάπτυξη δικτύου ασύρματων ζεύξεων με συνδέσεις υψηλής ποιότητας και υψηλών ταχυτήτων. Στις υποδομές αυτές θα μπορούσε να αναπτυχθεί πλήθος υπηρεσιών (διοικητικές, επιχειρηματικές, τουριστικές).
- Δημιουργία πλατφόρμας ενισχυτικής εκπαίδευσης και εκμάθησης ξένων γλωσσών σε μαθητές απομακρυσμένων οικισμών, αξιοποιώντας την εμπειρία που αποκτήθηκε εν μέσω πανδημίας.
- Παροχή σύγχρονων υπηρεσιών υγείας ακόμη και στον κάτοικο της πιο απομακρυσμένης κοινότητας μέσα από την αξιοποίηση των σύγχρονων δυνατοτήτων τηλεϊατρικής. Παράλληλα προτείνεται η προμήθεια σύγχρονων κινητών μονάδων υγείας (διαστάσεις ενός τρέιλερ φορτηγού) το οποίο θα μεταφέρεται σε τακτά χρονικά διαστήματα σε όλες τις κοινότητες και θα συνδέεται με τα Κέντρα Υγείας και το ΕΣΥ συνολικά.
- Εγκατάσταση υποδομών και ενσωμάτωση εφαρμογών «έξυπνης γεωργίας» και «έξυπνης κτηνοτροφίας» προς τους κατοίκους της υπαίθρου,

συνοδευόμενη από ολοκληρωμένη συμβουλευτική υποστήριξη και υπηρεσίες δικτύωσης.

- Διασφάλιση ανοικτής πρόσβασης διαδικτύου στο κέντρο των κοινοτήτων. Η υποδομή αυτή αναμένεται να αυξήσει την ελκυστικότητα και την επισκεψιμότητα στην περιοχή συνολικά, σε συνδυασμό με την ευρυζωνική κάλυψη όλων των «λευκών αγροτικών περιοχών».

Η δράση αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα τη συγκράτηση νέου πληθυσμού στον τόπο του και επιπλέον την επιστροφή νέων ανθρώπων από τις πόλεις στην ύπαιθρο.

18. Θεσμικές ρυθμίσεις για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης

Για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στην περιοχή, προτείνεται μια σειρά από θεσμικές ρυθμίσεις ή δημιουργίας νέων δομών, οι οποίες αναμένεται να λειτουργήσουν ως καταλύτης για την επιτυχία πολλών άλλων δράσεων του προγράμματος ανασυγκρότησης.

i. Δημιουργία Κέντρου Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας

Το Κέντρο θα λειτουργήσει ως μηχανισμός υποστήριξης επιχειρήσεων και νέων επιχειρηματιών προσφέροντας ταχύρρυθμη εκπαίδευση, συμβουλευτική στήριξη και εξατομικευμένη καθοδήγηση. Θα συμπεριλαμβάνει Γραφείο Υποδοχής Επενδύσεων (One-stop-shop) και θα είναι εγκατεστημένο και στους δύο Δήμους. Το Κέντρο μπορεί να είναι Δράση του ΑΟ σε συνεργασία με τις Δράσεις «Γέφυρα» (<https://www.gefyra.com.gr>) και «ΚΥΕ» (<https://www.kye.com.gr>) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

ii. Θεσμοθέτηση ενισχυμένου καθεστώτος επενδυτικών κινήτρων στις δράσεις επιχειρηματικότητας και επενδύσεων του ΕΣΠΑ 2021-27 και του ΠΑΑ

Ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος (Ν.4887/22) προβλέπει για περιοχές οι οποίες έχουν υποστεί φυσική καταστροφή κρατικές ενισχύσεις στο όριο του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων (ΧΠΕ), δηλαδή 60% αντί για 50% που ισχύει για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις στις υπόλοιπες Περιφέρειες της χώρας (πλην Αττικής και Ν. Αιγαίου). Αυτό δημιουργεί ένα πλεονέκτημα για τη Β. Εύβοια που εκτιμάται ότι θα προσελκύσει σημαντικές επενδύσεις. Προτείνεται η πρόβλεψη αυτή να επεκταθεί και στις δράσεις επιχειρηματικότητας και επενδύσεων του ΕΣΠΑ 2021-27, αλλά και του ΠΑΑ 2021-29, έτσι ώστε να ενισχύσει και τη μικρή επιχειρηματικότητα που υποστηρίζουν κυρίως αυτά τα δύο προγράμματα.

iii. Διερεύνηση θεσμικών ρυθμίσεων συμβατών με το πρότυπο της πολυδραστηριότητας των τοπικών κοινωνιών

Προτείνεται να διερευνηθεί κατά πόσον μια σειρά από ρυθμίσεις του ΥΠΑΑΤ ή του ΠΑΑ, οι οποίες έχουν σχέση με την ιδιότητα του αγρότη, ή του μέλους

δασικού συνεταιρισμού είναι συμβατές με το πρότυπο της πολυδραστηριότητας των τοπικών κοινωνιών και εμποδίζουν τη μερική ή περιοδική απασχόληση και την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων.

iv. Ένταξη του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Β. Εύβοιας στο καθεστώς μεγάλων επενδύσεων, ώστε να διασφαλιστεί υψηλή ταχύτητα υλοποίησης και καθεστώς fast-track για όλες τις επενδύσεις και όλα τα έργα

Καθώς το Πρόγραμμα Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας έχει τον χαρακτήρα του επείγοντος, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί σε πολλά σημεία πιλοτική δράση για όλο τον δημόσιο τομέα και ενδεχομένως για την αναπτυξιακή πολιτική σε τοπική κλίμακα, προτείνεται να εξεταστεί η δυνατότητα ένταξης της ΟΧΕ, δηλαδή του συνολικού προγράμματος, στο καθεστώς μεγάλων επενδύσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί υψηλή ταχύτητα υλοποίησης και καθεστώς fast-track για όλες τις επενδύσεις και όλα τα έργα.

v. Αλλαγή του Οργανισμού του Δήμου Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας

Ο Οργανισμός του Δήμου προβλέπει μόνο μία Διεύθυνση στην οποία πρέπει να στεγαστούν όλες οι διοικητικές, οικονομικές, τεχνικές και κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου και οι προβλεπόμενες 153 οργανικές θέσεις εργαζομένων. Προτείνεται η μετατροπή της Διεύθυνσης σε Γενική Διεύθυνση προκειμένου να οργανωθούν σε Διευθύνσεις και Τμήματα με ποιο ορθολογικό τρόπο οι υπηρεσίες.

vi. Αποκαταρισμός των ελαιώνων που βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τη θάλασσα ως γη υψηλής παραγωγικότητας

Ο χαρακτηρισμός όλων των ελαιώνων ως γη υψηλής παραγωγικότητας δεν επιτρέπει την ανάπτυξη ήπιων τουριστικών δραστηριοτήτων και τη δημιουργία μικρών τουριστικών καταλυμάτων τα οποία συμπληρώνουν το εισόδημα των αγροτών, αξιοποιούν με ήπιο τρόπο ένα σημαντικό πλεονέκτημα των παραθαλάσσιων περιοχών και είναι συμβατή με το μοντέλο της πολυδραστηριότητας που επικρατεί στην ύπαιθρο.

19. Πολιτικές ενίσχυσης της απασχόλησης

Η περιοχή της Β. Εύβοιας έχει πολύ υψηλά ποσοστά ανεργίας και ένα μέσο αριθμό εγγεγραμμένων ανέργων στον ΟΑΕΔ που ξεπερνά τα 3.200 άτομα, εκ των οποίων οι μισοί είναι μακροχρόνια άνεργοι. Το πρόβλημα επιδεινώθηκε και από τις πυρκαγιές, οι οποίες άφησαν χωρίς εργασία (σύμφωνα με εκτιμήσεις) έως 700 περίπου ρητινεργάτες και περιόρισαν την τουριστική δραστηριότητα. Οι πολιτικές αντιμετώπισης του προβλήματος θα πρέπει να έχουν ένα άμεσο, ένα μεσοπρόθεσμο και ένα μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

i. Άμεσες παρεμβάσεις

Παθητικές πολιτικές απασχόλησης για τη συγκράτηση του ανθρώπινου δυναμικού που επλήγη από τις πυρκαγιές και την απορρόφηση των ανέργων ρητινεργατών μέσω του ΟΑΕΔ και την απασχόλησή τους σε δράσεις που αφορούν στην αποκατάσταση του δάσους. Η δράση αυτή έχει ήδη αρχίσει να υλοποιείται. Προγράμματα κοινωνικού τουρισμού ειδικά για τα ξενοδοχεία και τουριστικά καταλύματα της περιοχής και voucher λουτροθεραπείας, ιδιαίτερα στην αρχή και το τέλος της τουριστικής περιόδου.

ii. Μεσοπρόθεσμες παρεμβάσεις

Προγράμματα ενίσχυσης της απασχόλησης στους τομείς συγκριτικού πλεονεκτήματος της περιοχής με την αξιοποίηση των Προγραμμάτων του ΠΑΔΚΣ 2021-29 για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (ΕΣ 4.1), την κοινωνική οικονομία (ΕΣ 4.2), την ισότιμη πρόσβαση των φύλων (ΕΣ 4.3), τις ευάλωτες ομάδες (ΕΣ 4.8) και τους νέους (ΕΣ 4.ΥΒ). Αξιοποίηση των Δράσεων 3.1.1 και 3.1.2 του Ταμείου Ανάκαμψης για την Απασχόληση και των Δράσεων (ΕΣ 4.1) του ΕΠ «Στερεά Ελλάδα 2021-27».

iii. Μακροπρόθεσμες παρεμβάσεις

Μακροπρόθεσμα η απασχόληση θα εξαρτηθεί από την ικανότητα του Σχεδίου Ανασυγκρότησης και των παραγωγικών φορέων να υλοποιήσουν ικανό αριθμό σύγχρονων επενδύσεων σε τομείς αιχμής και τομείς συγκριτικού πλεονεκτήματος της περιοχής, οι οποίες θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα, αγκύρωση και εξωστρέφεια του παραγωγικού συστήματος και θα

δημιουργήσουν νέες βιώσιμες θέσεις απασχόλησης. Στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να αξιοποιηθούν όλα τα επενδυτικά εργαλεία τα οποία διαθέτει η χώρα (Αναπτυξιακός Νόμος, ΕΣΠΑ, ΣΔΙΤ, Επενδυτικά Ταμεία).

Σημαντικό ρόλο εδώ θα έχουν οι εμβληματικές επενδύσεις. Για τον λόγο αυτό προτείνεται η δημιουργία από το Enterprise Greece σε συνεργασία με τον ΑΟ Χαρτοφυλακίου Εμβληματικών Επενδύσεων το οποίο θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων συνοπτικά Τεχνικά Δελτία συνοδευόμενα με Δελτία Αξιολόγησης του εκτιμώμενου αποτυπώματος της κάθε επένδυσης. Προοπτικά το Χαρτοφυλάκιο θα μπορούσε να λειτουργήσει ως αποθετήριο επιχειρηματικών ιδεών και να προβλέπει διαδικασίες business angels και crowdfunding. Η προώθηση του Χαρτοφυλακίου μπορεί να γίνεται με διεθνείς προσκλήσεις για μεταποιοτικές ή τουριστικές δραστηριότητες εμβληματικού χαρακτήρα και την επίκληση των ισχυρών πλεονεκτημάτων της περιοχής και του ευνοϊκού καθεστώτος επιδοτήσεων. Ως εμβληματικές επενδύσεις θα μπορούσαν να προταθούν:

- Η ανάδειξη των ιαματικών πηγών της Αιδηψού σε Διεθνές Κέντρο Θερμαλισμού και Ευεξίας με τη δημιουργία ξενοδοχείου 5 αστέρων και υδροθεραπευτηρίου-spa υψηλής δυναμικότητας με σύγχρονες υποδομές και υπηρεσίες ευεξίας, συνεδριακούς και εκθεσιακούς χώρους, οργανωμένα παραλία, και τη δημιουργία ενός οικοσυστήματος το οποίο θα περιλαμβάνει τα ιστορικά ξενοδοχεία, μαρίνα και υπηρεσίες για σκάφη αναψυχής, καταλύματα και υπηρεσίες silver economy, θεραπευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες φροντίδας και κέντρα κατάρτισης.
- Υιοθέτηση ορεινών οικισμών από επενδυτές ή ευεργέτες/δωρητές και μετατροπή σε πρότυπους οικισμούς και προορισμούς για ψηφιακούς νομάδες και silver economy.
- Αποκατάσταση και τουριστική αξιοποίηση των ιστορικών ξενοδοχείων και κτισμάτων της Αιδηψού και της Λίμνης.
- Δημιουργία υποθαλάσσιου μουσείου για καταδυτικό τουρισμό στο Αρτεμίσιο.
- Μαρίνες και υπηρεσίες για σκάφη αναψυχής και τουρισμό κρουαζιέρας.
- Αξιοποίηση της γεωθερμίας στην Αιδηψό για την παραγωγή ενέργειας.
- Ενίσχυση τοπικών συνεργατικών σχημάτων για εγκατάσταση Φ/Β πάρκων (ενεργειακές κοινότητες) τα οποία θα υποστηρίζουν παραγωγικές δραστηριότητες ή οικισμούς ώστε μέρος του εισοδήματος που παράγεται από τα Φ/Β να κατακρατείται σε τοπικό επίπεδο και να μη διαφεύγει προς άλλες περιοχές ή άλλες χώρες.

- Δημιουργία Παρατηρητηρίου Κλιματικής Αλλαγής και Ανθεκτικότητας στη Β. Εύβοια από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε συνεργασία με το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

20. Πολιτικές ενίσχυσης των τοπικών ικανοτήτων και της ενδογενούς ανάπτυξης

Με βάση την αρχή της επικουρικότητας και της ενδογενούς ανάπτυξης απαιτούνται ισχυροί τοπικοί φορείς για την υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής. Συνεπώς, ένας σημαντικός παράγοντας επιτυχίας του Σχεδίου Ανασυγκρότησης της Β. Εύβοιας και έγκαιρης υλοποίησης των πολιτικών και δράσεων σχετίζεται με τη διοικητική και διαχειριστική ικανότητα των τοπικών φορέων και υπηρεσιών να αναλάβουν το μερίδιο ευθύνης που τους αναλογεί. Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνονται οι παρακάτω δράσεις:

- Πρόσληψη μέσω ΑΣΕΠ προσωπικού για τη στελέχωση των Δήμων με βάση τα κενά στο Οργανόγραμμά τους. Στον Δ. Ιστιαίας – Αιδηψού υπάρχουν 96 (44% του συνόλου) κενές οργανικές θέσεις, ενώ στον Δ. Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας υπάρχουν 58 (38% του συνόλου) κενές οργανικές θέσεις.
- Πρόγραμμα κινητικότητας υπαλλήλων με ενισχυμένα κίνητρα του Άρθρου 26, Ν.4807/21.
- Στελέχωση του Αναπτυξιακού Οργανισμού αρχικά με μετακλητούς υπαλλήλους, διαδικασίες γρήγορου ΑΣΕΠ, έκτακτη επιχορήγηση του ΥΠΕΣ και προσκλήσεις με βάση τους ίδιους πόρους. Ο βασικός πυρήνας του προσωπικού πρέπει να προσληφθεί εντός του έτους προκειμένου να ξεκινήσει η υλοποίηση των δράσεων οι οποίες θα του αποφέρουν τα έσοδα που απαιτούνται για την πλήρη στελέχωση εντός διετίας.
- Κατάρτιση του προσωπικού των Δήμων και του ΑΟ για την εξυπηρέτηση των πολιτών και την υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής.
- Ενίσχυση του προσωπικού των Κέντρων Υγείας (ιατρικό, νοσηλευτικό, βοηθητικό).
- Δημιουργία οργανωμένων υποδομών κοινωνικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων οι οποίες θα λειτουργούν ως πολυκώροι εκδηλώσεων, εκθέσεων, ομιλιών, πολιτισμού και εκπαίδευσης.

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

Δεκέμβριος 2022

Εξειδίκευση στρατηγικής,
έργων και δράσεων των
κεφαλαίων Γ και Δ

Κεφάλαιο Γ. Η στρατηγική και οι στόχοι για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού

Γ.1. Όραμα

Το κεντρικό όραμα της μελέτης για το ανθρώπινο δυναμικό της Βόρειας Εύβοιας συνοψίζεται στην ακόλουθη φράση: «*Μένουμε και επιστρέφουμε στον τόπο μας*».

Για να εκπληρώσει το παραπάνω όραμα η Επιτροπή Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας προτείνει ένα ολοκληρωμένο και ολιστικό μοντέλο βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης της περιοχής, όπου οι κάτοικοι θέλουν να παραμείνουν στον τόπο τους και να δημιουργήσουν, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί και έναν πόλο έλξης για την επιστροφή των νέων στον τόπο καταγωγής τους.

Γ.2. Στρατηγική

Σύμφωνα με τη μελέτη της διαΝΕΟσις για το ανθρώπινο δυναμικό της Βόρειας Εύβοιας που εκπόνησε ο καθηγητής Γιώργος Πετράκος, Διευθυντής Εργαστηρίου Αναπτυξιακής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, η στρατηγική για το ανθρώπινο δυναμικό της Βόρειας Εύβοιας εντάσσεται και αποτελεί αναπόσπαστο και συστατικό μέρος της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής για την αναγέννηση της Βόρειας Εύβοιας. Επιδιώκει την εξάλειψη των επιπτώσεων της καταστροφής στην απασχόληση, τη στήριξη της δημογραφικής ανάκαμψης της περιοχής, τη βελτίωση της ποιότητας των ανθρώπινων πόρων και τη στήριξη της απασχόλησης, ενώ παράλληλα συμβάλλει στη μετάβαση της Βόρειας Εύβοιας σε ένα νέο μοντέλο ενδογενούς, ευφυούς, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, όπου οι κάτοικοι μένουν και οι νέοι επιστρέφουν στον τόπο τους.

Γ.3. Στόχοι

Σ.1. Ενίσχυση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού

Προτείνεται ως πρώτος στόχος από τον μελετητή η ενίσχυση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού, μέσω παρεμβάσεων στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση και κατάρτιση, οι οποίες θα παρέχουν τις κατάλληλες δεξιότητες και

τα αναγκαία προσόντα για την ενίσχυση των κλάδων, στους οποίους η τοπική οικονομία παρουσιάζει υφιστάμενα ή εν δυνάμει συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Σ.2. Ενίσχυση της απασχόλησης

Ως δεύτερος στόχος προτείνεται από τον μελετητή η στήριξη της απασχόλησης μέσω ενεργητικών πολιτικών, οι οποίες θα δημιουργήσουν θέσεις απασχόλησης σε κλάδους αιχμής της περιοχής, αλλά και η προώθηση θεσμικών ρυθμίσεων, οι οποίες θα ενισχύσουν την επενδυτική δραστηριότητα.

Σ.3. Ανάσχεση της δημογραφικής συρρίκνωσης και προσέλκυση νέων κατοίκων

Προτείνεται ως τρίτος στόχος η καταπολέμηση της δημογραφικής κάμψης και η συμβολή στη δημογραφική ανάκαμψη της περιοχής, προσελκύοντας νέους κατοίκους και προσφέροντας ευκαιρίες στους νέους που έφυγαν να επιστρέψουν στον τόπο τους.

Σ.4. Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ασφάλειας του ανθρώπινου δυναμικού

Για την άρση της απομόνωσης και για την ενίσχυση της ασφάλειας των κατοίκων ως τέταρτος στόχος τίθεται η ενίσχυση και αναβάθμιση των υπηρεσιών και υποδομών υγείας, καθώς και η ενίσχυση της συνδεσιμότητας και προσβασιμότητας.

Ακολουθώντας τα παραπάνω, η Επιτροπή Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας συνοψίζει τους στόχους της ως εξής:

- Σ.1:** Βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού.
- Σ.2:** Δημιουργία νέων και βιώσιμων προοπτικών απασχόλησης.
- Σ.3:** «Επιστρέφω στον τόπο μου»: Πολιτικές δημογραφικής ανάκαμψης και ενίσχυσης της ελκυστικότητας της περιοχής.
- Σ.4:** Θεσμικές ρυθμίσεις.
- Σ.5:** Ενίσχυση των τοπικών ικανοτήτων και της ενδογενούς ανάπτυξης.

Γ.4. Ώσμωση και συνεισφορά της μελέτης του ανθρώπινου δυναμικού με το δάσος

Στο επίκεντρο του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας βρίσκεται η αναγέννηση του «Νέου Δάσους». Βασικός στόχος του προγράμματος

είναι το Νέο Δάσος να πάλλεται από ζωή, να αναγεννηθεί και να υιοθετηθεί από την τοπική κοινωνία με πρωταγωνιστές της αναγέννησης τις δύο emblematicές κοινότητες των ρητινοσυλλεκτών και των μελισσοκόμων. Το Νέο Δάσος θα αποτελέσει τον πρωταγωνιστή της διπλής μετάβασης, πράσινης και ψηφιακής, και θα είναι ορόσημο καινοτομίας στο κρίσιμο πεδίο της ανθεκτικότητας σε μελλοντικές απειλές. Επιπλέον, θα κυριαρχεί η οικολογική διάσταση χωρίς να παραμελήσουμε την «Οικονομία του Δάσους» με τρόπο ευφυή και μετρημένο που θα δώσει τον τόνο και την έμπνευση σε όλους τους θεσμικούς πυλώνες της Ανασυγκρότησης.

Συνεπώς, όλες οι μελέτες που έχουν ανατεθεί από την Επιτροπή Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας υπηρετούν με τις προτάσεις τους έναν εθνικό και πατριωτικό σκοπό, την αναγέννηση του Νέου Δάσους.

Η μελέτη για το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί μία από τις πιο σημαντικές μελέτες του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας και βρίσκεται σε μια διαρκή ώσμωση με το Νέο Δάσος, προτείνοντας νέες δυνατότητες και ευκαιρίες σε όλο το εύρος του ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται με το δάσος (δημόσιος και ιδιωτικός τομέας, πανεπιστήμια, κάτοικοι, επισκέπτες του δάσους). Η μελέτη με τις προτεινόμενες δράσεις της φροντίζει να ενισχύσει ποιοτικά τη σχέση του πολίτη που ζει ή εργάζεται στο δάσος, καθώς και του επισκέπτη, με το δάσος.

Ειδικότερα, η μελέτη για το ανθρώπινο δυναμικό προτείνει συγκεκριμένα έργα για την ενίσχυση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται με το δάσος, καθώς και της απασχόλησής του, με στόχο τη συμβολή στην αποκατάσταση και αναγέννηση του Νέου Δάσους:

- Το πρόγραμμα «ΦΡΟΝΤΙΔΑ»: Ένα νέο σχέδιο ζωής για τους ρητινοσυλλέκτες, το οποίο στοχεύει κυρίως σε ενεργητικές πολιτικές (ενίσχυση των ευκαιριών απασχόλησης) για τους ρητινοκαλλιεργητές.
- Ειδικό πρόγραμμα απασχόλησης: α) ρητινεργατών και β) πτυχιούχων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα σε υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Στόχος του προγράμματος είναι η αντιμετώπιση της ανεργίας των ρητινεργατών των περιοχών που επλήγησαν από τις πυρκαγιές και την άμεση αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος. Επιπρόσθετα, προβλέπει την πρόσληψη άνεργων πτυχιούχων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα για την υποστήριξη του προγράμματος. Οι παραπάνω θα προσλαμβάνονται σε υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
- Πρόγραμμα για την πρόσληψη 500 ατόμων σε θέσεις τακτικού προσωπικού στις δασικές υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και

Ενέργειας. Οι προσλήψεις αφορούν κυρίως σε επιστημονικό και τεχνολογικό προσωπικό και ειδικότερα σε θέσεις ΠΕ Γεωτεχνικών Δασολόγων και ΤΕ Δασοπόνων. Στόχος του προγράμματος είναι η αποτελεσματική στελέχωση των δασικών υπηρεσιών της χώρας. Το μέτρο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τη στελέχωση των δασικών υπηρεσιών της Βόρειας Εύβοιας.

- Πρόγραμμα για την πρόσληψη 700 ωφελούμενων ανέργων μέσω της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ, πρώην ΟΑΕΔ) στις δασικές υπηρεσίες, μετά από πρωτοβουλία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.
- Πρόγραμμα «ΠΡΟΛΗΨΙΣ», πρόταση της Επιτροπής υπό τον συντονισμό του διευθυντή του Global Fire Monitoring Center (GFMC), καθηγητή Dr. Johann Georg Goldammer. Το έργο αφορά στοχευμένες ενέργειες που πρέπει να γίνουν πριν από την αντιπυρική περίοδο με στόχο τη μείωση της πιθανότητας εκδήλωσης πυρκαγιών, τη μείωση της δυσκολίας αντιμετώπισης των πυρκαγιών, τη μείωση πιθανών καταστροφών σε περίπτωση μεγάλης πυρκαγιάς, αλλά και τη βελτίωση της οργάνωσης και ετοιμότητας των εμπλεκόμενων φορέων για άμεση αντιμετώπιση σχετικών περιστατικών. Στον πυρήνα του προγράμματος είναι η ενεργοποίηση και ο συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων μερών (δημόσιων υπηρεσιών, φορέων & εθελοντών).
- «Οικονομία του Δάσους» – Προστασία και αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών των ελληνικών δασών – «Βιώσιμος Καθαρισμός» – Ίδρυση της δασικής ΚοινΣΕπ «ΑΕΙΦΟΡΙΑ», έργο που προτείνεται από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Τμήμα Δασολογίας, Επιστημών Ξύλου & Σχεδιασμού) για τον βιώσιμο καθαρισμό του δάσους, με ταυτόχρονη αξιοποίηση των προϊόντων και υπηρεσιών του δάσους.
- Αναδάσωση του καμένου δάσους, έργο που προτείνεται από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος), και περιλαμβάνει τα ακόλουθα υποέργα:
  - i. Συλλογή και χειρισμός δασικού αναπαραγωγικού υλικού.
  - ii. Παραγωγή φυταρίων στο φυτώριο για την αναδάσωση.
  - iii. Παρακολούθηση της φυσικής αναγέννησης του Νέου Δάσους.
  - iv. Αναδάσωση – «Βιώσιμος Καθαρισμός».
  - v. Έργα αποκατάστασης υγρασίας εδάφους (νερό).
  - vi. Υπολογισμός παρακολούθησης CO₂ και αποθήκευσης άνθρακα.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της μελέτης για την αγροδιατροφή προτείνονται δράσεις για την ανάδειξη των προϊόντων του δάσους, όπως οι αλυσίδες

εφοδιασμού, το «ανοιχτό ράφι», η υποστήριξη της κτηνοτροφίας, η δημιουργία Πρότυπου Δημόσιου Δασικού Μελισσοκομείου κ.ά.

Τέλος, προτείνονται δράσεις για την αύξηση της επισκεψιμότητας του Νέου Δάσους μέσω της μελέτης για τον τουρισμό (γιορτές του δάσους, προτεινόμενες δραστηριότητες και επισκέψεις στο Νέο Δάσος), οι οποίες κινητοποιούν όλο το ανθρώπινο δυναμικό που συνδέεται με αυτό.

Κεφάλαιο Δ: Προτάσεις πολιτικής και δράσεις για το ανθρώπινο δυναμικό

Δ.1. Δράσεις – Έργα

Στο πλαίσιο του Στόχου 1 - *Ενίσχυση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού*, προτείνονται από τον μελετητή οι παρακάτω δράσεις:

- Ίδρυση Δημόσιου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΙΕΚ) της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) στην Αιδηψό.
- Ίδρυση Γεωργικής Σχολής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων/ΕΛΓΟ στην Ιστιαία.
- Ίδρυση Επαγγελματικής Σχολής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στο Μαντούδι.
- Υλοποίηση Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης από τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) της ΔΥΠΑ και τον ΕΛΓΟ Δήμητρα, τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και ιδιωτικά ΚΕΚ.
- Προγράμματα και δράσεις ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού.

Από την Επιτροπή Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, με βάση τις προτάσεις του μελετητή, προωθούνται ως έργα στην παραπάνω ενότητα η ίδρυση και λειτουργία τεσσάρων νέων εκπαιδευτικών και υποστηρικτικών δομών:

- i. Γεωργική Σχολή στην Ιστιαία.
- ii. Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΙΕΚ) Τουρισμού στην Αιδηψό.
- iii. Κέντρο Επιχειρηματικότητας στο Μαντούδι.
- iv. Πανεπιστημιακό δάσος.

Στο πλαίσιο του Στόκου 2 - Ενίσχυση της απασχόλησης, προτείνονται από τον μελετητή οι παρακάτω δράσεις:

Άμεσες παρεμβάσεις:

- Παθητικές πολιτικές απασχόλησης για τη συγκράτηση του ανθρώπινου δυναμικού που επλήγη από τις πυρκαγιές και την απορρόφηση των άνεργων ρητινεργατών μέσω της ΔΥΠΑ και την απασχόλησή τους σε δράσεις που αφορούν στην αποκατάσταση του δάσους.
- Προγράμματα κοινωνικού τουρισμού ειδικά για τα ξενοδοχεία και τουριστικά καταλύματα της περιοχής και voucher λουτροθεραπείας, ιδιαίτερα στην αρχή και το τέλος της τουριστικής περιόδου.

Μεσοπρόθεσμες παρεμβάσεις:

- Προγράμματα ενίσχυσης της απασχόλησης στους τομείς συγκριτικού πλεονεκτήματος της περιοχής με την αξιοποίηση των δράσεων του προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» (ΠΑΔΚΣ 2021-2027) για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (ΕΣ 4.1), την κοινωνική οικονομία (ΕΣ 4.2), την ισότιμη πρόσβαση των φύλων (ΕΣ 4.3), τις ευάλωτες ομάδες (ΕΣ 4.8) και τους νέους (ΕΣ 4.ΥΒ). Αξιοποίηση των δράσεων 3.1.1 και 3.1.2 του Ταμείου Ανάκαμψης για την Απασχόληση και των δράσεων (ΕΣ 4.1) του Επιχειρησιακού Προγράμματος Στερεά Ελλάδα 2021-27.

Μακροπρόθεσμες παρεμβάσεις:

- Εμβληματικές επενδύσεις σε τομείς αιχμής και τομείς συγκριτικού πλεονεκτήματος της περιοχής, οι οποίες θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα, αγκύρωση και εξωστρέφεια του παραγωγικού συστήματος και θα δημιουργήσουν νέες βιώσιμες θέσεις απασχόλησης.

Από την Επιτροπή Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, με βάση τις προτάσεις του μελετητή, στην ενότητα αυτή προωθούνται ως έργα:

- Το πρόγραμμα «ΦΡΟΝΤΙΔΑ»: Ένα νέο σχέδιο ζωής για τους ρητινοσυλλέκτες: Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που στοχεύει στη σταδιακή μεταστροφή από τις παθητικές πολιτικές (επιδόματα κ.ά.) στις ενεργητικές πολιτικές (ενίσχυση των ευκαιριών απασχόλησης) για μια ομάδα που έχει πληγεί περισσότερο από κάθε άλλη στην περιοχή, αυτή των ρητινοκαλλιεργητών. Το πρόγραμμα προτείνεται να υλοποιηθεί σε συνεργασία με τη ΔΥΠΑ και θα αφορά τη δημιουργία μιας δομής στη Βόρεια Εύβοια, η οποία θα λειτουργεί ως «προσωπικός σύμβουλος» των ρητινοκαλλιεργητών. Μέσα από τη σύνταξη εξατομικευμένων φακέλων και με την

κατάλληλη καθοδήγηση, κάθε ρητινοκαλλιεργητής θα έχει τη δυνατότητα να αλλάξει τη ζωή του και την επαγγελματική του πορεία. Συγκεκριμένα, θα ενημερώνεται για τις νέες ευκαιρίες απασχόλησης που προκύπτουν μέσω του προγράμματος, ώστε να βιοπορίζεται εργασιακά στο διηνεκές.

- Ειδικό πρόγραμμα απασχόλησης: α) ρητινεργατών και β) πτυχιούχων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα σε υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
- Πρόγραμμα προεργασίας για 300 άνεργους νέους, ηλικίας 18-30, σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και σε επιχειρήσεις, φορείς, οργανισμούς του δημόσιου τομέα που ασκούν τακτικά οικονομική δραστηριότητα, στους Δήμους Ιστιαίας - Αιδηψού και Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας.
- Προγράμματα κοινωνικού τουρισμού ειδικά για τα καταλύματα της περιοχής και voucher λουτροθεραπείας.
- Επαναλειτουργία του υδροθεραπευτηρίου (ανάπλαση του περιβάλλοντος χώρου, διαχείριση του ιαματικού πόρου, πλαίσιο κινήτρων για την επιχειρηματικότητα στην ευρύτερη ζώνη του υδροθεραπευτηρίου) – «ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ ΜΕΤΑ»: Στρατηγικό Master Plan ανάδειξης, προστασίας και ανασυγκρότησης.

Η Στρατηγική Μελέτη – Master Plan για την ανάδειξη, προστασία και ανασυγκρότηση των Λουτρών Αιδηψού αποβλέπει στον επαναπροσδιορισμό της ταυτότητας της σημαντικής αυτής λουτρόπολης και του αφηγήματος που θα τη συνοδεύει. Μελετάει δηλαδή τις δύο από τις τέσσερις βασικές παραμέτρους, την ανάπλαση του δημόσιου χώρου και την ανακαίνιση του κτηριακού αποθέματος, που μαζί με την εκκώρυξη του υδροθεραπευτηρίου σε ιδιώτη και τη διαχείριση και διανομή του ιαματικού πόρου, θα καταστήσουν τα Λουτρά Αιδηψού ελκυστική επένδυση ως κέντρο Ιαματικού Τουρισμού Ευεξίας.

Επιπλέον, ο μελετητής, για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης προτείνει τις ακόλουθες θεσμικές ρυθμίσεις:

- Δημιουργία Κέντρου Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας.
- Θεσμοθέτηση ενισχυμένου καθεστώτος επενδυτικών κινήτρων στις δράσεις επιχειρηματικότητας και επενδύσεων του ΕΣΠΑ 2021-27 και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ).
- Διερεύνηση θεσμικών ρυθμίσεων συμβατών με το πρότυπο της πολυδραστηριότητας των τοπικών κοινωνιών.

- Ένταξη του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Β. Εύβοιας στο καθεστώς μεγάλων επενδύσεων, ώστε να διασφαλιστεί υψηλή ταχύτητα υλοποίησης και καθεστώς fast-track για όλες τις επενδύσεις και όλα τα έργα.
- Αλλαγή του Οργανισμού του Δήμου Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας.
- Αποχαρακτηρισμός των ελαιώνων που βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τη θάλασσα ως γη υψηλής παραγωγικότητας.

Η Επιτροπή Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας δίνει μεγάλη βαρύτητα στο συγκεκριμένο θεματικό πεδίο και θέτει ως ξεχωριστό στόχο της τις θεσμικές ρυθμίσεις (Στόχος 4). Συνεπώς, με βάση τις γενικές κατευθύνσεις του μελετητή στην ενότητα αυτή προωθούνται ως θεσμικές μεταρρυθμίσεις τα εξής:

- **Ίδρυση και λειτουργία Διαδημοτικού Αναπτυξιακού Οργανισμού:** Σκοπός της σύστασης του Διαδημοτικού Αναπτυξιακού Οργανισμού Βόρειας Εύβοιας θα είναι η υποστήριξη των Δήμων, τεχνικά και επιστημονικά, στον σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων και έργων που θα συμβάλουν στην περιβαλλοντική και οικονομική αναζωογόνηση της περιοχής.
- **Ίδρυση και λειτουργία ΚΕΧΩΠ:** Βασικός στόχος της δημιουργίας των Κέντρων Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (ΚΕΧΩΠ) είναι ο Καθολικός Χωρικός Σχεδιασμός, προκειμένου να θεσπιστούν κανόνες σε όλο το εύρος της ελληνικής επικράτειας. Τα ΚΕΧΩΠ θα είναι οι εγγυητές της τήρησης των κανόνων αυτών σε πρωτοβάθμιο επίπεδο, είτε πρόκειται για πολεοδομικές ρυθμίσεις, είτε για χρήσεις γης, αδειοδοτήσεις επενδύσεων, προστατευόμενες περιοχές κ.ο.κ. Τα ΚΕΧΩΠ θα είναι διοικητικές μονάδες στις οποίες θα συγκεντρώνονται όλες οι συναφείς αρμοδιότητες (ενεργές, εν υπνώσει και μελλοντικές) κάθε Δήμου. Τα θεματικά πεδία τους θα είναι, στην πλήρη ανάπτυξή τους, η χωροταξία, η πολεοδομία και το περιβάλλον. Οι αρμοδιότητες αυτές προβλέπονται σήμερα από τον Ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) Κεφ. Γ' όπως ισχύει, καθώς και από άλλες νομοθεσίες, μεταξύ των οποίων είναι η πολεοδομική, η περιβαλλοντική και η αναπτυξιακή.
- **Πρόγραμμα "POLITIS":** Το πρόγραμμα "POLITIS" αφορά τον ψηφιακό εξοπλισμό τριών μεγάλων μεταρρυθμίσεων που σχεδιάζονται από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, που χρηματοδοτεί το εγχείρημα, τους δύο Δήμους της Βόρειας Εύβοιας, την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και το Σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ». Στόχος μας είναι η ανάπτυξη καινοτόμων και εξειδικευμένων ψηφιακών εφαρμογών που θα υποστηρίζουν όλες τις δράσεις και τα έργα του προγράμματος, αλλά και τις παρακάτω μεγάλες μεταρρυθμίσεις:

- Την αναβάθμιση των ΚΕΠ σε ολιστικά υποκαταστήματα του κράτους.
  - Τα ΚΕΧΩΠ.
  - Τον Διαδημοτικό Αναπτυξιακό Οργανισμό.
- **Ίδρυση Ενεργειακής Κοινότητας:** Στο πλαίσιο του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας προτείνεται η ίδρυση μιας Ενεργειακής Κοινότητας. Η Κοινοτική Ενέργεια (ΚΕ), την οποία φιλοδοξούμε να υλοποιήσουμε στους δύο Δήμους της Βόρειας Εύβοιας αναφέρεται σε έργα, όπου οι πολίτες (νοικοκυριά, κοινότητες κτλ.) κατέχουν ή συμμετέχουν στη βιώσιμη παραγωγή ενέργειας μέσω συλλογικών επενδύσεων σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Στόχος είναι να εξασφαλίσουμε πράσινη ενέργεια για τους κατοίκους των περιοχών της Βόρειας Εύβοιας σε προσιτές τιμές. Μετά τα προβλήματα ενέργειας που έχουν ανακύψει το τελευταίο διάστημα η σύσταση μιας τέτοιας κοινότητας κρίνεται περισσότερο αναγκαία από ποτέ.

Στο πλαίσιο του Στόχου 3 - *Ανάσχεση της δημογραφικής συρρίκνωσης και προσέλκυση νέων κατοίκων*, προτείνονται από τον μελετητή οι παρακάτω δράσεις:

- Η δημιουργία σε δημόσιες ή δημοτικές εκτάσεις δύο πρότυπων οικολογικών και ενεργειακά αυτόνομων οικισμών κοινωνικής κατοικίας (ένας σε κάθε Δήμο) και πρόγραμμα δωρεάν ή επιδοτούμενης κατοικίας σε ψηφιακούς νομάδες, νέους επιστήμονες που επιστρέφουν στον τόπο τους για να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά και νέους επιστήμονες που στελεκώνουν δημόσιες δομές υγείας, αλλά και άλλες σημαντικές δημόσιες δομές, όπως ο Αναπτυξιακός Οργανισμός.
- Ο σχεδιασμός ενός προγράμματος αποκατάστασης εγκαταλειμμένων οικιών σε χωριά ή οικισμούς με παραδοσιακά χαρακτηριστικά, οι οποίες παραχωρούνται για 10 χρόνια στον Αναπτυξιακό Οργανισμό και μέσω αυτού σε νέους που επιστρέφουν στον τόπο τους.
- Δημιουργία δύο θερμοκοιτίδων ως χώρων εργασίας (co-working space), δικτύωσης και ώσμωσης επιχειρηματικών ιδεών για νέους επιστήμονες που έχουν επιλέξει να εγκατασταθούν στη Βόρεια Εύβοια και χρειάζονται έναν χώρο εργασίας, συνεργασιών, αλλά και διάχυσης της γνώσης τους σε άλλους νέους της περιοχής.

Από την Επιτροπή Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, με βάση τις παραπάνω προτάσεις του μελετητή, προωθούνται ως έργα ή ως θεσμικές παρεμβάσεις στην παραπάνω ενότητα τα εξής:

- **Πρόγραμμα «Νέα Ζωή», πιλοτική εφαρμογή σε έναν οικισμό, το Αχλάδι:** Το πρόγραμμα «Νέα Ζωή» οραματίζεται την αναβίωση των ημιορεινών οικισμών της Β. Εύβοιας, που φθίνουν πληθυσμιακά, κοινωνικά και

οικιστικά, με τρόπο βιώσιμο και αειφορικό. Επιθυμεί να επαναπροσδιορίσει την ταυτότητα των οικισμών, να προχωρήσει στη φυσική ανάπλασή τους –με βιοκλιματική αποκατάσταση των κτισμάτων και του δημόσιου χώρου (Πράσινο Κύμα)– αλλά και στην αναβάθμιση των ψηφιακών μέσων (γρήγορο ίντερνετ – Ψηφιακό Κύμα) και των παροχών προς τον πολίτη (πρόγραμμα “POLITIS”, περίθαλψη, κ.ά.). Το πρόγραμμα προτείνεται να εφαρμοστεί πιλοτικά στο Αχλάδι του Δήμου Λίμνης – Μαντουδίου – Αγίας Άννας, έναν οικισμό 266 κατοίκων, 8,6 κλμ. βόρεια της Αγίας Άννας, σε υψόμετρο 250 μ. Το χωριό διαθέτει σημαντικό απόθεμα λιθόκτιστων κτηρίων, ενώ η πλούσια δασική βλάστηση που το περιέβαλε υπέστη τεράστιο πλήγμα από την καταστροφική πυρκαγιά του Αυγούστου 2021.

- **Επιδότηση ενοικίου συνδυαστικά με την επιδότηση συγκατοίκησης ως κίνητρο για την επιστροφή νέων επιστημόνων (brain-gain):**

Στη χώρα μας έχει πλέον καθιερωθεί και αποτελεί κεκτημένο ένας εναλλακτικός και λειτουργικός τρόπος προσωρινής ή μακροπρόθεσμης στέγασης. Είναι ο δίδυμος θεσμός της επιδότησης ενοικίου και του επιδόματος συγκατοίκησης. Ιστορικά οι δύο αυτοί θεσμοί γεννήθηκαν μέσα από δύο φυσικές καταστροφές (σεισμοί Καλαμάτας 1986, σεισμοί Αθήνας 1999).

Στο πλαίσιο της δημιουργίας ενός ελκυστικού περιβάλλοντος για την προσέλκυση νέων στη Βόρεια Εύβοια (brain-gain) θα ήταν πολύ χρήσιμο να αξιοποιήσουμε τους δύο παραπάνω θεσμούς ως κίνητρα για την επάνοδο των νέων στη Βόρεια Εύβοια.

- **Το Κέντρο Επιχειρηματικότητας στο Μαντούδι που προτείνεται θα μπορούσε να λειτουργήσει και ως μια θερμοκοιτίδα για τη δικτύωση νέων επιστημόνων που έχουν επιλέξει να εγκατασταθούν στη Β. Εύβοια.**

- **«Οικονομία του Δάσους» - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας - Ανάδειξη και αξιοποίηση των οικονομικών πόρων του δάσους:**

Ένα από τα κορυφαία έργα του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Β. Εύβοιας είναι η «Οικονομία του Δάσους». Συγκεκριμένα προτείνεται από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Τμήμα Δασολογίας, Επιστημών Ξύλου & Σχεδιασμού) η υλοποίηση ενός έργου με τίτλο «Οικονομία του Δάσους» – Προστασία και αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών των ελληνικών δασών – «Βιώσιμος Καθαρισμός». Για τον σκοπό αυτό προτείνεται η ίδρυση μιας δασικής ΚοινΣΕπ (Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης του Ν. 4430/2016) με τη φιλοσοφία της κοινωνικής οικονομίας, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν τα ενεργά μέλη των ρητινοκαλλιεργητών και δασεργατών της Β. Εύβοιας, αλλά και λοιποί ενδιαφερόμενοι. Η ΚοινΣΕπ αυτή θα έχει τη δυνατότητα να αναλάβει επιχειρηματικές δράσεις και πρωτοβουλίες αξιοποίησης προϊόντων και

υπηρεσιών του δάσους και ταυτόχρονα τον καθαρισμό και την προστασία των δασών, με αυτοχρηματοδότηση ή και με μικρό ποσοστό χρηματοδότησης από το ΥΠΕΝ. Παράλληλα θα επιδιωχθεί η αξιοποίηση όλων των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων για τη χρηματοδότηση της πρώτης φάσης λειτουργίας (δύο έως τρία χρόνια) της ΚοινΣΕπ. Εν συνεχεία, οι πόροι της ΚοινΣΕπ θα εξασφαλίζονται από την αξιοποίηση των υποπροϊόντων που θα προέλθουν από τον καθαρισμό του δάσους (π.χ. βιομάζα, βιοκάρβουνο, ξυλεία, καθαρή ενέργεια κ.ά.).

Για την ενίσχυση των τοπικών ικανοτήτων και της ενδογενούς ανάπτυξης προτείνονται από τον μελετητή οι παρακάτω **δράσεις**:

- Πρόσληψη μέσω Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) προσωπικού για τη στελέχωση των Δήμων με βάση τα κενά στο Οργανόγραμμά τους. Στον Δ. Ιστιαίας - Αιδηψού υπάρχουν 96 (44% του συνόλου) κενές οργανικές θέσεις, ενώ στον Δ. Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άνας υπάρχουν 58 (38% του συνόλου) κενές οργανικές θέσεις.
- Πρόγραμμα κινητικότητας υπαλλήλων με ενισχυμένα κίνητρα του Άρθρου 26, Ν. 4807/21.
- Στελέχωση του Αναπτυξιακού Οργανισμού αρχικά με μετακλητούς υπαλλήλους, διαδικασίες γρήγορου ΑΣΕΠ, έκτακτη επιχορήγηση του Υπουργείου Εσωτερικών και προσκλήσεις με βάση τους ίδιους πόρους. Ο βασικός πυρήνας του προσωπικού πρέπει να προσληφθεί εντός του έτους, προκειμένου να ξεκινήσει η υλοποίηση των δράσεων, οι οποίες θα του αποφέρουν τα έσοδα που απαιτούνται για την πλήρη στελέχωση εντός διετίας.
- Κατάρτιση του προσωπικού των Δήμων και του Αναπτυξιακού Οργανισμού για την εξυπηρέτηση των πολιτών και την υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής.
- Ενίσχυση του προσωπικού των Κέντρων Υγείας (ιατρικό, νοσηλευτικό, βοηθητικό).
- Δημιουργία οργανωμένων υποδομών κοινωνικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων, οι οποίες θα λειτουργούν ως πολυκώροι εκδηλώσεων, εκθέσεων, ομιλιών, πολιτισμού και εκπαίδευσης.

Από την Επιτροπή Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, με βάση τις παραπάνω προτάσεις του μελετητή, προωθείται ως θεσμική παρέμβαση το **πλαίσιο κινήτρων για το Ανθρώπινο Δυναμικό**.

Συγκεκριμένα: για την ανάσχεση της πληθυσμιακής μείωσης, της δημογραφικής γήρανσης και της διαρροής ανθρώπινου δυναμικού υψηλών

δεξιοτήτων (brain-drain), προτείνεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου πλέγματος πολιτικών προσέλκυσης ανθρώπινου δυναμικού (brain-gain) που έχει μεταναστεύσει σε άλλες περιοχές της Ελλάδας ή το εξωτερικό και διαθέτει υψηλές δεξιότητες. Κεντρικός στόχος είναι η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης δέσμης κινήτρων (χρηματοδοτική ενίσχυση και φορολογικές διευκολύνσεις, ενημέρωση, κατάρτιση, συμβουλευτική στήριξη, εξατομικευμένη καθοδήγηση, χώρος εργασίας σε θερμοκοιτίδα, παροχή κοινωνικής κατοικίας ή επιδοτούμενο ενοίκιο) σε νέους ανέργους και κατοίκους των μητροπολιτικών κέντρων (κυρίως Θεσσαλονίκη και Αθήνα) με καταγωγή από τη Β. Εύβοια, προκειμένου να επιστρέψουν και να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά στον τόπο καταγωγής τους.

Στο πλαίσιο του Στόχου 4 - *Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ασφάλειας του ανθρώπινου δυναμικού*, προτείνονται από τον μελετητή οι παρακάτω δράσεις:

- Η ενίσχυση των επιχειρήσεων που παρέχουν συγκοινωνιακές υπηρεσίες σε ορεινές και αραιοκατοικημένες περιοχές (π.χ. ΚΤΕΛ) για τον σχεδιασμό δρομολογίων σύνδεσης σε μεγαλύτερες αποστάσεις και τη διασφάλιση βιωσιμότητας ακόμη και σε συνθήκες χαμηλής πληρότητας.
- Στις απομακρυσμένες, αραιοκατοικημένες και ορεινές κοινότητες προτείνεται η ανάπτυξη δικτύου ασύρματων ζεύξεων με συνδέσεις υψηλής ποιότητας και υψηλών ταχυτήτων. Στις υποδομές αυτές θα μπορούσε να αναπτυχθεί πλήθος υπηρεσιών (διοικητικές, επιχειρηματικές, τουριστικές).
- Δημιουργία πλατφόρμας ενισχυτικής εκπαίδευσης και εκμάθησης ξένων γλωσσών σε μαθητές απομακρυσμένων οικισμών, αξιοποιώντας την εμπειρία που αποκτήθηκε εν μέσω πανδημίας.
- Παροχή σύγχρονων υπηρεσιών υγείας ακόμη και στον κάτοικο της πιο απομακρυσμένης κοινότητας μέσα από την αξιοποίηση των σύγχρονων δυνατοτήτων τηλεϊατρικής. Παράλληλα προτείνεται η προμήθεια σύγχρονων κινητών μονάδων υγείας (διαστάσεις ενός τρέιλερ φορτηγού), το οποίο θα μεταφέρεται σε τακτά χρονικά διαστήματα σε όλες τις κοινότητες και θα συνδέεται με τα Κέντρα Υγείας και το Εθνικό Σύστημα Υγείας συνολικά.
- Εγκατάσταση υποδομών και ενσωμάτωση εφαρμογών «έξυπνης γεωργίας» και «έξυπνης κτηνοτροφίας» προς τους κατοίκους της υπαίθρου, συνοδευόμενη από ολοκληρωμένη συμβουλευτική υποστήριξη και υπηρεσίες δικτύωσης.
- Διασφάλιση ανοικτής πρόσβασης διαδικτύου στο κέντρο των κοινοτήτων. Η υποδομή αυτή αναμένεται να αυξήσει την ελκυστικότητα

και την επισκεψιμότητα στην περιοχή συνολικά, σε συνδυασμό με την ευρυζωνική κάλυψη όλων των «λευκών αγροτικών περιοχών».

Από την Επιτροπή Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, με βάση τις παραπάνω προτάσεις του μελετητή, και με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Βόρειας Εύβοιας προωθούνται μεταξύ άλλων ως έργα από τις υπόλοιπες θεματικές μελέτες τα εξής:

A) Από τις υποδομές:

- Αναβάθμιση του οδικού άξονα της Βόρειας Εύβοιας και συγκεκριμένα:
  - Νέος οδικός άξονας Βόρειας Εύβοιας: Τμήμα Ψαχνά – Στροφυλιά.
  - Νέος οδικός άξονας Βόρειας Εύβοιας: Τμήμα Στροφυλιά – Ιστιαία.
  - Νέα σύνδεση κεντρικού οδικού άξονα - κορμού με τον οικισμό Αγίας Άννας και με την Παραλία Αγίας Άννας (Αγκάλη).
  - Διακλάδωση νέου κεντρικού οδικού άξονα - κορμού Βόρειας Εύβοιας προς τη βορειοανατολική παράκτια ζώνη.
  - Διακλάδωση νέου κεντρικού οδικού άξονα - κορμού Βόρειας Εύβοιας προς τη βόρεια παράκτια ζώνη (Γούβες).
  - Νέα οδική σύνδεση προς χερσόνησο Λιχάδας.
  - Ανισόπεδος βορειοστρεφής ημικόμβος σύνδεσης του νότιου τομέα των Λουτρών Αιδηψού με την Περιφερειακή Οδό Λουτρών Αιδηψού.
- Έγκριση Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων, η οποία θα πραγματοποιηθεί σε συνέχεια των δύο ειδικών μελετών: α) «Μελέτη Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου του Δήμου Ιστιαίας - Αιδηψού» και β) «Μελέτη Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου του Δήμου Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας» που έχουν ανατεθεί από την Επιτροπή Ανασυγκρότησης Βόρειας Εύβοιας και εκπονούνται.
- Εγκατάσταση Free Wi-Fi Hotspots σε τουριστικούς πόλους της Βόρειας Εύβοιας (Λίμνη, Ροβιές, Αγία Άννα, Αιδηψός, Πευκί, Βασιλικά).
- Πρόγραμμα «Νέα Ζωή» - Εγκατάσταση γρήγορου ίντερνετ στο χωριό Αχλάδι.

Επιπλέον, η Στρατηγική Μελέτη Υποδομών της Νήσου Ευβοίας, η οποία επίσης εκπονείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, θέτει ως βασικό άξονα της στρατηγικής **την ανάπτυξη του τομέα των συγκοινωνιακών συνδέσεων**, με κύριο στόχο την πλήρη αναδιοργάνωση του συστήματος των ΚΤΕΛ, ώστε αφενός να αποφευχθεί η ορατή προοπτική για την επερχόμενη ουσιαστική αχρήστευση της υπεραστικής συγκοινωνιακής εξυπηρέτησης, πέραν των μαθητικών δρομολογίων, και αφετέρου να λειτουργήσει η αναβαθμισμένη συγκοινωνιακή

εξυπηρέτηση ως κρίσιμος μοχλός στην προσπάθεια για τη συγκράτηση του πληθυσμού στις εστίες του και γενικότερα για την ανασυγκρότηση της Βόρειας Εύβοιας. Στο παραπάνω πλαίσιο προτείνεται η αναθεώρηση της υφιστάμενης πολιτικής συγκοινωνιακής εξυπηρέτησης της Βόρειας Εύβοιας με λεωφορεία του ΚΤΕΛ στο υπόλοιπο σύστημα, πέραν του συστήματος εξυπηρέτησης της διακίνησης μαθητών προς τα σχολεία που γίνεται με μισθωμένα οχήματα.

Β) Από τον τομέα της υγείας - πρόνοιας:

- Υγεία στο Σπίτι.
- Προληπτική Ιατρική - Δράσεις προβολής και ενημέρωσης σε διάφορα σημεία της Βόρειας Εύβοιας.
- Τηλεσυμβουλευτική - Πιλοτική εφαρμογή της υπάρχουσας ανενεργής πλατφόρμας για τις θεματικές: α) Covid-19, β) Ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων και ανάπτυξή της για τη Φροντίδα Χρόνιων Ασθενών.
- Δημιουργία πρότυπου Κέντρου Γηριατρικής στην περιοχή της Β. Εύβοιας.

Δ.2. Διπλή μετάβαση – Καινοτομία

Όλες τις μελέτες του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας διατρέχουν μέτρα και δράσεις οριζόντιας παρέμβασης για:

- α) το Ψηφιακό Κύμα,
- β) την Πράσινη Ζώνη,
- γ) τον Χώρο Καινοτομίας.

Δ.2.1. Έκθεση

Δ.2.1.1. Ψηφιακό Κύμα

Το **Ψηφιακό Κύμα** φιλοδοξεί να αξιοποιήσει το πνευματικό υπόβαθρο των ολιστικών προγραμμάτων συνδυαστικά με τις τεχνολογικές εξελίξεις στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού και της δημόσιας διοίκησης, προκειμένου να προτείνει και να περιγράψει συγκεκριμένες δράσεις για τη Βόρεια Εύβοια, με στόχο οι υπηρεσίες που προσφέρει το κράτος να είναι προσβάσιμες και διαθέσιμες.

Η σημερινή πραγματικότητα υποδεικνύει ότι η ψηφιακή πολιτική, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση και η εξυπηρέτηση του πολίτη και των επιχειρήσεων στις συναλλαγές τους με το Δημόσιο, αν και έχουν σημειώσει πρόοδο στην απλούστευση διαδικασιών και στην εξάλειψη της γραφειοκρατίας, έχουν περιθώρια βελτίωσης.

Το ζητούμενο είναι η ανάπτυξη νέων ψηφιακών συστημάτων για την καταγραφή, απλούστευση και ομογενοποίηση των διαδικασιών και την αξιοποίηση των τεχνολογικών καινοτομιών με στόχο τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Οι δράσεις αυτές πρέπει:

- να συμβάλουν στην κατανόηση και την επίλυση των προβλημάτων των πολιτών,
- να χρησιμοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους διαθέσιμους πόρους,
- να συνδυάζονται και να αλληλοεπιδρούν (διαλειτουργικότητα) μεταξύ τους τόσο στο τεχνικό, όσο και στο σημασιολογικό και οργανωσιακό επίπεδο,
- να στοχεύουν στην αναβάθμιση της ελληνικής δημόσιας διοίκησης, ώστε να είναι πιο φιλική προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις μέσω της υιοθέτησης νέων τεχνολογιών και της αξιοποίησης του αξιόλογου ανθρώπινου δυναμικού της,
- να είναι ολιστικές, δηλαδή να λαμβάνουν υπ' όψιν τους όλες τις παραμέτρους που επηρεάζουν τη βιωσιμότητά τους και τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον.

Στο πλαίσιο αυτό προωθείται το **πρόγραμμα “POLITIS”**, με σκοπό:

- την πιλοτική εφαρμογή πρότυπων θεσμών πρόσβασης του πολίτη στις λειτουργίες της δημόσιας διοίκησης, μεταξύ άλλων με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών,
- την ενίσχυση των ψηφιακών και υλικοτεχνικών υποδομών των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών και άλλων υπηρεσιακών μονάδων,
- την ενίσχυση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων των Δημόσιων Αρχών και τη βελτιστοποίηση της ροής της πληροφορίας υπέρ του πολίτη, με καθιέρωση «τεκμηρίου αναζήτησης» από τη Διοίκηση.

Δ.2.1.2. Πράσινη Μετάβαση

Η μελέτη για το ανθρώπινο δυναμικό διαπνέεται, επίσης, από τις αρχές της **Πράσινης Μετάβασης**, την οποία διαπερνά οριζόντια, σαν «Πράσινο Κύμα». Προωθούνται επομένως δράσεις βασισμένες στις αξίες της αειφορίας, της βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας, της συμπερίληψης και της κυκλικής

οικονομίας, πάντα σε συνδυασμό με την ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής.

Δ.2.1.3. Χώρος Καινοτομίας

Με τον όρο **καινοτομία** εννοείται κάθε νέα και πρωτοποριακή ιδέα που καταλήγει στην υλοποίηση κάποιου πράγματος ή η νέα διαδικασία αυτής της υλοποίησης, καθώς επίσης και η εφαρμογή νέων εφευρέσεων ή ανακαλύψεων για την πραγματοποίηση κάποιου αποτελέσματος. Συνεπώς, η καινοτομία συνδέεται άρρηκτα με την υλοποίηση των νέων ιδεών.

Οι προτάσεις καινοτομίας έχουν σκοπό να αναπτυχθεί μέσο-μακροπρόθεσμα ένα «βιώσιμο οικοσύστημα καινοτομίας» (sustainable innovation ecosystem) στη Βόρεια Εύβοια, στο οποίο συμμετέχουν πολίτες, επιχειρήσεις, πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και δημόσιοι φορείς. Η καινοτομία διατρέχει οριζόντια όλους τους θεματικούς κύκλους των μελετών του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας.

Ειδικότερα, στη μελέτη για το ανθρώπινο δυναμικό προτείνονται ως έργα πολλές καινοτομικές δράσεις. **Όλη η ατμόσφαιρα των προτάσεων της παραπάνω μελέτης αποπνέει καινοτομία.**

Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι:

- **Η ίδρυση και λειτουργία Διαδημοτικού Αναπτυξιακού Οργανισμού**, ο οποίος θα είναι ο φορέας διαχείρισης και λειτουργίας του προγράμματος Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης της Βόρειας Εύβοιας που θα μεριμνά καθημερινά ώστε όλη η «αλυσίδα» των πόρων και των υπηρεσιών που θα παρέχονται από το παραπάνω προϊόν πολιτιστικού τουρισμού να διατηρεί σταθερά υψηλή ποιότητα.
- **Η ίδρυση και λειτουργία ΚΕΧΩΠ**, μιας καινοτομικής και πρωτοπόρας δομής που για πρώτη φορά προτείνεται να εφαρμοστεί στη χώρα μας, με βασικό στόχο τον Καθολικό Χωρικό Σχεδιασμό και τη θέσπιση κανόνων σε όλο το εύρος της ελληνικής επικράτειας.
- **Το πρόγραμμα “POLITIS”**: πρόκειται για ένα εξίσου καινοτομικό πρόγραμμα, καθώς αξιοποιεί τη δυναμική των υπαρχόντων Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών και την αναβαθμίζει, προσδίδοντάς της έναν νέο ολιστικό χαρακτήρα. Με τα ολιστικά Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) επιδιώκουμε να δημιουργηθεί ένα και μοναδικό σημείο επαφής των πολιτών της Βόρειας Εύβοιας με το κράτος.
- **Η ίδρυση Ενεργειακής Κοινότητας**: Σταθμός του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας είναι η σύσταση και λειτουργία μιας

Ενεργειακής Κοινότητας στους δύο Δήμους της Βόρειας Εύβοιας, μέσω της οποίας οι πολίτες μπορούν να δραστηριοποιηθούν στη βιώσιμη παραγωγή ενέργειας, αξιοποιώντας τις καθαρές πηγές ενέργειας. Με τον τρόπο αυτό ενισχύονται τα ατομικά και οικογενειακά εισοδήματα, και η τοπική επιχειρηματικότητα. Μετά τα προβλήματα ενέργειας που έχουν ανακύψει το τελευταίο διάστημα η σύσταση μιας τέτοιας κοινότητας συνιστά μια κατεξοχήν καινοτομική λύση.

Καθώς η μελέτη για το ανθρώπινο δυναμικό διαπερνά κάθε πτυχή της ζωής των πολιτών της Βόρειας Εύβοιας, οι προτάσεις καινοτομίας που αναβαθμίζουν το ανθρώπινο δυναμικό συμπαρασύρουν και τους υπόλοιπους θεματικούς κύκλους των μελετών του προγράμματος. Για παράδειγμα, δράσεις καινοτομικές προτείνονται στη μελέτη του Νέου Δάσους («Οικονομία του Δάσους και «Βιώσιμος Καθαρισμός» του, πρόγραμμα «ΑΠΟΛΗΨΙΣ», πρόγραμμα «ΠΡΟΛΗΨΙΣ» κ.ά.), στη μελέτη πολιτισμού («γιορτές του δάσους», «δημιουργικές βιομηχανίες») και στη μελέτη της αγροδιατροφής που αφορούν το τρίπτυχο «παραγωγός - αλυσίδες εφοδιασμού - καταναλωτής» (π.χ. δράσεις επιμόρφωσης και κατάρτισης, αλυσίδες εφοδιασμού, «ανοικτό ράφι», ευφυής γεωργία κ.ά.), στη μελέτη του τουρισμού, με στόχο την εμπλοκή και της τοπικής κοινωνίας στην τουριστική αναβάθμιση της Βόρειας Εύβοιας (π.χ. αναβάθμιση των μεγάλων τουριστικών πόλων, «γιορτές του δάσους» κ.ά.).

Δ.2.2. Οι προτάσεις

Στις μελέτες για το Πρόγραμμα Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας προτείνονται από τη Θερμοκοιτίδα "D-HUB" του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», «Αυτοτελείς Δράσεις», ως νέες «ιδέες» για την ενίσχυση του προγράμματος και «Συμπληρωματικές Δράσεις», ως εμπλουτισμός ήδη υπάρχουσας προτεινόμενης δράσης της μελετητικής ομάδας.

Από τις δράσεις αυτές πολλές διαθέτουν μεγάλη ωρίμανση και φτάνουν μέχρι το επίπεδο της σύνταξης του Τεχνικού Δελτίου, το οποίο αποτελεί το διαβατήριο της ένταξης σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα και επιτρέπει την άμεση υλοποίησή τους.

Κάποια έργα και δράσεις, ωστόσο, εντάσσονται στην κατηγορία «Γενικές κατευθύνσεις». Πρόκειται για έργα και δράσεις που χαρακτηρίζονται από μικρότερο βαθμό ωρίμανσης, οι οποίες ωστόσο έχουν την προοπτική μετά από περαιτέρω επεξεργασία να ενταχθούν σε πηγή χρηματοδότησης και να υλοποιηθούν (βλ. επόμενο κεφάλαιο).

Δ.2.2.1. Οι «Αυτοτελείς Δράσεις»

- Αναβάθμιση Πληροφοριακού Συστήματος ΚΕΠ

► Επίπεδο ωρίμανσης: Τεχνικό Δελτίο

Αναβάθμιση του πληροφοριακού συστήματος των ΚΕΠ για την καλύτερη υποστήριξη των νέων λειτουργιών και υπηρεσιών. Στόχος είναι να συμπεριληφθούν οι παρακάτω δράσεις στο υπό σχεδιασμό πληροφοριακό σύστημα των ΚΕΠ το οποίο θα περιλαμβάνει –μεταξύ άλλων– τα εξής:

- Υποσύστημα άμεσης ενημέρωσης των αποδεκτών για την πορεία και ολοκλήρωση των αιτημάτων τους.
- Υποσύστημα εισροών – εκροών.
- Ψηφιοποίηση διαδικασιών που παρέχονται από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών.

• **Κτηριακές υποδομές και νέα οπτική ταυτότητα του προγράμματος “POLITIS”**

► Επίπεδο ωρίμανσης: Τεχνικό Δελτίο

Οι νέες αυτές υπηρεσίες θα εφαρμοστούν πιλοτικά σε τέσσερα (4) σημεία των δύο Δήμων της Β. Εύβοιας, σε υφιστάμενους χώρους οι οποίοι θα ανακαινιστούν, συγκεκριμένα στην Ιστιαία (ΚΕΧΩΠ – ΚΕΠ – ΔΜΟ στο κτήριο του Παλιού Δημαρχείου), στα Βασιλικά (ΚΕΠ στο υφιστάμενο Κοινοτικό Γραφείο - Ιατρείο), στο Μαντούδι (ΚΕΠ - ΚΕΧΩΠ σε χώρο του Δημαρχείου) και στην Αγ. Άννα (ΚΕΠ σε χώρο του Δημαρχείου).

Το αρχιτεκτονικό λεξιλόγιο είναι ενιαίο και στις τέσσερις περιπτώσεις και συνθέτει μια νέα οπτική «ταυτότητα» για τις καινοτόμες αυτές υπηρεσίες, βασισμένη στα νέα δεδομένα σχεδιασμού εργασιακού περιβάλλοντος, με οικολογικό και ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα. Αναλυτικότερα, οι χώροι αναβαθμίζονται ενεργειακά (τοποθέτηση θερμοπρόσοψης και ενεργειακών κουφωμάτων, κ.ά.), γίνονται προσβάσιμοι σε ΑμεΑ (κατασκευή ραμπών, κ.ά.), αποκτούν νέες ψηφιακές υποδομές και εξοπλισμό (χώρο υποδοχής με tablets, χώρο ιδιωτικών τηλεδιασκέψεων με την κεντρική δημόσια διοίκηση, κ.ά.), διαμορφώνονται με επίπλωση από ανθεκτικά υλικά σύγχρονης αισθητικής και φυτά εσωτερικού χώρου, καθώς και με οπτικό υλικό (χάρτες, φωτογραφίες) εμπνευσμένο από την τοπικότητα της κάθε περιοχής αλλά και από τη νέα ταυτότητα και το νέο λογότυπο. Στους χώρους αυτούς, ο πολίτης θα μπορεί να εξυπηρετείται γρήγορα και εύκολα, νιώθοντας παράλληλα οικεία και ευχάριστα, ξεπερνώντας την, έως τώρα, επικρατούσα αντίληψη για τις δημόσιες υπηρεσίες.

• **Γεωπύλη Γεωχωρικών Πληροφοριών των Δήμων**

► Επίπεδο ωρίμανσης: Τεχνικό Δελτίο

Μια βάση δεδομένων με χωρική διασύνδεση και χαρτογραφική απεικόνιση με ενσωματωμένο αποθετήριο μελετών και σχεδίων. Η εν λόγω εφαρμογή

θα είναι χρήσιμη τόσο κατά τον σχεδιασμό των διαδικασιών αποκατάστασης ως εργαλείο υποβοήθησης λήψης αποφάσεων όσο και για τη διαφάνεια μέσω της βέλτιστης παρουσίασης των χωρικών δεδομένων σε εμπλεκόμενους φορείς, δημότες αλλά και κάθε ενδιαφερόμενο. Επίσης, οτιδήποτε έχει θεσμική ή πραγματική χωρική διάσταση μπορεί επίσης να ενσωματωθεί (π.χ. ταχυδρομικοί κώδικες, θέσεις στάθμευσης, κ.ά.).

Εκτός από τη χωρική πληροφορία καθ' αυτή, μπορούν να ενσωματωθούν σύνδεσμοι προς επιπλέον πληροφορία ή τεκμηρίωσή της (π.χ. όροι δόμησης ΦΕΚ, ελεγχόμενη στάθμευση, διαδικασία έκδοσης κάρτας κ.ο.κ.).

- **Ψηφιακό Παρατηρητήριο Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης DataHub**

- ▶ Επίπεδο ωρίμανσης: Τεχνικό Δελτίο

Πρόκειται για μια εξειδικευμένη πλατφόρμα παρακολούθησης, καταχώρησης και επεξεργασίας των δεδομένων της τουριστικής αγοράς και των δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης (οικονομία, κοινωνία, περιβάλλον). Υποστηρίζει τον ΔΜΟ στην έκδοση ετήσιων απολογισμών/έκθεσης πεπραγμένων και στην παρακολούθηση των αποτελεσμάτων λειτουργίας, με συγκεκριμένους δείκτες απόδοσης.

Θα έχει δυνατότητα διαμοιρασμού των δεδομένων που συλλέγει ελεύθερα προς τους πολίτες, ώστε να λειτουργούν ως βάση ανάπτυξης νέων λύσεων από όλες τις ψηφίδες της κοινότητας (εκπαιδευτικούς, μαθητές, καλλιτέχνες, κατασκευαστές, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, κ.ά.)

Η δράση αυτή έρχεται να δημιουργήσει την ψηφιακή εκδοχή του «Παρατηρητηρίου Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης» όπως περιγράφεται στο Άρθρο 8 του νέου Νόμου «*Οργανισμοί Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού, Ιαματικές Πηγές Ελλάδας, Ναυάγιο Ζακύνθου, διατάξεις για τα τουριστικά γραφεία, τις τουριστικές επιχειρήσεις και τα τουριστικά καταλύματα και άλλες ρυθμίσεις για την τουριστική ανάπτυξη*».

- **Καθιέρωση και λειτουργία ενός διαδημοτικού μηχανισμού οργάνωσης, διοίκησης και εποπτείας με τη μορφή ενός «Φορέα Διαχείρισης και Μάρκετινγκ Προορισμού» – Destination Management/Marketing Organization – DMO**

- ▶ Επίπεδο ωρίμανσης: Θεσμική ρύθμιση

Στόχος είναι η καθιέρωση και λειτουργία ενός διαδημοτικού μηχανισμού οργάνωσης, διοίκησης και εποπτείας με τη μορφή ενός «Φορέα Διαχείρισης και Μάρκετινγκ Προορισμού» – Destination Management/Marketing Organization – DMO, ο οποίος θα μεριμνά καθημερινά, ώστε όλη η

«αλυσίδα» πόρων και υπηρεσιών της Βόρειας Εύβοιας να διατηρεί υψηλή ποιότητα.

- **Ίδρυση Ενεργειακής Κοινότητας**

- ▶ Επίπεδο ωρίμανσης: Θεσμική ρύθμιση

Εμβληματικό έργο πράσινης μετάβασης στην περιοχή της Β. Εύβοιας αποτελεί η προσπάθεια ίδρυσης Ενεργειακής Κοινότητας στους Δήμους Μαντουδίου - Λίμνης - Αγ. Άννας και Ιστιαίας - Αιδηψού. Η Κοινοτική Ενέργεια (ΚΕ), την οποία φιλοδοξούμε να υλοποιήσουμε στους Δήμους αυτούς, αναφέρεται σε έργα, όπου οι πολίτες (νοικοκυριά, κοινότητες κτλ.) κατέχουν ή συμμετέχουν στη βιώσιμη παραγωγή ενέργειας μέσω συλλογικών επενδύσεων σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Στόχος μας είναι να εξασφαλίσουμε πράσινη ενέργεια για τους κατοίκους των περιοχών της Βόρειας Εύβοιας σε προσιτές τιμές. Η διαβλεπόμενη επιλογή είδους Ενεργειακής Κοινότητας είναι το net-metering (ενεργειακός συμψηφισμός), αναλόγως και των αποτελεσμάτων της εν εξελίξει μελέτης του ΚΑΠΕ. Οι πρωταρχικά στοχευόμενοι ωφελούμενοι της δράσης θα είναι: Δήμοι και υποδομές τους, πυρόπληκτοι, μικρές επιχειρήσεις και αγρότες, χώροι πολιτισμού, καθώς και φυσικά πρόσωπα που ως επί το πλείστον ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες.

- **Επιδότηση αγοράς/αλλαγής ηλιακών θερμοσιφώνων**

- ▶ Επίπεδο ωρίμανσης: Γενικό περιεχόμενο

Καθώς η ανάγκη για ενέργεια και δη καθαρή, και κατά το δυνατόν ανεπηρέαστη από τυχόν γεωπολιτικές αλλαγές, αυξάνεται διαρκώς, προτείνουμε να προωθηθεί/ενισχυθεί μέσω επιδότησης η αγορά/αλλαγή ηλιακών θερμοσιφώνων στα νοικοκυριά της Β. Εύβοιας, καθώς και σε πιθανές επιχειρήσεις που μπορούν να κάνουν χρήση τους (π.χ. εστίαση).

Η τεχνολογία των ηλιακών θερμοσιφώνων είναι η πλέον δοκιμασμένη και εξελιγμένη μορφή αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας, μέσω μετατροπής της σε θερμική ενέργεια. Επιπλέον, η αξιοποίηση της ηλιακής θερμότητας προωθεί αποφασιστικά την ενεργειακή δημοκρατία, είναι πλήρως αποκεντρωμένη και αντιμετωπίζει την ενεργειακή φτώχεια, καθότι παράγεται ενέργεια με το χαμηλότερο δυνατό κόστος μεταξύ των ΑΠΕ.

Δ.2.2.2. Οι «Συμπληρωματικές Δράσεις»

- **Εκπαίδευση δυνητικών εργαζομένων στη μεταποιητική βιομηχανία (από μπαταρίες μέχρι αναμνηστικά)**

- ▶ Επίπεδο ωρίμανσης: Γενικό περιεχόμενο

Σημαντικό σκέλος της κυκλικής οικονομίας είναι η επαναχρησιμοποίηση των προς απόρριψη προϊόντων. Επομένως, το επόμενο μεγάλο στοίχημα και νέος κλάδος επιχειρήσεων θα είναι η μεταποιητική βιομηχανία επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης προϊόντων από αναμνηστικά μέχρι επαναχρησιμοποίηση συσσωρευτών ενέργειας. Η μεταποιητική βιομηχανία της Βόρειας Εύβοιας, αναζητώντας νέους επαγγελματικούς ορίζοντες, θα ήταν χρήσιμο να επιδιώξει σχετικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.

- **Εκπαίδευση του κοινωνικού συνόλου στη λογική της κυκλικής οικονομίας**
  - ▶ Επίπεδο ωρίμανσης: Γενικό περιεχόμενο

Είναι χρήσιμη η προώθηση δράσεων για την επιμόρφωση - εξοικείωση του κοινωνικού συνόλου στη λογική της κυκλικής οικονομίας.

- **Εκπαίδευση των υπαλλήλων των Δήμων και του Κέντρου Καινοτομίας στην εξυπηρέτηση ΑμεΑ**
  - ▶ Επίπεδο ωρίμανσης: Γενικό περιεχόμενο

Σημαντικό και νευραλγικό για την άμεση και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των ΑμεΑ από τις εκάστοτε υπηρεσίες είναι η απόκτηση των κατάλληλων δεξιοτήτων από τους υπαλλήλους, με στόχο την προσαρμογή τους στην εξυπηρέτηση ανθρώπων με αναπηρίες. Παράλληλα θα πρέπει να λαμβάνεται η σχετική μέριμνα, ώστε οι δομές των Δήμων και του Κέντρου Καινοτομίας να είναι φιλικές προς χρήση για τις παραπάνω ομάδες.

- **Διερεύνηση της πιθανότητας αναβίωσης του επαγγέλματος των κεραμοποιών στην περιοχή των Κανατάδικων**
  - ▶ Επίπεδο ωρίμανσης: Γενικό περιεχόμενο

Η Βόρεια Εύβοια φημίζεται για το πολύ καλής ποιότητας πηλόχωμά της. Στα Κανατάδικα, συγκεκριμένα, η τέχνη της κεραμικής είχε εξελιχθεί ιδιαιτέρως κατά το πρόσφατο παρελθόν –όπως φανερώνει και το όνομα της περιοχής– δυστυχώς, όμως, σήμερα δεν λειτουργεί πλέον κανένα κεραμοποιείο. Η αναβίωση της τέχνης αυτής και του επαγγέλματος των κεραμοποιών θα δώσει μια νέα πνοή στην περιοχή, που είναι ήδη αρκετά τουριστική. Σε αυτό θα βοηθήσει πολύ το ερευνητικό πρόγραμμα του Πολυτεχνείου της Κρήτης –στην περίπτωση που υλοποιηθεί τελικά– το οποίο προβλέπει την έρευνα και τις παρεμβάσεις σχετικά με την αξιοποίηση των τοπικών πρώτων υλών της Βόρειας Εύβοιας.

- **Ενισχυμένη επιδότηση ενοικίου σε περίπτωση επιλογής αξιόλογου ή διατηρητέου κτηρίου**

► Επίπεδο ωρίμανσης: Γενικό περιεχόμενο

Η επιδότηση ενοικίου που προτείνεται, συνδυαστικά με την επιδότηση συγκατοίκησης ως κίνητρο για την επιστροφή νέων επιστημόνων (brain-gain), θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερη στην περίπτωση επιλογής αξιόλογου παλαιού κτηρίου, διατηρητέου ή μη. Αυτό θα συντελούσε στην προστασία και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του τόπου, που αποτελεί, εκτός των άλλων, μέγιστη πράξη κυκλικής οικονομίας.

Δ.3. «Γενικές κατευθύνσεις»

Η κατηγορία με τίτλο «Γενικές κατευθύνσεις» διακρίνεται σε δύο υποκατηγορίες έργων και δράσεων που πιθανόν να προκύπτουν από κάθε Στρατηγική Μελέτη του Προγράμματος Ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, ως ακολούθως:

Υποκατηγορία Α: Έργα και δράσεις που βρίσκονται στον προθάλαμο της ένταξης σε χρηματοδοτική πηγή και προτείνονται προς άμεση ενέργεια μόλις συντρέξουν οι σχετικές προϋποθέσεις (άνοιγμα σχετικών προσκλήσεων). Σε αυτή την υποκατηγορία υπάγεται το πρόπλασμα Τεχνικού Δελτίου.

Υποκατηγορία Β: Έργα και δράσεις που απαιτούν διερεύνηση ως προς την ετοιμότητα και βιωσιμότητά τους, οπότε θα πρέπει να συνταχθούν για τον σκοπό αυτό οι σχετικές μελέτες και να αποτελέσουν έργα και δράσεις προς υλοποίηση.

Στην υποκατηγορία Γενικές κατευθύνσεις/Πρόπλασμα Τεχνικού Δελτίου δεν υπάρχει προτεινόμενο έργο ή δράση.

Στην υποκατηγορία Γενικές Κατευθύνσεις/Δράσεις με γενικό περιεχόμενο εντάσσονται τα παρακάτω έργα και δράσεις:

- Υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης από τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) της ΔΥΠΑ και τον ΕΛΓΟ Δήμητρα, τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και ιδιωτικά ΚΕΚ.
- Εκπαίδευση δυνητικών εργαζομένων στη μεταποιητική βιομηχανία.
- Εκπαίδευση του κοινωνικού συνόλου στη λογική της κυκλικής οικονομίας.
- Εκπαίδευση των υπαλλήλων των Δήμων και του Κέντρου Καινοτομίας στην εξυπηρέτηση των ΑμεΑ.

- Διερεύνηση της πιθανότητας αναβίωσης του επαγγέλματος των κεραμοποιών στην περιοχή των Κανατάδικων.
- Ενισχυμένη επιδότηση ενοικίου σε περίπτωση επιλογής αξιόλογου ή διατηρητέου κτηρίου.

Δ.4. Θεσμικές ρυθμίσεις

Για την υλοποίηση και εφαρμογή του περιεχομένου της μελέτης προκύπτει σε ορισμένες περιπτώσεις η ανάγκη επέμβασης του ελληνικού Δημοσίου ή άλλων νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με νομοθετικά, κανονιστικά ή γενικότερα διοικητικά μέτρα ή υλικές ενέργειες σε γενικότερους τομείς δημόσιας πολιτικής ή σε γεωγραφικώς εντοπισμένα ζητήματα σημειακού ενδιαφέροντος. Πρόκειται, δηλαδή, για ευρήματα των μελετών που αναδεικνύουν την ανάγκη θεσμικής ρύθμισης ή μεταρρύθμισης σε ορισμένο θεματικό πεδίο, χωρίς να ενεργοποιείται εν προκειμένω το νομοθετικό πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων.

Συγκεκριμένα, φαίνεται πως κρίνεται αναγκαία κανονιστική πράξη στα ακόλουθα έργα/δράσεις της παρούσας μελέτης:

- Η ίδρυση και λειτουργία τεσσάρων νέων εκπαιδευτικών και υποστηρικτικών δομών:
  - i. Γεωργική Σχολή στην Ιστιαία.
  - ii. Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΙΕΚ) Τουρισμού στην Αιδηψό.
  - iii. Κέντρο Επιχειρηματικότητας στο Μαντούδι.
  - iv. Πανεπιστημιακό δάσος.
- Το πρόγραμμα «ΦΡΟΝΤΙΔΑ»: Ένα νέο σχέδιο ζωής για τους ρητινοσυλλέκτες.
- Πρόγραμμα «Νέα Ζωή» σε έναν πιλοτικό οικισμό, το Αχλάδι.
- Επιδότηση ενοικίου συνδυαστικά με την επιδότηση συγκατοίκησης ως κίνητρο για την επιστροφή νέων επιστημόνων (brain-gain).
- Διερεύνηση και θεσμοθέτηση εργασιακών και ασφαλιστικών ρυθμίσεων συμβατών με το πρότυπο της πολυδραστηριότητας των τοπικών κοινωνιών (ΥΠΑΑΤ).
- Ίδρυση και λειτουργία ΚΕΧΩΠ.
- Ίδρυση Ενεργειακής Κοινότητας - Παραγωγής Κοινοτικής Ενέργειας.

- Πλαίσιο κινήτρων για το Ανθρώπινο Δυναμικό.
- Ίδρυση και λειτουργία Διαδημοτικού Αναπτυξιακού Οργανισμού.
- Έγκριση Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων.

Δ.5. Επενδύσεις

Σύμφωνα με τη μελέτη για το ανθρώπινο δυναμικό, οι επενδύσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής της και προς τούτο διατρέχουν οριζόντια και όλους τους στόχους της.

Συγκεκριμένα:

Η μελέτη εστιάζει και συμπλέει με το «Νέο Δάσος», το περιεχόμενο και τη φιλοσοφία του και ειδικότερα με την «Οικονομία του Δάσους», υποδεικνύοντας την ίδρυση δασικής ΚοινΣΕπ με τη συνεργασία του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και τη συμμετοχή σε αυτήν ως μέλη, κατοίκων, εργαζομένων, αυτοαπασχολούμενων, επιχειρήσεων και άλλων ενδιαφερομένων.

Δεδομένης της ανάγκης δημιουργίας νέων και βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, τίθεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της μελέτης ο εντοπισμός και προσέλκυση εμβληματικών επενδύσεων, οι οποίες μπορούν να λειτουργήσουν καταλυτικά προς αυτή την κατεύθυνση με αιχμή του δόρατος τη λουτρόπολη της Αιδηψού και σημείο αναφοράς το υδροθεραπευτήριο, του οποίου η επαναλειτουργία αποτελεί πρωτεύον θέμα για όλη τη Βόρεια Εύβοια. Παράλληλα, απόλυτη και επείγουσα ανάγκη αποτελεί η με κάθε πρόσφορο τρόπο και μέσο στήριξη των υφιστάμενων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και η ίδρυση νέων, δεδομένου ότι στο σύνολό τους αιμοδοτούν και στηρίζουν βάσιμα την τοπική απασχόληση σε ύψιστο μάλιιστα βαθμό και παράλληλα συγκρατούν τον τοπικό πληθυσμό σε ίδιο ή και μεγαλύτερο επίπεδο με τον πρωτογενή τομέα.

Προς αυτή την κατεύθυνση θα επιδιωχθεί πάση θυσία η αξιοποίηση, στο σύνολό τους, όλων των χρηματοδοτικών κινήτρων, εργαλείων και πόρων, εθνικών και κοινοτικών, με την επισήμανση ότι είναι αδήριτη ανάγκη η ποσοστιαία μεγιστοποίησή τους, δεδομένου του πλήγματος που δέχθηκε η επιχειρηματική κοινότητα της περιοχής από την πυρκαγιά και κατά συνέπεια η κατεπείγουσα μόχλευση και προσέλκυση επενδύσεων και εντέλει η συνολική επανεκκίνηση της τοπικής επιχειρηματικότητας και οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό η πρόταση ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρου Επιχειρηματικότητας στο Μαντούδι θα συμβάλει αποφασιστικά στην οριζόντια υποστήριξη κάθε επιχειρηματικής πρωτοβουλίας και δραστηριότητας και στην ενθάρρυνση τοπικών επιχειρηματιών και επιχειρήσεων.

Δ.6. Τεχνικά Δελτία

Ακολουθεί παράρτημα με τα Τεχνικά Δελτία:

1. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
Τίτλος	Επιχορήγηση υφιστάμενων επιχειρήσεων που έχουν πληγεί από την πανδημία, σε περιοχές που υπέστησαν μεγάλες φυσικές καταστροφές
A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη τεχνική περιγραφή	Η δράση παρέχει ενισχύσεις στις τοπικές επιχειρήσεις, το ύψος των οποίων θα συσχετιστεί με τις λειτουργικές δαπάνες της κάθε επιχείρησης. Η παρεχόμενη επιχορήγηση δύναται να καλύψει λειτουργικές δαπάνες για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών από την απόφαση χρηματοδότησής της. Για την επαλήθευση των δαπανών δεν απαιτείται προσκόμιση τιμολογίων εξόδων και εξοφλήσεως.
B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος φορέας υλοποίησης – Δικαιούχος	ΕΦΕΠΑΕ
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός προϋπολογισμός έργου	Συνολικός προϋπολογισμός είκοσι έξι εκατομμυρίων ευρώ (€26.000.000) με μέγιστο ποσό επιχορήγησης τα δεκαοκτώ χιλιάδες ευρώ (€18.000 ανά ωφελούμενη επιχείρηση.
Χρηματοδοτικό πρόγραμμα υλοποίησης του έργου	ΕΠΑνΕΚ
Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έργου	Αιτήσεις υποβολής δικαιούχων: Έως την Τετάρτη 07 Δεκεμβρίου 2022. Χρονικό διάστημα υλοποίησης της δράσης: έξι (6) μήνες από την απόφαση υπαγωγής.
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
Η δράση έχει σκοπό τη διασφάλιση επαρκούς ρευστότητας στις τοπικές επιχειρήσεις της περιοχής της Βόρειας Εύβοιας που επλήγη από φυσικές καταστροφές, οι οποίες ήρθαν να προστεθούν στις ήδη επιβαρυνμένες δυσμενείς συνθήκες που αντιμετώπιζαν οι επιχειρήσεις λόγω της έξαρσης της νόσου Covid-19.	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
1	Η δράση είναι εν εξελίξει.

2. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ

Τίτλος	Ειδικό Πρόγραμμα Απασχόλησης: α) ρητινεργατών και β) πτυχιούχων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα σε υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη τεχνική περιγραφή	Αντιμετώπιση της ανεργίας των ρητινεργατών των περιοχών που επλήγησαν από τις πυρκαγιές. Επιπροσθέτως, προβλέπει την πρόσληψη άνεργων πτυχιούχων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα για την υποστήριξη του προγράμματος. Δημιουργία απασχόλησης μέσω της πρόσληψης προσωπικού σε υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος φορέας υλοποίησης – Δικαιούχος	ΔΥΠΑ
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός προϋπολογισμός έργου	€63.000.000
Χρηματοδοτικό πρόγραμμα υλοποίησης του έργου	ΔΥΠΑ
Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έργου	2022 - 2031
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
<p>ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ:</p> <p>Α) Άνεργοι ρητινοκαλλιεργητές εγγεγραμμένοι στο μητρώο της ΔΥΠΑ, μέλη Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας και Αναγκαστικών Δασικών Συνεταιρισμών που δραστηριοποιούνται στους Δήμους Μεγαρέων της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής, Λουτρακίου – Περακώρας – Αγίων Θεοδώρων της Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, Ιστιαίας – Αιδηψού και Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, οι οποίοι διατηρούν παράλληλα και την ιδιότητα του μέλους συνεταιρισμού, εφόσον δεν ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα στο πλαίσιο αυτής της ιδιότητας όπως ορίζονται στην παρ. 1 του Άρθρου 70 του Ν. 4837/2021 (Α´ 178).</p> <p>Β) Εγγεγραμμένοι άνεργοι στα μητρώα ανέργων της ΔΥΠΑ, πτυχιούχοι ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα.</p>	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
1	Η δράση είναι εν εξελίξει.

3. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ

Τίτλος	Πρόγραμμα προεργασίας για 300 άνεργους νέους, ηλικίας 18-30, σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και σε επιχειρήσεις, φορείς, οργανισμούς του δημόσιου τομέα που ασκούν τακτικά οικονομική δραστηριότητα, στους Δήμους Ιστιαίας – Αιδηψού και Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας, της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη τεχνική περιγραφή	Η δράση παρέχει σε συνολικά 300 άνεργους νέους, ηλικίας δεκαοκτώ (18) έως τριάντα (30) ετών, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων της ΔΥΠΑ, πρόσβαση στην αγορά εργασίας μέσω της απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας. Οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού, δημόσιου και κοινωνικού τομέα δύνανται να υποβάλουν ηλεκτρονική αίτηση κενής θέσης. Εν συνεχεία, οι εργασιακοί σύμβουλοι της ΔΥΠΑ θα τους υποδείξουν τους υποψηφίους με τα απαιτούμενα προσόντα.
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος φορέας υλοποίησης – Δικαιούχος	ΔΥΠΑ
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός προϋπολογισμός έργου	Συνολικός προϋπολογισμός είκοσι εκατομμυρίων ευρώ (€20.000.000) και μέχρι την κάλυψη των κατανεμθεισών θέσεων.
Χρηματοδοτικό πρόγραμμα υλοποίησης του έργου	ΔΥΠΑ
Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έργου	Το πρόγραμμα παραμένει ανοικτό έως τη συμπλήρωση των ως άνω θέσεων.
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
Σκοπός του προγράμματος είναι η προετοιμασία τριακοσίων (300) εγγεγραμμένων στα μητρώα ανέργων της ΔΥΠΑ, ηλικίας 18-30 ετών, αποφοίτων τουλάχιστον υποχρεωτικής εκπαίδευσης, σε εργασιακό περιβάλλον του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, για χρονικό διάστημα 7 μηνών, ενόψει της ένταξής τους στην αγορά εργασίας. Ως επιλέξιμη γεωγραφική περιοχή για την υλοποίηση του προγράμματος προεργασίας ορίζονται οι Δήμοι Ιστιαίας – Αιδηψού και Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας, της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας.	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
1	Η δράση είναι εν εξελίξει.

4. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ

<p>Τίτλος</p>	<p>Υποδομές προγράμματος “POLITIS”: Δημιουργία ενός Κέντρου Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (ΚΕΧΩΠ), ενός ολιστικού πολυδύναμου Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) και ενός χώρου για τον Διαδημοτικό Αναπτυξιακό Οργανισμό (ΔΜΟ) στην Ιστιαία, καθώς και ενός νέου ΚΕΠ με Κοινοτικό Ιατρείο στον οικισμό Βασιλικών</p>
<p>A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ</p>	
<p>Σύντομη τεχνική περιγραφή</p>	<p>Στο πλαίσιο ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα “POLITIS”, προτείνονται τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η δημιουργία ενός Κέντρου Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (ΚΕΧΩΠ), ενός ολιστικού, πολυδύναμου ΚΕΠ, καθώς και η δημιουργία ενός χώρου για τον Διαδημοτικό Αναπτυξιακό Οργανισμό (ΔΜΟ) στην Ιστιαία και συγκεκριμένα στον χώρο του Παλαιού Δημαρχείου. • Η δημιουργία ενός νέου ΚΕΠ και ενός Κοινοτικού Ιατρείου στον οικισμό Βασιλικά και συγκεκριμένα στον χώρο του παλαιού Κοινοτικού Καταστήματος. <p>Οι παραπάνω χώροι θα ανακαινιστούν, θα ενισχυθούν στατικά και θα εξοπλιστούν με νέα επίπλωση και ηλεκτρονικό εξοπλισμό. Αναλυτικότερα, οι χώροι αναβαθμίζονται ενεργειακά (τοποθέτηση θερμοπρόσοψης και ενεργειακών κουφωμάτων, κ.ά.), γίνονται προσβάσιμοι σε ΑμεΑ (κατασκευή ραμπών, κ.ά.), αποκτούν νέες ψηφιακές υποδομές και εξοπλισμό (χώρο υποδοχής με tablets, χώρο ιδιωτικών τηλεδιασκέψεων με την κεντρική δημόσια διοίκηση, κ.ά.), διαμορφώνονται με επίπλωση από ανθεκτικά υλικά σύγχρονης αισθητικής και φυτά εσωτερικού χώρου, καθώς και με οπτικό υλικό (κάρτες, φωτογραφίες) εμπνευσμένο από την τοπικότητα της κάθε περιοχής αλλά και από τη νέα ταυτότητα και το νέο λογότυπο.</p>
<p>B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ</p>	
<p>Προτεινόμενος φορέας υλοποίησης – Δικαιούχος</p>	<p>Δήμος Ιστιαίας - Αιδηψού</p>
<p>Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ</p>	
<p>Ενδεικτικός προϋπολογισμός έργου</p>	<p>€1.413.000</p>
<p>Χρηματοδοτικό πρόγραμμα υλοποίησης του έργου</p>	<p>ΟΧΕ – ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ</p>
<p>Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έργου</p>	<p>20 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης.</p>
<p>Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ</p>	
<p>Σκοπός του έργου είναι η δημιουργία χώρων που θα στεγάσουν τις νέες αυτές υπηρεσίες ολιστικού χαρακτήρα στον Δήμο Ιστιαίας - Αιδηψού. Συγκεκριμένα:</p> <p>Για τα ΚΕΠ, προτείνεται η αναβάθμισή τους σε ολιστικά ΚΕΠ, με την ένταξη νέων λειτουργιών και δυνατοτήτων, από την καλύτερη ενημέρωση του πολίτη για την εξέλιξη του αιτήματός του έως την αποστολή του αποτελέσματος σε αυτόν.</p> <p>Τα ΚΕΧΩΠ είναι μια νέα υπηρεσία που θα γνωμοδοτεί αλλά και θα αποφασίζει για όλες τις αρμοδιότητες των Δήμων σε θέματα χωροταξίας, πολεοδομίας και περιβάλλοντος, εφαρμόζοντας τον Καθολικό Χωρικό Σχεδιασμό.</p> <p>Ο Διαδημοτικός Αναπτυξιακός Οργανισμός (ΔΜΟ) έχει ως σκοπό την επιστημονική, συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη των ΟΤΑ, για το σύνολο του τουριστικού προϊόντος του Δήμου. Στους χώρους του θα εφαρμοστεί ενιαίο αρχιτεκτονικό λεξιλόγιο, βάσει νέας οπτικής «ταυτότητας» για τις καινοτόμες αυτές υπηρεσίες, βασισμένο στα νέα δεδομένα σχεδιασμού εργασιακού περιβάλλοντος, με οικολογικό και ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα, φιλικό προς τον πολίτη.</p> <p>Ωφελούμενοι του προγράμματος θα είναι όλοι οι πολίτες του Δήμου Ιστιαίας - Αιδηψού, οι οποίοι θα εξυπηρετούνται στους χώρους αυτούς γρήγορα και εύκολα, νιώθοντας παράλληλα οικεία και ευχάριστα, ξεπερνώντας την, ως τώρα, επικρατούσα αντίληψη για τις δημόσιες υπηρεσίες.</p>	
<p>Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ</p>	
<p>2</p>	<p>Σύνταξη τευχών προκήρυξης του έργου.</p>

5. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ

Τίτλος	Υποδομές προγράμματος “POLITIS”: Δημιουργία ενός Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) και ενός Κέντρου Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (ΚΕΧΩΠ) στο Μαντούδι, καθώς και ενός ΚΕΠ στον οικισμό Αγίας Άννας
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη τεχνική περιγραφή	<p>Στο πλαίσιο ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα “POLITIS”, προτείνονται τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η δημιουργία ενός Κέντρου Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (ΚΕΧΩΠ) και η αναβάθμιση του υφιστάμενου ΚΕΠ στο Μαντούδι, εντός του κτηρίου του Δημαρχείου. • Η αναβάθμιση του υφιστάμενου ΚΕΠ στον οικισμό της Αγίας Άννας, εντός του κτηρίου του Δημαρχείου. <p>Οι παραπάνω χώροι θα ανακαινιστούν, θα ενισχυθούν στατικά και θα εξοπλιστούν με νέα επίπλωση και ηλεκτρονικό εξοπλισμό. Αναλυτικότερα, οι χώροι αναβαθμίζονται ενεργειακά (τοποθέτηση θερμοπρόσοψης και ενεργειακών κουφωμάτων, κ.ά.), γίνονται προσβάσιμοι σε ΑμεΑ (κατασκευή ραμπών, κ.ά.), αποκτούν νέες ψηφιακές υποδομές και εξοπλισμό (χώρο υποδοχής με tablets, χώρο ιδιωτικών τηλεδιασκέψεων με την κεντρική δημόσια διοίκηση, κ.ά.), διαμορφώνονται με επίπλωση από ανθεκτικά υλικά σύγχρονης αισθητικής και φυτά εσωτερικού χώρου, καθώς και με οπτικό υλικό (χάρτες, φωτογραφίες) εμπνευσμένο από την τοπικότητα της κάθε περιοχής αλλά και από τη νέα ταυτότητα και το νέο λογότυπο.</p>
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος φορέας υλοποίησης – Δικαιούχος	Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης - Αγ. Άννας
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός προϋπολογισμός έργου	€ 768.000
Χρηματοδοτικό πρόγραμμα υλοποίησης του έργου	ΟΧΕ – ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έργου	20 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης.
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
<p>Σκοπός του έργου είναι η δημιουργία χώρων που θα στεγάσουν τις νέες αυτές υπηρεσίες ολιστικού χαρακτήρα στον Δ. Μαντουδίου – Λίμνης - Αγ. Άννας. Συγκεκριμένα:</p> <p>Για τα ΚΕΠ, προτείνεται η αναβάθμισή τους σε ολιστικά ΚΕΠ, με την ένταξη νέων λειτουργιών και δυνατοτήτων, από την καλύτερη ενημέρωση του πολίτη για την εξέλιξη του αιτήματός του έως την αποστολή του αποτελέσματος σε αυτόν.</p> <p>Τα ΚΕΧΩΠ είναι μια νέα υπηρεσία που θα γνωμοδοτεί αλλά και θα αποφασίζει για όλες τις αρμοδιότητες των Δήμων σε θέματα χωροταξίας, πολεοδομίας και περιβάλλοντος, εφαρμόζοντας τον Καθολικό Χωρικό Σχεδιασμό.</p> <p>Στους χώρους θα εφαρμοστεί ενιαίο αρχιτεκτονικό λεξιλόγιο, βάσει νέας οπτικής «ταυτότητας» για τις καινοτόμες αυτές υπηρεσίες, βασισμένο στα νέα δεδομένα σχεδιασμού εργασιακού περιβάλλοντος, με οικολογικό και ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα, φιλικό προς τον πολίτη.</p> <p>Ωφελούμενοι του προγράμματος θα είναι όλοι οι πολίτες του Δήμου Μαντουδίου – Λίμνης - Αγ. Άννας, οι οποίοι θα εξυπηρετούνται στους χώρους αυτούς γρήγορα και εύκολα, νιώθοντας παράλληλα οικεία και ευχάριστα, ξεπερνώντας την, ως τώρα, επικρατούσα αντίληψη για τις δημόσιες υπηρεσίες.</p>	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
2	Σύνταξη τευχών προκήρυξης του έργου.

6. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ

Τίτλος	Ψηφιακές εφαρμογές - πρόγραμμα "POLITIS" (Αναβάθμιση πληροφοριακού συστήματος ΚΕΠ)
Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη τεχνική περιγραφή	<p>Αναβάθμιση του πληροφοριακού συστήματος των ΚΕΠ:</p> <p>1. Υποσύστημα άμεσης ενημέρωσης των αποδεκτών για την πορεία και ολοκλήρωση των αιτημάτων τους. Αυτοματοποιημένη ενημέρωση για την επιτυχή συλλογή των απαραίτητων δικαιολογητικών αλλά και για την παραλαβή της τελικής πράξης, από τον ενδιαφερόμενο, με τη λογική των push notification (SMS & e-mail). Θα υπάρξει πρόβλεψη ώστε ο πολίτης να καταθέτει όσα δικαιολογητικά έχει στην κατοχή του κατά την ώρα της αρχικής αίτησης.</p> <p>2. Υποσύστημα εισροών-εκροών. Με παρακολούθηση του χρόνου διεκπεραίωσης και δυνατότητα εξαγωγής αναφορών και δεικτών παραγωγικότητας, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας σε πραγματικό χρόνο.</p> <p>3. Ψηφιοποίηση διαδικασιών που παρέχονται από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών και δημιουργία παράλληλων ροών εργασίας για την ψηφιοποίηση, την επεξεργασία και την υποβολή αιτήσεων.</p> <p>A. Εφαρμογές αρμοδιότητας ΑΑΔΕ: i. Έναρξη Ατομικής Επιχείρησης</p> <p>B. Εφαρμογές αρμοδιότητας Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών: i. Ενεργοποίηση ψηφιακών υπηρεσιών για Άδειες Οδήγησης χωρίς καταχωρημένο ΑΦΜ ii. Αντικατάσταση Άδειας Οδήγησης iii. Αντίγραφο Άδειας Οδήγησης λόγω φθοράς iv. Αντίγραφο Άδειας Οδήγησης λόγω κλοπής/απώλειας v. Ανανέωση Άδειας Οδήγησης vi. Αντίγραφο Άδειας Κυκλοφορίας λόγω απώλειας/κλοπής/φθοράς vii. Μεταβίβαση Επιβατικού ή Δίκυκλου ΙΧ</p> <p>Σε κάθε περίπτωση, τα παραπάνω υποσυστήματα πρέπει να διαλειτουργούν με άλλα ΟΠΣ του Δημοσίου, με στόχο την άμεση πρόσβαση για την έκδοση δικαιολογητικών και πιστοποιητικών, στο πλαίσιο της διαδικασίας διεκπεραίωσης των υποθέσεων των πολιτών.</p>
Β. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος φορέας υλοποίησης – Δικαιούχος	Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης – ΕΔΥΤΕ
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός προϋπολογισμός έργου	€150.000
Χρηματοδοτικό πρόγραμμα υλοποίησης του έργου	Θα γίνει από πόρους που έχει συγκεντρώσει η ΚΕΔΕ για τον σκοπό αυτό και σε βάρος του ΚΑ 64.06.02 «Βοήθεια σε σεισμοπαθείς, πυρόπληκτους κλπ.».
Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έργου	2023
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
<p>Στόχος είναι η δημιουργία ολιστικών Κέντρων Εξυπηρέτησης Πελατών (ΚΕΠ), σε κάθε Δήμο της Βόρειας Εύβοιας. Τα ΚΕΠ θα ενσωματωθούν στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) των Δήμων, ως οργανικές μονάδες, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 31 του Ν. 3013/2002.</p> <p>Η επιδίωξη για τα νέα ολιστικά ΚΕΠ της Βόρειας Εύβοιας είναι η ένταξη νέων λειτουργιών και δυνατοτήτων και η πιλοτική εφαρμογή τους εκεί πριν από την καθολική εφαρμογή τους στην επικράτεια (από την καλύτερη ενημέρωση του πολίτη για την εξέλιξη του αιτήματός του έως την αποστολή του αποτελέσματος σε αυτόν και ένταξη νέων υπηρεσιών).</p> <p>Ωφελούμενοι της δράσης αυτής είναι το σύνολο της κοινωνίας μιας και με την ανάπτυξη νέων ψηφιακών συστημάτων για την απλούστευση και την ομογενοποίηση των διαδικασιών θα βελτιωθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες του κράτους προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.</p>	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
1	Είναι εν εξελίξει η διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης, με προτεραιοποίηση στη Βόρεια Εύβοια.

7. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ

Τίτλος	Ψηφιακές εφαρμογές - πρόγραμμα "POLITIS" (Γεωπύλη Γεωχωρικών Πληροφοριών των Δήμων και Κωδικοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας)
A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη τεχνική περιγραφή	<p>Γεωπύλη Γεωχωρικών Πληροφοριών των Δήμων και Κωδικοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η Γεωπύλη Γεωχωρικών Πληροφοριών των Δήμων είναι μια βάση δεδομένων με χωρική διασύνδεση και χαρτογραφική απεικόνιση με ενσωματωμένο αποθετήριο μελετών και σχεδίων. Η εν λόγω εφαρμογή θα είναι χρήσιμη τόσο κατά τον σχεδιασμό των διαδικασιών αποκατάστασης ως εργαλείο υποβοήθησης λήψης αποφάσεων όσο και για τη διαφάνεια μέσω της βέλτιστης παρουσίασης των χωρικών δεδομένων σε εμπλεκόμενους φορείς, δημότες αλλά και κάθε ενδιαφερόμενο (π.χ. επενδυτές). 2. Στο πλαίσιο της προσπάθειας απλούστευσης των διαδικασιών, θα επιχειρηθεί η σταδιακή καταγραφή και κωδικοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ώστε να καταστούν τα ΚΕΧΩΠ παντεπότες και επιτηρητές του συνόλου της νομοθεσίας. Στόχος είναι η ενίσχυση των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ στους τομείς πολεοδομίας, χωροταξίας και προστασίας περιβάλλοντος, καθώς και η ουσιαστική διασφάλιση της διαδικασίας έκφρασης γνώμης από τους ΟΤΑ, πριν από τη λήψη αποφάσεων από άλλα όργανα, στους προαναφερόμενους τομείς.
B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος φορέας υλοποίησης – Δικαιούχος	Δήμος Ιστιαίας - Αιδηψού
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός προϋπολογισμός έργου	€65.000
Χρηματοδοτικό πρόγραμμα υλοποίησης του έργου	Θα γίνει από πόρους που έχει συγκεντρώσει η ΚΕΔΕ για τον σκοπό αυτό και σε βάρος του ΚΑ 64.06.02 «Βοήθεια σε σεισμοπαθείς, πυρόπληκτους κλπ.».
Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έργου	2023
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
<p>Σκοπός είναι η ενίσχυση των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ στους τομείς πολεοδομίας, χωροταξίας και προστασίας περιβάλλοντος, καθώς και η ουσιαστική διασφάλιση της διαδικασίας έκφρασης γνώμης από τους ΟΤΑ, πριν από τη λήψη αποφάσεων από άλλα όργανα, στους προαναφερόμενους τομείς.</p> <p>Στόχος είναι να καταστούν τα ΚΕΧΩΠ παντεπότες και επιτηρητές του συνόλου της νομοθεσίας, καθώς και εγγυητές της τήρησης των κανόνων αυτών σε πρωτοβάθμιο επίπεδο, είτε πρόκειται για πολεοδομικές ρυθμίσεις είτε για χρήσεις γης, αδειοδοτήσεις επενδύσεων, προστατευόμενες περιοχές κ.ο.κ.</p> <p>Ωφελούμενοι της εφαρμογής θα είναι οι ΟΤΑ τόσο κατά τον σχεδιασμό των διαδικασιών αποκατάστασης ως εργαλείο υποβοήθησης λήψης αποφάσεων, αλλά επιπλέον και όλοι οι ενδιαφερόμενοι (πολίτες, επενδυτές) μέσω της διαφανούς και βέλτιστης παρουσίασης των χωρικών δεδομένων.</p>	
E. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
2	Θα συνενώσουμε όλα τα διαθέσιμα γεωχωρικά δεδομένα από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και σε συνδυασμό με την αξιοποίηση της μελέτης των Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων, θα δημιουργηθεί η Γεωπύλη.

8. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
Τίτλος	Ψηφιακές Εφαρμογές - Πρόγραμμα "POLITIS" (Γεωύλη Γεωχωρικών Πληροφοριών των Δήμων και Κωδικοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας)
A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη τεχνική περιγραφή	<p>Γεωύλη Γεωχωρικών Πληροφοριών των Δήμων και Κωδικοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας:</p> <p>1. Η Γεωύλη Γεωχωρικών Πληροφοριών των Δήμων είναι μια βάση δεδομένων με χωρική διασύνδεση και χαρτογραφική απεικόνιση με ενσωματωμένο αποθετήριο μελετών και σχεδίων. Η εν λόγω εφαρμογή θα είναι χρήσιμη τόσο κατά τον σχεδιασμό των διαδικασιών αποκατάστασης ως εργαλείο υποβοήθησης λήψης αποφάσεων όσο και για τη διαφάνεια μέσω της βέλτιστης παρουσίασης των χωρικών δεδομένων σε εμπλεκόμενους φορείς, δημότες αλλά και κάθε ενδιαφερόμενο (π.χ. επενδυτές).</p> <p>2. Στο πλαίσιο της προσπάθειας απλούστευσης των διαδικασιών, θα επικριρηθεί η σταδιακή καταγραφή και κωδικοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ώστε να καταστούν τα ΚΕΧΩΠ παντεπότες και επιτηρητές του συνόλου της νομοθεσίας. Στόχος είναι η ενίσχυση των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ στους τομείς πολεοδομίας, χωροταξίας και προστασίας περιβάλλοντος, καθώς και η ουσιαστική διασφάλιση της διαδικασίας έκφρασης γνώμης από τους ΟΤΑ, πριν από τη λήψη αποφάσεων από άλλα όργανα, στους προαναφερόμενους τομείς.</p>
B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος φορέας υλοποίησης – Δικαιούχος	Δήμος Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός προϋπολογισμός έργου	€65.000
Χρηματοδοτικό πρόγραμμα υλοποίησης του έργου	Θα γίνει από πόρους που έχει συγκεντρώσει η ΚΕΔΕ για τον σκοπό αυτό και σε βάρος του ΚΑ 64.06.02 «Βοήθεια σε σεισμοπαθείς, πυρόπληκτους κλπ.».
Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έργου	2023
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
<p>Σκοπός είναι η ενίσχυση των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ στους τομείς πολεοδομίας, χωροταξίας και προστασίας περιβάλλοντος, καθώς και η ουσιαστική διασφάλιση της διαδικασίας έκφρασης γνώμης από τους ΟΤΑ, πριν από τη λήψη αποφάσεων από άλλα όργανα, στους προαναφερόμενους τομείς.</p> <p>Στόχος είναι να καταστούν τα ΚΕΧΩΠ παντεπότες και επιτηρητές του συνόλου της νομοθεσίας καθώς και εγγυητές της τήρησης των κανόνων αυτών σε πρωτοβάθμιο επίπεδο, είτε πρόκειται για πολεοδομικές ρυθμίσεις είτε για χρήσεις γης, αδειοδοτήσεις επενδύσεων, προστατευόμενες περιοχές κ.ο.κ.</p> <p>Ωφελούμενοι της εφαρμογής θα είναι οι ΟΤΑ, τόσο κατά τον σχεδιασμό των διαδικασιών αποκατάστασης ως εργαλείο υποβοήθησης λήψης αποφάσεων αλλά επιπλέον και όλοι οι ενδιαφερόμενοι (πολίτες, επενδυτές) μέσω της διαφανούς και βέλτιστης παρουσίασης των χωρικών δεδομένων.</p>	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
2	Θα συνενώσουμε όλα τα διαθέσιμα γεωχωρικά δεδομένα από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και σε συνδυασμό με την αξιοποίηση της μελέτης των Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων, θα δημιουργηθεί η Γεωύλη.

9. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
Τίτλος	Ψηφιακές εφαρμογές - πρόγραμμα "POLITIS" (Ψηφιακό Παρατηρητήριο Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης DataHub)
A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη τεχνική περιγραφή	Ψηφιακό Παρατηρητήριο Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης (DataHub): Πρόκειται για μια εξειδικευμένη πλατφόρμα παρακολούθησης, καταχώρησης και επεξεργασίας των δεδομένων της τουριστικής αγοράς και των δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης (οικονομία, κοινωνία, περιβάλλον). Υποστηρίζει τον DMO στην έκδοση ετήσιων απολογισμών/έκθεσης πεπραγμένων και στην παρακολούθηση των αποτελεσμάτων λειτουργίας, με συγκεκριμένους δείκτες απόδοσης.
B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος φορέας υλοποίησης – Δικαιούχος	Δήμος Ιστιαίας - Αιδηψού
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Ενδεικτικός προϋπολογισμός έργου	€85.000
Χρηματοδοτικό πρόγραμμα υλοποίησης του έργου	Θα γίνει από πόρους που έχει συγκεντρώσει η ΚΕΔΕ για τον σκοπό αυτό και σε βάρος του ΚΑ 64.06.02 «Βοήθεια σε σεισμοπαθείς, πυρόπληκτους κλπ.».
Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έργου	2023
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
<p>Ο σκοπός της δράση αυτής είναι να δημιουργήσει την ψηφιακή έκδοχή του «Παρατηρητηρίου Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης», όπως περιγράφεται στο Άρθρο 8 του νέου Νόμου «Οργανισμοί Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού, Ιαματικές Πηγές Ελλάδας, Ναυάγιο Ζακύνθου, διατάξεις για τα τουριστικά γραφεία, τις τουριστικές επιχειρήσεις και τα τουριστικά καταλύματα και άλλες ρυθμίσεις για την τουριστική ανάπτυξη».</p> <p>Στόχος του είναι να υποστηρίξει τον DMO στην έκδοση ετήσιων απολογισμών/έκθεσης πεπραγμένων και στην παρακολούθηση των αποτελεσμάτων λειτουργίας, με συγκεκριμένους δείκτες απόδοσης.</p> <p>Ωφελούμενοι του Ψηφιακού Παρατηρητηρίου Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης (DataHub), θα είναι δυνητικά όλοι οι πολίτες, καθώς με τον ελεύθερο διαμοιρασμό των δεδομένων που συλλέγει θα λειτουργούν ως βάση ανάπτυξης νέων λύσεων από όλες τις ψηφίδες της κοινότητας (εκπαιδευτικούς, μαθητές, καλλιτέχνες, κατασκευαστές, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, κ.ά.).</p>	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
2	Θα συγκεντρώσουμε τα διαθέσιμα δεδομένα από όλους τους φορείς και σε συνδυασμό με την αξιοποίηση της εξειδίκευσης της μελέτης του ανθρώπινου δυναμικού, θα δημιουργηθεί το συγκεκριμένο εργαλείο για την υποστήριξη της λειτουργίας του μελλοντικού DMO.

10. ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΔΡΑΣΗΣ	
Τίτλος	Μελέτη Ίδρυσης Ενεργειακής Κοινότητας των Δήμων Μαντουδίου - Λίμνης - Αγ. Άννας και Ιστιαίας - Αιδηψού
A. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	
Σύντομη τεχνική περιγραφή	<p>Έχει ήδη ανατεθεί η μελέτη για την Ίδρυση Ενεργειακής Κοινότητας στους Δήμους Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας και Ιστιαίας – Αιδηψού, για την αυτοπαραγωγή/ αυτοκατανάλωση ή για τη λειτουργία ενεργειακού συμψηφισμού (net-metering). Η Κοινοτική Ενέργεια (ΚΕ) θα ωφελεί πρωταρχικά μέσω της βιώσιμης παραγωγής ενέργειας τους Δήμους και τις υποδομές τους, τους πυρόπληκτους, τις μικρές επιχειρήσεις και τους αγρότες, καθώς και τα φυσικά πρόσωπα (ως επί το πλείστον που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες).</p> <p>Την εν λόγω μελέτη εκπονεί το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ), το οποίο αναλαμβάνει την ανάλυση συγκεκριμένων πρωτοβουλιών Κοινοτικής Ενέργειας και τη διαμόρφωση στοχευμένων προτάσεων για την εφαρμογή των αποτελεσματικότερων και οικονομικά αποδοτικών υποδειγμάτων Ενεργειακών Κοινοτήτων στην περιοχή της Βόρειας Εύβοιας, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της, όπως αυτά πλέον έχουν διαμορφωθεί ως επίπτωση των καταστροφικών πυρκαγιών το καλοκαίρι του 2021.</p> <p>Συγκεκριμένα, τα ακόλουθα υποδείγματα θα μελετηθούν και θα εξειδικευτούν για την περίπτωση της Βόρειας Εύβοιας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπόδειγμα πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας • Υπόδειγμα αυτοκατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας • Υπόδειγμα λειτουργίας ως ΕΕΥ (Επιχείρηση Ενεργειακών Υπηρεσιών) • Υπόδειγμα προώθησης ηλεκτροκίνησης <p>Θα επιχειρηθεί η ανάδειξη πρωτοβουλιών που δύνανται να συνεισφέρουν στην οικειοθελή ενεργή συμμετοχή των πολιτών, ομάδων πολιτών, επιχειρήσεων, παραγωγικών οργανώσεων και ΟΤΑ, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή και αξιοποιώντας το τοπικό ενεργειακό δυναμικό της υπό εξέταση περιοχής.</p>
B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	
Προτεινόμενος φορέας υλοποίησης – Δικαιούχος	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ)
Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
Μελέτη	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (εν εξελίξει μελέτη)
Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα μελέτης	31/1/2023
Ενδεικτικός προϋπολογισμός έργου	€70.000
Χρηματοδοτικό πρόγραμμα υλοποίησης του έργου	Πράσινο Ταμείο
Δ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	
<p>Η Κοινοτική Ενέργεια (ΚΕ), την οποία φιλοδοξούμε να υλοποιήσουμε στους Δήμους Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας και Ιστιαίας – Αιδηψού, αναφέρεται σε έργα όπου οι πολίτες (νοικοκυριά, κοινότητες κτλ.) κατέχουν ή συμμετέχουν στη βιώσιμη παραγωγή ενέργειας, μέσω συλλογικών επενδύσεων σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Στόχος μας είναι να εξασφαλίσουμε πράσινη ενέργεια για τους κατοίκους των περιοχών της Βόρειας Εύβοιας σε προσιτές τιμές. Μετά τα προβλήματα ενέργειας που έχουν ανακύψει το τελευταίο διάστημα, η σύσταση μιας τέτοιας κοινότητας κρίνεται περισσότερο αναγκαία από ποτέ.</p> <p>Η διαβλεπόμενη επιλογή είδους ενεργειακής κοινότητας είναι το net-metering (ενεργειακός συμψηφισμός).</p> <p>Οι πρωταρχικά στοχευόμενοι ωφελούμενοι της δράσης θα είναι: Δήμοι και οι υποδομές τους, πυρόπληκτοι, μικρές επιχειρήσεις και αγρότες, χώροι πολιτισμού, καθώς και φυσικά πρόσωπα (ως επί το πλείστον που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες). Έχει ήδη ανατεθεί στο Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ) και στην ΕΕΤΑΑ (Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Αυτοδιοίκησης) η ίδρυση της «Κοινοτικής Ενέργειας».</p>	
Ε. ΒΑΘΜΟΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
1	Εν εξελίξει μελέτη.

Επίπεδο ωριμότητας:

1: Προτάσεις – έργα τα οποία έχουν ήδη ξεκινήσει είτε έχουν ενταχθεί **το έτος 2022**.

2: Προτάσεις – έργα τα οποία πρόκειται να ενταχθούν **το έτος 2023**.

3: Προτάσεις – έργα τα οποία πρόκειται να ενταχθούν **από το έτος 2023 και έπειτα (μετά το 2023)**.

Βιβλιογραφία

Dall' erba, S., Le Gallo, J., (2008) Regional convergence and the impact of European structural funds over 1989-1999: a spatial econometric analysis, *Papers in Regional Science*, 87: pp. 219-244.

De La Fuente, Á., Domenéch, A., (2000) A Human capital in growth regressions: how much difference does data quality make?, *Economic Department Working Paper No262*, Paris: OECD.

De La Fuente, Á., Domenéch, A., (2006) Human capital in growth regressions: how much difference does data quality make?, *Journal of the European Economic Association*, 4(1): pp. 1-36.

Diebolt, C., & Hippe, R. (2019) The long-run impact of human capital on innovation and economic development in the regions of Europe, *Applied Economics*, 51:5, pp. 542-563.

Faggian, A., Modrego, F., & McCann, P., (2019) Human capital and regional development, In *Handbook of regional growth and development theories*. Edward Elgar Publishing.

Florida, R., Mellander, C., & Stolarick, K., (2008) Inside the black box of regional development—human capital, the creative class and tolerance. *Journal of Economic Geography*, 8(5): pp. 615-649.

Jafari-Sadeghi, V., Kimiagari, S., & Biancone, P.P., (2019) Level of education and knowledge, foresight competency and international entrepreneurship: a study of human capital determinants in the European countries. *European Business Review*, 32(1): pp. 46-68.

Lucas, R., (1988) On the mechanics of economic development, *Journal of Monetary Economics*, 22: pp. 3-42.

Mankiw N.G., Romer, D., Weil, D.N., (1992) Contribution to the Empirics of Economic Growth, *The Quarterly Journal of Economics*, 107(2): pp. 407-437.

Mathur, V.K., (1999) Human capital-based strategy for regional economic development, *Economic Development Quarterly*, 13(3): pp. 203-216.

OECD, (2020) *Regional Policy for Greece Post-2020, Regional Profiles*, OECD Territorial Reviews. Διαθέσιμο στο: <https://www.oecd.org/regional/regional-policy-for-greece-post-2020-cedf09a5-en.htm>

Pereira, V., Temouri, Y., & Patel, C., (2020) Exploring the role and importance of human capital in resilient high performing organisations: evidence from business clusters, *Applied Psychology*, 69(3): pp. 769-804.

Romer, P., (1990) Human capital and growth: theory and evidence, NBER Working Paper Series N. 3173, *National Bureau of Economic Research*.

Ελληνική Κυβέρνηση, (2021) Σχέδιο Ελλάδα 2.0 - Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 31/3/2021. Διαθέσιμο στο: <https://government.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/Greece-2.0-EL-31032021.pdf>

ΕΛΣΤΑΤ, (2021) Στατιστικά στοιχεία. Διαθέσιμο στο: <http://www.statistics.gr>

ΕΣΠΑ, (2021) Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης – ΕΣΠΑ 2021-2027, Επίσημη Υποβολή.

Πισσαρίδης Χ., (2020) Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία, Τελική Έκθεση, 14/11/2020. Διαθέσιμο στο: <https://government.gov.gr/schedio-anaptixis-gia-tin-elliniki-ikonomia/>

Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, (2020) Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025, ΦΕΚ Α 174-10/9/2020. Διαθέσιμο στο: <http://www.opengov.gr/γροian/wp-content/plugins/download-monitor/download.php?id=166>

Παράρτημα

Πίνακας 1. Μόνιμος πληθυσμός

Έτος απογραφής	1991	2001	2011	2021	1991-2011	2011-2021
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	23.127	22.132	21.083	18.460	-8,8%	-12,4%
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας	16.159	13.673	12.045	11.986	-25,5%	-0,5%
Π.Ε. Εύβοιας	208.408	207.305	210.815	207.735	1,2%	-1,5%
Π. Στερεάς Ελλάδας	582.280	558.140	547.390	505.269	-6%	-7,7%
Σύνολο χώρας	10.259.900	10.934.097	10.816.286	10.432.481	5,4%	-3,6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 2. Μόνιμος πληθυσμός (2011)

Έτος απογραφής	Απόλυτο μέγεθος	Ποσοστιαία συμμετοχή (%)
Δημοτική Ενότητα Αιδηψού	6.141	29,1
Δημοτική Ενότητα Αρτεμισίου	3.712	17,6
Δημοτική Ενότητα Ιστιαίας	7.091	33,6
Δημοτική Ενότητα Λιχάδος	1.122	5,3
Δημοτική Ενότητα Ωρεών	3.017	14,3
Δήμος Ιστιαίας-Αιδηψού	21.083	100
Δημοτική Ενότητα Ελυμνίων	4.490	37,3
Δημοτική Ενότητα Κηρέως	5.411	44,9
Δημοτική Ενότητα Νηλέως	2.144	17,8
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας	12.045	100

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

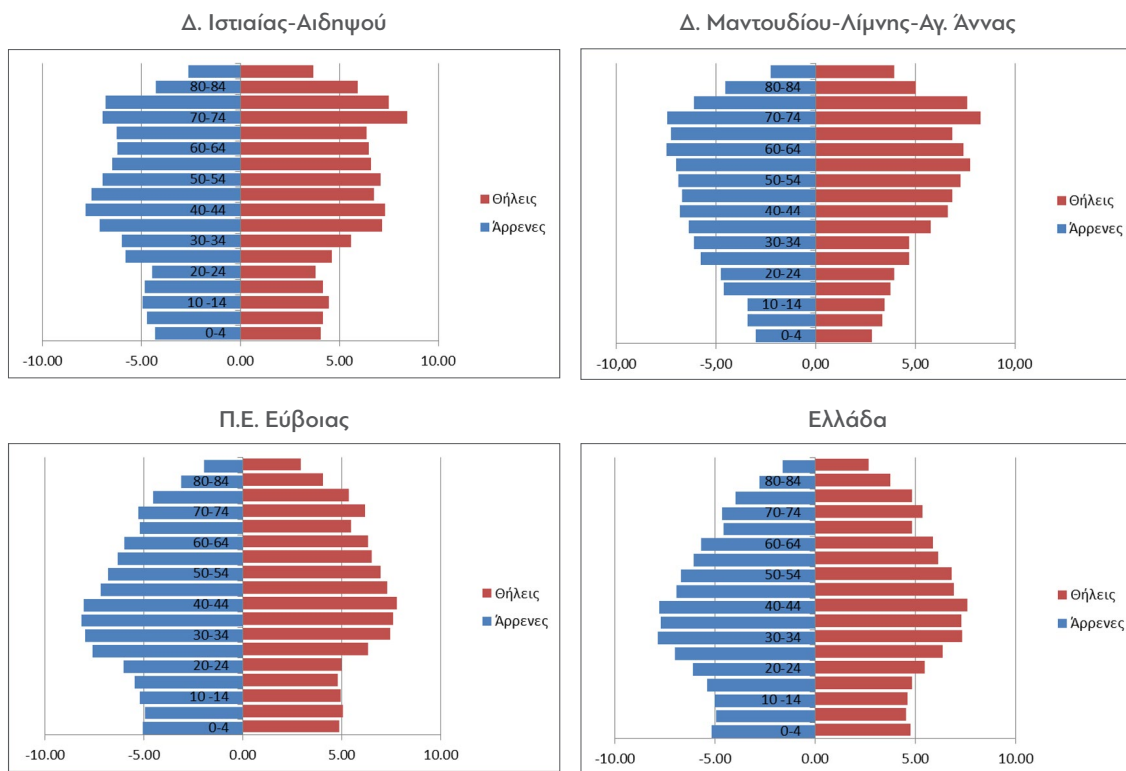

Πίνακας 3. Πληθυσμιακή πυκνότητα (2011 και 2021)

Χωρικές ενότητες	Έκταση (km ²)	2011		2021	
		Μόνιμος πληθυσμός	Πληθυσμιακή πυκνότητα	Μόνιμος πληθυσμός	Πληθυσμιακή πυκνότητα
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	499,3	21.083	42,2	18.460	37
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας	585,4	12.045	20,6	11.986	20,5
Δήμος Χαλκιδέων	412,3	102.223	247,9	108313	262,7
Δήμος Διρφύων – Μεσσαπίων	779,8	18.800	24,1	15435	19,8
Δήμος Ερέτριας	58,6	13.053	222,7	12676	216,3
Δήμος Καρύστου	672,4	12.180	18,1	11593	17,2
Δήμος Κύμης – Αλιβερίου	801,2	28.437	35,5	26359	32,9
Δήμος Σκύρου	210	2.994	14,3	2913	13,9
Π.Ε. Εύβοιας	4.167	210.815	50,6	207.735	49,9
Σύνολο χώρας	131.957	10.816.286	81,9	10.432.481	79,1

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Διάγραμμα 1. Δημογραφική πυραμίδα ηλικιών

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 4. Δείκτες πληθυσμιακής σύνθεσης

Χωρικές ενότητες	2001			2011		
	Δείκτης εξάρτησης	Δείκτης νεανικότητας	Δείκτης γήρανσης	Δείκτης εξάρτησης	Δείκτης νεανικότητας	Δείκτης γήρανσης
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	0,61	0,14	1,72	0,7	0,13	2,2
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας	0,57	0,13	1,71	0,65	0,1	3,05
Π.Ε. Εύβοιας	0,51	0,16	1,18	0,55	0,14	1,46
Π. Στερεάς Ελλάδας	0,52	0,15	1,3	0,57	0,14	1,62
Σύνολο χώρας	0,47	0,15	1,1	0,52	0,15	1,35

Σημείωση: Δείκτης εξάρτησης = (Πληθυσμός ηλικίας 0-14 ετών + πληθυσμός ηλικίας 65 και άνω)/πληθυσμός ηλικίας 15-64 ετών.

Δείκτης νεανικότητας = Πληθυσμός ηλικίας 0-14 ετών/συνολικός πληθυσμός.

Δείκτης γήρανσης = Πληθυσμός ηλικίας 65 και άνω/πληθυσμός ηλικίας 0-14 ετών.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 5. Αριθμός γεννήσεων κατά τόπο μόνιμης κατοικίας της μητέρας

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	177	161	175	171	189	208	150	189	175	181	209
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας	76	56	59	64	71	80	68	72	62	55	74
Π.Ε. Εύβοιας	1.788	1.820	1.853	1.854	1.999	1.990	1.934	2.084	1.936	2.191	2.149
Π. Στερεάς Ελλάδας	4.440	4.547	4.590	4.659	4.820	4.832	4.809	5.071	4.920	5.338	5.210
Σύνολο χώρας	100.643	103.274	102.282	103.569	104.420	105.655	107.545	112.042	111.926	118.302	117.933

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	182	159	151	157	135	118	118	133	109	95
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας	51	63	61	55	53	59	59	67	48	47
Π.Ε. Εύβοιας	2.091	1.857	1.834	1.721	1.689	1.649	1.712	1.734	1.579	1.447
Π. Στερεάς Ελλάδας	5.140	4.488	4.353	4.150	4.044	3.948	4.099	3.904	3.803	3.414
Σύνολο χώρας	114.766	106.428	100.371	94.134	92.149	91.847	92.898	88.553	86.440	83.763

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 6. Αριθμός θανάτων κατά τόπο μόνιμης κατοικίας των θανόντων

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	323	317	303	292	310	320	303	286	325	278	242
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης - Αγίας Άννας	151	174	166	162	189	197	164	184	151	185	147
Π.Ε. Εύβοιας	2.211	2.137	2.231	2.191	2.296	2.362	2.161	2.220	2.317	2.234	2.052
Π. Στερεάς Ελλάδας	6.020	6.072	6.023	6.202	6.181	6.168	5.976	6.030	6.316	6.112	5.859
Σύνολο χώρας	103.304	105.170	102.559	103.915	105.529	104.942	105.091	105.476	109.895	107.979	108.316

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	249	305	310	268	335	348	304	348	364	362
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας	178	187	181	152	177	198	198	207	191	195
Π.Ε. Εύβοιας	2.010	2.365	2.486	2.185	2.450	2.555	2.479	2.648	2.585	2.749
Π. Στερεάς Ελλάδας	5.860	6.305	6.594	5.968	6.230	6.577	6.441	6.791	6.617	6.943
Σύνολο χώρας	109.084	111.099	116.668	111.794	113.740	121.183	118.788	124.495	120.296	124.965

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 7. Αστικός και αγροτικός πληθυσμός σε επίπεδο Δήμων (2011)

Χωρικές ενότητες	Σύνολο	Αστικές	Αγροτικές	Αστικές (%)
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	21.083	10.041	11.042	47,6
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας	12.045	0	12.045	0
Δήμος Χαλκιδέων	102.223	93.970	8.253	91,9
Δήμος Διρφύων – Μεσσαπίων	18.800	6.050	12.750	32,2
Δήμος Ερέτριας	13.053	10.002	3.051	76,6
Δήμος Καρύστου	12.180	5.121	7.059	42
Δήμος Κύμης – Αλιβερίου	28.437	8.119	20.318	28,6
Δήμος Σκύρου	2.994	0	2.994	0
Π.Ε. Εύβοιας	210.815	133.303	77.512	63,2
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	547.390	318.866	228.524	58,25
Ελλάδα	10.816.286	8.285.259	2.531.027	76,6

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 8. Επίπεδο εκπαίδευσης ανά Δήμο (2011)

Χωρικές ενότητες	Σύνολο	Πτυχίο Πανεπιστημίου, Μεταπτυχιακό, Διδακτορικό (%)	Πτυχίο ΙΕΚ - Κολλέγια (%)	Πτυχίο Λυκείου (%)	Πτυχίο Γυμνασίου, Επαγ/τικών Σχολών (%)	Απόφοιτοι Δημοτικού (%)	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό (%)	Άτομα γεννηθέντα μετά την 1/1/2005 (%)
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	21.083	9,5	2,9	17	13,8	34,2	17,5	5
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας	12.045	8,4	3,4	15,8	13,2	38,9	16,5	3,8
Δ. Χαλκιδέων	102.223	15,6	4,1	22,6	15	22,5	13,3	6,9
Π.Ε. Εύβοιας	210.815	12,6	3,7	20,8	15,1	27	14,9	6
Π. Στερεάς Ελλάδας	547.390	11,8	3,4	21,5	14,4	27,9	15,1	5,8
Σύνολο χώρας	10.816.286	16,7	4,6	23,4	13,2	23,3	12,4	6,3

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 9. Δείκτης απασχόλησης

Χωρικές ενότητες	2001 (%)	2011 (%)	Μεταβολή (%)
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	32,6	29,6	-9,2
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας	29,1	25,2	-13,4
Π.Ε. Εύβοιας	34,1	32,3	-5,5
Π. Στερεάς Ελλάδας	35,5	32,1	-9,4
Σύνολο χώρας	37,5	34,5	-8,1

Σημείωση: Δείκτης απασχόλησης = (Απασχολούμενοι/Σύνολο πληθυσμού)*100.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 10. Δείκτης οικονομικής δραστηριότητας

Χωρικές ενότητες	2001 (%)	2011 (%)	Μεταβολή (%)
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	36,8	36,7	-0,2
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας	37,4	35,2	-6
Π.Ε. Εύβοιας	38,6	40,2	4,2
Π. Στερεάς Ελλάδας	39,9	39,7	-0,5
Σύνολο χώρας	42,2	42,4	0,5

Σημείωση: Δείκτης οικονομικής δραστηριότητας = (Εργατικό δυναμικό/Πληθυσμός)*100.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 11. Άνεργοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης (2011)

Χωρικές ενότητες	Σύνολο	Πτυχίο Μεταπτυχιακό, Διδακτορικό (%)	ΙΕΚ - Κολλέγια Απόφοιτοι (%)	Γυμνάσιο, Επαγ/τικές Σχολές (%)	Άλλο (%)
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	1.497	13,6	37,3	19,3	29,8
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας	1.205	12,6	38,2	17,8	31,4
Π.Ε. Εύβοιας	16.801	17,1	39,6	18,7	24,6
Π. Στερεάς Ελλάδας	41.306	17,8	42,5	17,7	22
Σύνολο χώρας	859.003	21	43,7	17,1	18,2

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 12. Αριθμός ανέργων (2021)

Άνεργοι < 12 μηνών										
	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάι.	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	1.535	1.515	1.383	1.322	984	764	705	718	672	1.072
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας	693	688	556	512	437	325	348	376	360	561
Σύνολο 2 Δήμων	2.228	2.203	1.939	1.834	1.421	1.089	1.053	1.094	1.032	1.633
Ελλάδα	557.973	532.356	513.888	484.818	409.752	357.075	405.737	399.981	361.039	400.898
Άνεργοι ≥ 12 μηνών										
	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάι.	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	1.014	994	998	1.000	983	945	957	986	969	1.046
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας	674	662	652	652	646	641	631	649	666	670
Σύνολο 2 Δήμων	1.688	1.656	1.650	1.652	1.629	1.586	1.588	1.635	1.635	1.716
Ελλάδα	566.959	569.961	572.645	570.636	560.735	551.979	567.244	577.344	574.262	575.801
Συνολικός αριθμός ανέργων										
	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάι.	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	2.549	2.509	2.381	2.322	1.967	1.709	1.662	1.704	1.641	2.118
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας	1.367	1.350	1.208	1.164	1.083	966	979	1.025	1.026	1.231
Σύνολο 2 Δήμων	3.916	3.859	3.589	3.486	3.050	2.675	2.641	2.729	2.667	3.349
Ελλάδα	1.124.932	1.102.317	1.145.290	1.055.454	970.487	909.054	972.981	977.325	935.301	976.699

Σημείωση: Ο δείκτης αποτελεί αριθμό εγγεγραμμένων ανέργων (όχι επιδοτούμενων).

Πηγή: ΟΑΕΔ (2021).

Πίνακας 13. Αριθμός επιδοτούμενων ανέργων (2021)

	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάι.	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	648	597	713	521	189	118	112	145	127	98
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας	194	168	186	157	73	78	86	121	121	89
Ελλάδα	232.870	228.665	256.367	217.604	78.476	75.474	85.036	131.412	137.197	104.184

Πηγή: ΟΑΕΔ (2021).

Πίνακας 14. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός (2011)

	Ενεργός πληθυσμός	Μη ενεργός πληθυσμός	Σύνολο πληθυσμού
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	7.739	13.344	21.083
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας	4.237	7.808	12.045
Σύνολο 2 Δήμων	11.976	21.152	33.128
Ελλάδα	4.586.636	6.229.650	10.816.286

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 15. Ποσοστό ανεργίας*

Άνεργοι <12 μηνών										
	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάι.	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	19,83	19,58	17,87	17,08	12,71	9,87	9,11	9,28	8,68	13,85
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας	16,36	16,24	13,12	12,08	10,31	7,67	8,21	8,87	8,5	13,24
Σύνολο 2 Δήμων	18,6	18,4	16,19	15,31	11,87	9,09	8,79	9,13	8,62	13,64
Ελλάδα	12,17	11,61	12,49	10,57	8,93	7,79	8,85	8,72	7,87	8,74
ΔΙΑΙ/ΕΛΛ	1,63	1,69	1,43	1,62	1,42	1,27	1,03	1,06	1,1	1,58
ΔΜΛΑΑ/ΕΛΛ	1,34	1,4	1,05	1,14	1,15	0,99	0,93	1,02	1,08	1,51
ΔΙΑΙ & ΔΜΛΑΑ/ΕΛΛ	1,53	1,58	1,3	1,45	1,33	1,17	0,99	1,05	1,09	1,56
Άνεργοι ≥ 12 μηνών										
	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάι.	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	13,1	12,84	12,9	12,92	12,7	12,21	12,37	12,74	12,52	13,52
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας	15,91	15,62	15,39	15,39	15,25	15,13	14,89	15,32	15,72	15,81
Σύνολο 2 Δήμων	14,09	13,83	13,78	13,79	13,6	13,24	13,26	13,65	13,65	14,33
Ελλάδα	12,36	12,43	12,49	12,44	12,23	12,03	12,37	12,59	12,52	12,55
ΔΙΑΙ/ΕΛΛ	1,06	1,03	1,03	1,04	1,04	1,01	1	1,01	1	1,08
ΔΜΛΑΑ/ΕΛΛ	1,29	1,26	1,23	1,24	1,25	1,26	1,2	1,22	1,26	1,26
ΔΙΑΙ & ΔΜΛΑΑ/ΕΛΛ	1,14	1,11	1,1	1,11	1,11	1,1	1,07	1,08	1,09	1,14
Σύνολο ανέργων										
	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάι.	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.
Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού	32,94	32,42	30,77	30	25,42	22,08	21,48	22,02	21,2	27,37
Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας	32,26	31,86	28,51	27,47	25,56	22,8	23,11	24,19	24,22	29,05
Σύνολο 2 Δήμων	32,7	32,22	29,97	29,11	25,47	22,34	22,05	22,79	22,27	27,96
Ελλάδα	24,53	24,03	24,97	23,01	21,16	19,82	21,21	21,31	20,39	21,29
ΔΙΑΙ/ΕΛΛ	1,34	1,35	1,23	1,3	1,2	1,11	1,01	1,03	1,04	1,29
ΔΜΛΑΑ/ΕΛΛ	1,32	1,33	1,14	1,19	1,21	1,15	1,09	1,14	1,19	1,36
ΔΙΑΙ & ΔΜΛΑΑ/ΕΛΛ	1,33	1,34	1,2	1,26	1,2	1,13	1,04	1,07	1,09	1,31

Σημείωση: *Εκτίμηση με βάση τα στοιχεία του ΟΑΕΔ (έτους 2021) και το εργατικό δυναμικό (Απογραφής 2011).

Πηγή: ΟΑΕΔ (2021), ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 16. Δηλωθέν εισόδημα/αριθμός φυσικών προσώπων σε ευρώ

Χωρικές ενότητες	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Δ. 2008-16 (%)
Δ. Ιστιαίας – Αιδηψού	8.746	9.101	9.196	9.134	8.055	6.992	6.113	6.092	5.846	-33,2
Δ. Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας	8.434	8.777	8.917	8.881	7.921	7.043	6.156	6.257	6.109	-27,6
Π.Ε. Εύβοιας	10.623	11.061	11.163	11.096	9.895	8.581	7.430	7.633	7.488	-29,5
Π. Στερεάς Ελλάδας	10.437	10.806	10.886	10.752	9.642	8.462	7.390	7.632	7.461	-28,5
Ελλάδα	11.483	11.941	12.081	11.870	10.684	9.328	8.154	8.686	8.560	-25,5
Δ. Ιστιαίας – Αιδηψού (% χώρας)	76%	76%	76%	76%	75%	74%	74%	70%	68%	
Δ. Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας (% χώρας)	73%	74%	74%	75%	74%	76%	75%	72%	71%	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 17. Απασχόληση στους κλάδους της οικονομίας (2011)

Κλάδοι της οικονομίας	Δ. Ιστιαίας – Αιδηψού		Δ. Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας		Ελλάδα	
	Απασχολούμενοι		Απασχολούμενοι		Απασχολούμενοι	
	Αριθμός	Συμμετοχή (%)	Αριθμός	Συμμετοχή (%)	Αριθμός	Συμμετοχή (%)
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	1.440	23,07	600	19,79	372.209	9,99
Ορυχεία και λατομεία	11	0,18	8	0,26	7.888	0,21
Μεταποίηση	291	4,66	306	10,09	341.418	9,16
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου	31	0,5	21	0,69	31.335	0,84
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων	55	0,88	27	0,89	19.655	0,53
Κατασκευές	697	11,17	347	11,44	254.081	6,82
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο - επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	1.074	17,21	428	14,12	651.739	17,48
Μεταφορά και αποθήκευση	239	3,83	128	4,22	192.871	5,17
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης	868	13,91	291	9,6	291.589	7,82
Ενημέρωση και επικοινωνία	31	0,5	35	1,15	90.743	2,43
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	76	1,22	34	1,12	102.307	2,74
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	9	0,14	4	0,13	7.443	0,2
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	190	3,04	72	2,37	200.963	5,39
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	100	1,6	61	2,01	102.192	2,74
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	392	6,28	269	8,87	359.779	9,65
Εκπαίδευση	370	5,93	191	6,3	294.359	7,9
Ανθρώπινη υγεία και κοινωνική μέριμνα	164	2,63	97	3,2	236.831	6,35
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	38	0,61	25	0,82	47.401	1,27
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	112	1,79	68	2,24	70.721	1,9
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών	54	0,87	20	0,66	51.586	1,38
Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	-		-		523	0,01
Σύνολο	6.242	100	3.032	100	3.727.633	100

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2021).

Πίνακας 18. Αριθμός και ποσοστιαία συμμετοχή των επιχειρήσεων στους κλάδους (NACE - 2digit), 2021

NACE	Κλάδος	Δήμος Ιστιάας – Αιδηψού		Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας	
		Αριθμός	%	Αριθμός	%
46	Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	257	23,8	129	17,4
47	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	250	23,1	118	15,9
56	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	66	6,1	48	6,5
43	Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες	51	4,7	46	6,2
01	Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες	36	3,3	25	3,4
38	Συλλογή, επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων. ανάκτηση υλικών	36	3,3	19	2,6
10	Βιομηχανία τροφίμων	28	2,6	37	5
55	Καταλύματα	24	2,2	19	2,6
45	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο. επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	23	2,1	16	2,2
49	Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών	23	2,1	24	3,2
41	Κατασκευές κτηρίων	20	1,9	11	1,5
68	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	18	1,7	4	0,5
35	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	17	1,6	10	1,3
71	Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών. τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις	17	1,6	12	1,6
93	Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας	17	1,6	5	0,7
82	Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις	14	1,3	9	1,2
52	Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	12	1,1	13	1,7
77	Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης	12	1,1	7	0,9
79	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες	12	1,1	2	0,3
98	Μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών ιδιωτικών νοικοκυριών για ιδία χρήση	11	1	6	0,8
81	Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτήρια και εξωτερικούς χώρους	10	0,9	9	1,2
02	Δασοκομία και υλοτομία	9	0,8	18	2,4
16	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα. κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	9	0,8	7	0,9
66	Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες	9	0,8	3	0,4
33	Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού	8	0,7	18	2,4
42	Έργα πολιτικού μηχανικού	8	0,7	17	2,3
96	Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών	7	0,6	5	0,7
61	Τηλεπικοινωνίες	6	0,6	0	0
25	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	5	0,5	6	0,8
50	Πλωτές μεταφορές	5	0,5	5	0,7
85	Εκπαίδευση	5	0,5	1	0,1
92	Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα	5	0,5	0	0
03	Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια	4	0,4	1	0,1
90	Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση	4	0,4	1	0,1
11	Ποτοποιία	3	0,3	4	0,5

NACE	Κλάδος	Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού		Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας	
		Αριθμός	%	Αριθμός	%
37	Επεξεργασία λυμάτων	3	0,3	6	0,8
58	Εκδοτικές δραστηριότητες	3	0,3	3	0,4
70	Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων, δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης	3	0,3	12	1,6
20	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	2	0,2	6	0,8
23	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	2	0,2	8	1,1
31	Κατασκευή επίπλων	2	0,2	0	0
39	Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων	2	0,2	5	0,7
63	Δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας	2	0,2	2	0,3
69	Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες	2	0,2	1	0,1
86	Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας	2	0,2	0	0
88	Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος	2	0,2	2	0,3
95	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης	2	0,2	0	0
08	Λοιπά ορυχεία και λατομεία	1	0,1	3	0,4
17	Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων	1	0,1	0	0
19	Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου	1	0,1	0	0
21	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών σκευασμάτων	1	0,1	0	0
53	Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες	1	0,1	0	0
59	Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων, ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις	1	0,1	2	0,3
60	Δραστηριότητες προγραμματισμού και ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών	1	0,1	0	0
62	Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες	1	0,1	3	0,4
64	Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές δραστηριότητες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία	1	0,1	1	0,1
73	Διαφήμιση και έρευνα αγοράς	1	0,1	3	0,4
74	Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	1	0,1	2	0,3
91	Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες	1	0,1	1	0,1
94	Δραστηριότητες οργανώσεων	1	0,1	2	0,3
05	Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη	0	0	0	0
06	Εξόρυξη αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου	0	0	0	0
07	Εξόρυξη μεταλλευμάτων	0	0	2	0,3
09	Υποστηρικτικές δραστηριότητες εξόρυξης	0	0	1	0,1
12	Παραγωγή προϊόντων καπνού	0	0	0	0
13	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	0	0	2	0,3
14	Κατασκευή ειδών ένδυσης	0	0	1	0,1
15	Βιομηχανία δέρματος και δερμάτινων ειδών	0	0	0	0
18	Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	0	0	0	0
22	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	0	0	0	0
24	Παραγωγή βασικών μετάλλων	0	0	1	0,1
26	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων	0	0	0	0
27	Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	0	0	0	0
28	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.	0	0	1	0,1
29	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημρυμουλκούμενων οχημάτων	0	0	0	0

NACE	Κλάδος	Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού		Δήμος Μαντουδίου – Λίμνης – Αγ. Άννας	
		Αριθμός	%	Αριθμός	%
30	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	0	0	1	0,1
32	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	0	0	1	0,1
36	Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού	0	0	9	1,2
51	Αεροπορικές μεταφορές	0	0	0	0
65	Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	0	0	0	0
72	Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη	0	0	0	0
75	Κτηνιατρικές δραστηριότητες	0	0	0	0
78	Δραστηριότητες απασχόλησης	0	0	3	0,4
80	Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας	0	0	0	0
84	Δημόσια διοίκηση και άμυνα. υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	0	0	4	0,5
87	Δραστηριότητες βοήθειας κατ' οίκον	0	0	0	0
Σύνολο		1.081	100	743	100

Πηγή: ΓΕΜΗ (2021).

Πίνακας 19. Η διάρθρωση της γεωργίας με βάση τις καλλιέργειες στον Δ. Ιστιαίας – Αιδηψού (2020)

Καλλιέργεια	Δήμος (επιλέξιμη έκταση ha)	% συμμετοχής επιλέξιμης έκτασης	Χώρα (επιλέξιμη έκταση ha)	% συμμετοχής επιλέξιμης έκτασης
Ελαιώνες	4.340,72	48,6	733.456,58	16,69
Λοιπές δενδρώδεις καλλιέργειες	1.072,58	12,01	33.764,61	0,77
Αγροανάπαυση	999,74	11,19	260.107,31	5,92
Κτηνοτροφικά φυτά για ζωοτροφές	610,06	6,83	510.469,21	11,62
Λοιπά σπηρά	590,1	6,61	367.009,74	8,35
Βοσκότοποι	268,62	3,01	1.409.316,4	32,07
Ακρόδρυα (καρποί με κέλυφος)	186,49	2,09	40.344,31	0,92
Αρωματικά φυτά	159,36	1,78	11.279,69	0,26
Κηπευτικά	151,03	1,69	37.125,79	0,84
Σκληρός σίτος	144,25	1,62	163.348,72	3,72
Όσπρια βρώσιμα	124,68	1,4	28.115,84	0,64
Αραβόσιτος	115,79	1,3	84.859,97	1,93
Αμπελώνες για παραγωγή οίνου	86,14	0,96	38.440,96	0,87
Πυρηνόκαρπα	42,67	0,48	44.853,64	1,02
Μηλοειδή	20,59	0,23	13.689,78	0,31
Αμπελώνες για επιτραπέζια χρήση	4,58	0,05	12.330,08	0,28
Δασικά δέντρα	4,35	0,05	13.868,97	0,32
Γεώμηλα	4,09	0,05	11.740,32	0,27
Λοιπές καλλιέργειες	1,71	0,02	2.814,44	0,06
Γη που δεν εντάσσεται σε καλλιεργητική δραστηριότητα	1,5	0,02	19.018,45	0,43
Κηπευτικά υπό κάλυψη	1,3	0,01	9.993,53	0,23
Εσπεριδοειδή	0,56	0,01	35.775,49	0,81
Χώροι εκτροφής σαλιγκαριών	0,5	0,01	27,2	0
Φυτόρια	0,3	0	918,83	0,02
Αμπελώνες για παραγωγή σταφίδας	0,09	0	18.642,85	0,42
Ροδακινίες μεταποίησης	0,02	0	19.266,23	0,44
Σύνολο	8.931,82	100	4.394.832,54	100

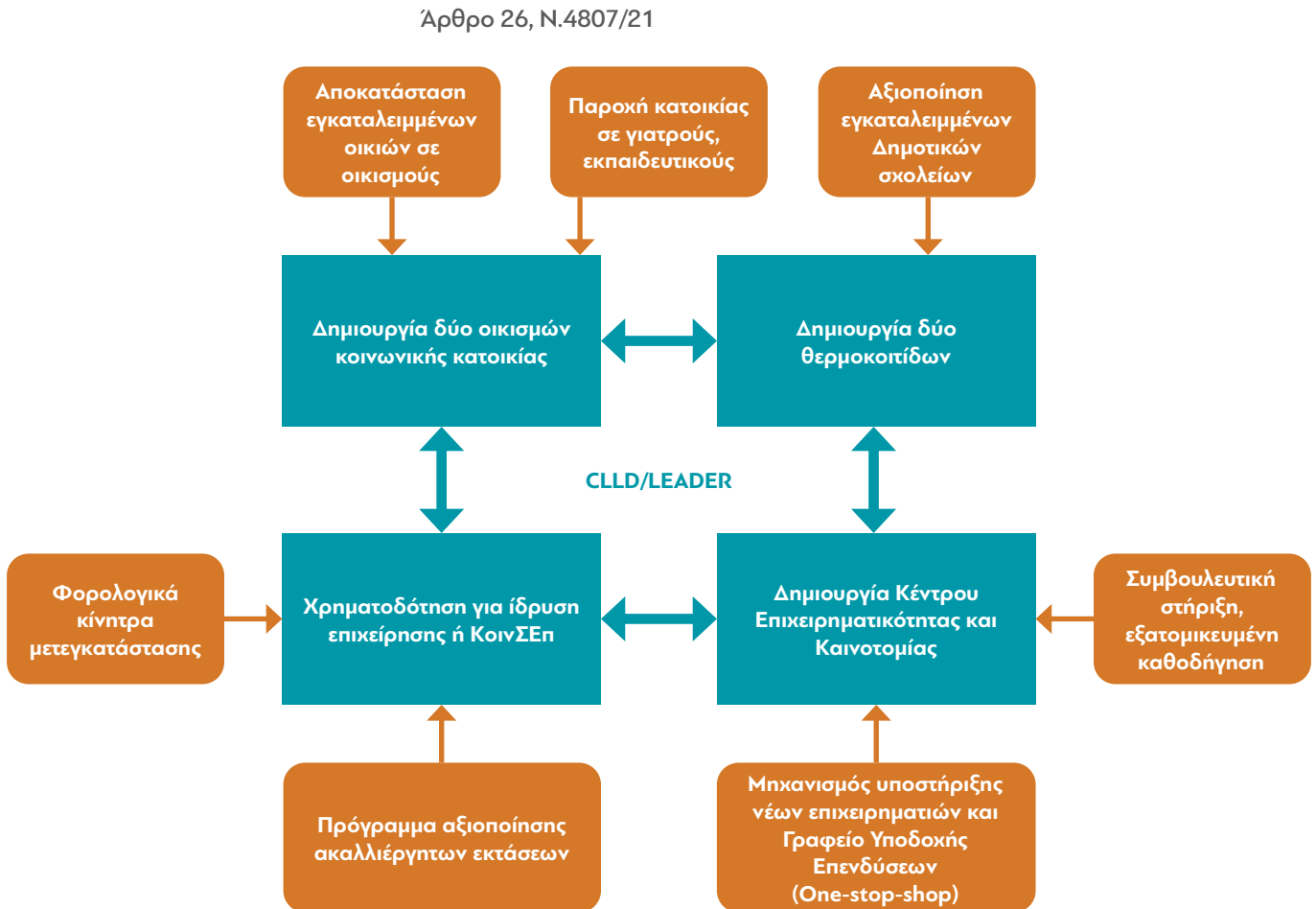
Πηγή: ΟΠΕΚΕΠΕ (2021).

**Πίνακας 20. Η διάρθρωση της γεωργίας με βάση τις καλλιέργειες στον Δ. Μαντου-
δίου – Λίμνης – Αγ. Άννας (2020)**

Καλλιέργεια	Δήμος (επιλέξιμη έκταση ha)	% συμμετοχής επιλέξιμης έκτασης	Χώρα (επιλέξιμη έκταση ha)	% συμμετοχής επιλέξιμης έκτασης
Ελαιώνες	1.957,23	29,56	733.456,58	16,69
Βοσκότοποι	1.045,7	15,79	1.409.316,4	32,07
Λοιπά σιτηρά	889,73	13,44	367.009,74	8,35
Αγροανάπαυση	798,43	12,06	260.107,31	5,92
Κτηνοτροφικά φυτά για ζωοτροφές	632,47	9,55	510.469,21	11,62
Βαμβάκι	524,9	7,93	276.713,53	6,3
Σκληρός σίτος	191,26	2,89	163.348,72	3,72
Αραβόσιτος	182,05	2,75	84.859,97	1,93
Ενεργειακές καλλιέργειες	111,8	1,69	106.256,76	2,42
Ακρόδρυα (καρποί με κέλυφος)	69,7	1,05	40.344,31	0,92
Κηπευτικά	65,49	0,99	37.125,79	0,84
Όσπρια βρώσιμα	53,69	0,81	28.115,84	0,64
Αμπελώνες για παραγωγή οίνου	32,03	0,48	38.440,96	0,87
Λοιπές δενδρώδεις καλλιέργειες	26,53	0,4	33.764,61	0,77
Δασικά δέντρα	8,26	0,12	13.868,97	0,32
Πυρηνόκαρπα	6,6	0,1	44.853,64	1,02
Γεώμηλα	5,48	0,08	11.740,32	0,27
Κηπευτικά υπό κάλυψη	5,22	0,08	9.993,53	0,23
Λοιπές καλλιέργειες	3,25	0,05	2.814,44	0,06
Αρωματικά φυτά	2,22	0,03	11.279,69	0,26
Μηλοειδή	2,07	0,03	13.689,78	0,31
Εσπεριδοειδή	1,87	0,03	35.775,49	0,81
Αμπελώνες για επιτραπέζια χρήση	1,57	0,02	12.330,08	0,28
Μη επιλέξιμες εκτάσεις από κυρωμένους δασικούς χάρτες	1,52	0,02	2.272,4	0,05
Ελαιούχοι σπόροι	1,28	0,02	11.158,54	0,25
Βιομηχανική κάνναβη	0,49	0,01	139,39	0
Γη που δεν εντάσσεται σε καλλιεργητική δραστηριότητα	0,36	0,01	19.018,45	0,43
Σύνολο	6.621,2	100	4.394.832,54	100

Πηγή: ΟΠΕΚΕΠΕ (2021).

Διάγραμμα 2. Ολοκληρωμένο πλέγμα πολιτικών προσέλκυσης ανθρώπινου δυναμικού

Πηγή: Ιδία επεξεργασία.

diaNEOsis

diaNEOsis

dianeosis_org

diaNEOsis

diaNEOsis

διαNEOsis

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΑΝΑΛΥΣΗΣ